

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA STAROGARD GDAŃSKI
z dnia 5 lutego 2025 r.

w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032"

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.¹⁾), w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.²⁾), po zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Starogardzkiego, uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXVI/354/2017 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia Aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Starogard Gdański.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Starogard Gdański

Anna Benert

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, poz. 1089, poz. 1222, poz. 1847, poz. 1853, poz. 1881, poz. 1914, poz. 1940 i poz. 1946, M. P. z 2024 r. poz. 784 i poz. 794.

**Program Ochrony Środowiska dla Gminy
Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032**

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Zamawiający:

Gmina Miejska Starogard Gdański
ul. Gdańska 6
83-200 Starogard Gdański

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Martyna Ciska

Spis treści

Wykaz skrótów	5
1. Wstęp	7
1.1. Regulacje prawne	7
1.2. Przebieg prac w ramach opracowania Programu	7
2. Streszczenie	8
3. Efekty realizacji dotychczasowego programu	13
4. Charakterystyka miasta	16
4.1. Położenie administracyjne	16
4.2. Położenie geograficzne	17
4.3. Zagospodarowanie przestrzenne	18
4.4. Infrastruktura techniczna	19
4.4.1. Transport	19
4.4.1.1. Drogi	19
4.4.1.2. Drogi dla rowerów	21
4.4.1.3. Kolej i lotnictwo	21
4.4.2. Infrastruktura zaopatrzenia w ciepło	22
4.4.3. Infrastruktura zaopatrzenia w energię elektryczną	22
4.4.4. Infrastruktura zaopatrzenia w gaz	23
5. Ocena stanu środowiska	24
5.1. Obszary przyszłej interwencji	24
5.1.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	24
5.1.1.1 Klimat	24
5.1.1.2 Jakość powietrza	25
5.1.1.3 Analiza SWOT	35
5.1.2. Zagrożenia hałasem	36
5.1.2.1 Analiza SWOT	58
5.1.3 Pola elektromagnetyczne	59
5.1.3.1 Analiza SWOT	62
5.1.4 Gospodarowanie wodami	62
5.1.4.1. Charakterystyka wód zlokalizowanych na terenie miasta	62
5.1.4.2. Jednolite części wód powierzchniowych	63
5.1.4.3. Zagrożenie i ryzyko powodziowe	68
5.1.4.4. Jednolite części wód podziemnych	70
5.1.4.5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	71

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

5.1.4.6. Zagrożenia mogące wpłynąć na jakość wód powierzchniowych i podziemnych	72
5.1.4.7. Zagrożenie suszą.....	73
5.1.4.8 Analiza SWOT	79
5.1.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	79
5.1.5.1. Infrastruktura wodociągowa	79
5.1.5.2. Infrastruktura kanalizacyjna.....	82
5.1.5.3 Analiza SWOT	84
5.1.6 Zasoby geologiczne.....	84
5.1.6.1 Analiza SWOT	88
5.1.7 Gleby.....	88
5.1.7.1 Analiza SWOT	94
5.1.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	95
5.1.8.1 Analiza SWOT	111
5.1.9 Zasoby przyrodnicze	111
5.1.9.1 Analiza SWOT	120
5.1.10 Zagrożenia poważnymi awariami.....	121
5.1.10.1 Analiza SWOT	128
5.2 Zagadnienia horyzontalne.....	129
5.2.1 Adaptacja do zmian klimatu	129
5.2.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska	131
5.2.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	132
5.2.4 Monitoring środowiska	133
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	134
6.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska	134
6.2 Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem	141
6.3 Instrumenty realizacji programu	147
7. System realizacji programu ochrony środowiska	148
7.1 Zarządzanie ochroną środowiska w mieście	148
7.2 Monitoring programu ochrony środowiska.....	148
8. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	150
Spis tabel i rysunków.....	178

Wykaz skrótów

AOT40 – suma różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a wartością $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8:00 a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$

As – arsen

B(a)P – benzo(a)piren

BZT5 – biochemiczne zapotrzebowanie tlenu

Cd – kadm

C₆H₆ – benzen

CO – tlenek węgla

CO₂ – dwutlenek węgla

ChZT – chemiczne zapotrzebowanie tlenu

dam³ – dekametry sześciennie

dB – decybel

Dz. U. – Dziennik Ustaw

EC – Elektrociepłownia

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GPEC – Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej

GPZ – Główny Punkt Zasilający

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

Hz – herz

JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych

JCWPd – Jednolite Części Wód Podziemnych

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

kWh – kilowatogodziny

kV – kilowolt

L_{DWN} – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),

L_N – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór dnia w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00),

Mg – megagram

MOF – Miejski Obszar Funkcjonalny

M.P. – Monitor Polski

mpzp – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

NFOŚ – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska

Ni – nikiel

NO₂ – dwutlenek azotu

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

NO_x – tlenki azotu

O₂ – tlen

O₃ – ozon

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

OZE – odnawialne źródła energii

Pb – ołów

PEM – pole elektromagnetyczne

PM – (z ang. Particulate Matter) pył zawieszony

PM₁₀ – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie przekracza 10 mikrometrów

PM_{2,5} – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie jest większa niż 2,5 mikrometra

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PRGiPID – Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej

PSH - Państwowa Służba Hydrogeologiczna

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

PWiK – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

RIPOK – Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych

PET - politereflan etylu

SDRR – średni dobowy ruch roczny

SN – średnie napięcie

SO₂ – dwutlenek siarki

SOPO – System Osłony Przeciwsuwiskowej

SPA – Strategiczny Plan Adaptacji

SWOT – metoda analizy, której nazwa została utworzona z pierwszych liter wyrazów:
S – strengths (silne strony, atuty), W – weaknesses (słabe strony), O – opportunities (szanse),
T – threats (zagrożenia)

u.p.o.ś. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska

UE – Unia Europejska

WE – Wspólnota Europejska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1. Wstęp

1.1. Regulacje prawne

Programy ochrony środowiska są jednym z narzędzi prowadzenia polityki środowiska. Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 z późn. zm.), polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2024 poz. 324 z późn. zm.), a także za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Obowiązek sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy gminy wynika z art. 17 ust. 1. ustawy Prawo ochrony środowiska.

Niniejszy program ochrony środowiska (dalej Program lub POŚ) został sporządzony z uwzględnieniem „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r. Ministerstwa Środowiska. Zawiera cele i działania, a także środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz monitoring realizacji programu. Zaplanowane działania są niezbędne do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców oraz przyczynią się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

1.2. Przebieg prac w ramach opracowania Programu

Projekt gminnego programu ochrony środowiska podlega zaopiniowaniu przez właściwy zarząd powiatu. Ponadto organ wykonawczy gminy zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska uchwała rada gminy. Z realizacji programu organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport, który przedstawia najpierw radzie gminy, a następnie przekazuje do organu wykonawczego powiatu.

W trakcie prac nad przedmiotowym Programem:

- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego Programu,

- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych miasta w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji działań w nich ujętych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentach strategicznych oraz innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi miasta,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe miasta oraz dostępne źródła finansowania,
- określono sposób wdrażania i zasady monitorowania realizacji Programu.

2. Streszczenie

W niniejszym Programie Ochrony Środowiska uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę miasta, uwzględniającą m.in. położenie oraz dostęp do infrastruktury technicznej,
- analizę jakości środowiska na terenie miasta wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym.

Miasto Starogard Gdański jest gminą miejską położoną w województwie pomorskim, w powiecie starogardzkim. W 2023 r. miasto było zamieszkiwane przez 45 295 osób¹.

Układ komunikacyjny stanowi szkielet układu przestrzennego obszaru miasta. Gęstość sieci, stan techniczny i relacje stanowią o możliwościach rozwojowych danego obszaru. Sieć dróg publicznych na terenie miasta Starogard Gdański tworzą:

- droga krajowa nr 22 relacji Grzechotki – Kostrzyn nad Odrą,
- droga wojewódzka nr 222 relacji Gdańsk – Skórcz,
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

¹ Bank danych lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/> (dostęp: 26.09.2024 r.)

Długość dróg gminnych wynosi 114,285 km².

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Stan jakości powietrza w województwie pomorskim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego. Województwo pomorskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, miasto Starogard Gdański należy do strefy pomorskiej.

Roczna ocena jakości powietrza za 2023 r. w strefie pomorskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

— pod kątem ochrony zdrowia:

- dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- dla poziomu celu długoterminowego ozonu,

— pod kątem ochrony roślin:

- dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne na terenie strefy pomorskiej były dotrzymane. Miasto Starogard Gdański znalazło się w obszarze przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu.

W roku 2022 Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku wykonał strategiczną mapę hałasu dla 49 odcinków dróg wojewódzkich na terenie województwa pomorskiego. Odcinki te zostały wytypowane na podstawie wykonanego w roku 2020 Generalnego Pomiaru Ruchu.

W poniższej tabeli przedstawiono odcinki dróg objęte analizą przebiegające przez teren miasta.

² Urząd Miasta Starogard Gdański.

Tabela 1. Odcinki drogi wojewódzkiej nr 222 objęte analizą w 2022 roku

Numer drogi	Nazwa odcinka drogi
222	Starogard Gd. /przejście 1: gr. Miasta - ul. Adama Mickiewicza (DK22)/
222	Starogard Gd. /gr. Miasta/ - Jabłowo /DW229/

Źródło: Raport z monitoringu hałasu w województwie pomorskim w roku 2022

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, opracowała w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

Wyniki opracowanych strategicznych map hałasu udostępniane są zgodnie z wymogiem zawartym w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 20 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy przekazania - załącznik nr 2 ust. 10.

Dla drogi krajowej nr 22 sporządzona została strategiczna mapa hałasu.

Średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich wyniósł 4 231 pojazdów na dobę. Na wszystkich odcinkach drogi wojewódzkiej nr 222 został on przekroczony.

Średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych był ponad trzykrotnie większy niż na wojewódzkich i wyniósł 13 574 pojazdów na dobę. Na większości odcinków również został on przekroczony, z wyjątkiem odcinka STAROGARD GD. /GR. MIASTA/ - W. SWAROŻYN /A1/, gdzie średni dobowy ruch roczny był niższy niż na wszystkich drogach krajowych.

Na podstawie występujących źródeł hałasu oraz pomiaru ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich można stwierdzić, iż na terenie Starogardu Gdańskiego występuje szczególne zagrożenie hałasem.

W 2022 roku na podstawie badań w ramach stałej sieci monitoringu w województwie pomorskim, w Starogardzie Gdańskim zostały przeprowadzone badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Analizując wyniki pomiarów monitoringowych PEM przeprowadzonych w 2022 r. na terenie miasta Starogard Gdański, można jednoznacznie stwierdzić brak przekroczeń wartości dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku - w żadnym punkcie wartość wskaźnika WME nie przekroczyła wartości 1.

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), których zlewnie zostały zlokalizowane na terenie miasta Starogard Gdański wg II aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły z 2022 roku:

— RW200010298689 – Dopływ z Jezior Borzechowskich,

- RW20001029872 – Kochanka,
- RW20001129869 – Piesienica od Dopływu z jez. Semlińskiego do ujścia,
- RW2000112987899 – Węgiermuca od dopływu z Wysokiej do ujścia,
- RW20001129899 - Wierzyca od Wietcisy do ujścia.

Badane JCWP w ostatnich latach wykazały ogólny zły stan wód powierzchniowych na obszarze miasta Starogard Gdański.

Na terenie miasta Starogard Gdański nie są zlokalizowane punkty pomiarowe krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych, a więc brak jest danych w ramach PMŚ o stanie wód podziemnych na terenie miasta.

Obszar miasta wyposażony jest w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Stopień zwodociągowania obszaru wynosi 97,2%, natomiast stopień skanalizowania 76,2%.

Na terenie miasta Starogard Gdański funkcjonuje scentralizowany system ciepłowniczy, oparty na dwóch oddzielnych sieciach ciepłowniczych: Ciepłowni Rejonowej „Południe” - należącej do GPEC EKSPERT Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku przy ul. Juliusza Słowackiego 159B oraz Elektrociepłowni Starogard Sp. z o.o. przy ul. Jabłowskiej 17. Instalacje spalania paliw znajdują się przy ul. Pomorskiej 26 (dwa kotły o łącznej nominalnej mocy 19,88 MW) oraz przy ul. Jabłowskiej 17 (dwa kotły o łącznej nominalnej mocy 49,84 MW). Ponadto GPEC EKSPERT Sp. z o.o. pod adresem: ul. Pomorska 26 w Starogardzie Gdańskim prowadzi instalację spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej w paliwie 2,328MW – układ kogeneracyjny.³

W mieście funkcjonuje PSZOK zlokalizowany na terenie Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych „STARKOM” Sp. z o.o., 83-200 Starogard Gdański, ul. Tczewska 22. Ponadto mieszkańcy Starogardu Gdańskiego mogą nieodpłatnie oddawać swoje odpady do PSZOK-u prowadzonego na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o. w Starym Lesie.

W roku 2022 wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych został osiągnięty. W 2023 roku jego poziom wzrósł, jednak do osiągnięcia wymaganej normy ($\geq 35\%$) zabrakło 0,46 p.p. Działania jakie Miasto może podjąć, aby zwiększyć poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia to m.in. intensyfikacja edukacji i kampanii informacyjnych.

Na obszarze miasta Starogard Gdański znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

³ Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

- obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy,
- pomnik przyrody.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. na obszarze miasta funkcjonują takie zakłady:

- Zakłady Farmaceutyczne „Polpharma” S.A. (zakład o dużym ryzyku),
- Premium Disitllers Sp. z o. o. (zakład o zwiększonym ryzyku).

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele, kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabeli.

Zadania wyznaczone w obszarze interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza koncentrują się przede wszystkim na:

- wsparciu finansowym dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła,
- modernizacji i rozbudowie oświetlenia ulicznego,
- działaniach edukacyjno-promocyjnych,
- budowie sieci dróg dla rowerów,
- termomodernizacji budynków użyteczności publicznej.

W ramach obszaru interwencji Zagrożenia hałasem priorytetowe zadania obejmują modernizację, naprawę i przebudowę dróg.

W obszarze gospodarowania wodami wyznaczono zadania:

- retencjonowanie wody na terenie miasta,
- uwzględnianie w dokumentach planistycznych stref ochronnych wód podziemnych i map ryzyka i zagrożenia powodziowego.

Działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej obejmują m.in.:

- budowę, rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej i wodociągowej,
- modernizację SUW,
- modernizację oczyszczalni ścieków,
- kontrolę nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

W obszarze interwencji dotyczącej gleb priorytetowe zadania to zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

W zakresie Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów działania skupiają się na:

- odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych,
- likwidacji dzikich wysypisk,
- usuwaniu azbestu,
- budowie, przebudowie, wyposażeniu PSZOK,
- działaniach edukacyjnych.

Zadania związane z nasadzeniami roślinności, rewaloryzacją terenów zieleni, tworzeniem nowych form przyrody oraz prowadzeniem działań edukacyjnych są częścią inwestycji w obszarze Zasoby przyrodnicze.

W obszarze Zagrożenia poważnymi awariami skupiono się na wyposażeniu jednostek straży pożarnej (OSP).

Wdrażanie Programu będzie realizowane poprzez stały monitoring uzyskiwanych efektów. Organ wykonawczy miasta Starogard Gdański odpowiedzialny będzie za sporządzanie i przedstawianie Radzie Miasta raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu działań zdefiniowanych i zaleconych w programie.

3. Efekty realizacji dotychczasowego programu

Dotychczas obowiązującym dokumentem w zakresie ochrony środowiska był „Program ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023” przyjęty uchwałą nr XXXVI/354/2017 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 25 stycznia 2017 r.

Zgodnie z Raportem z wykonania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 za lata 2016-2018, najwięcej środków finansowych przeznaczono na zadanie „Powietrze i hałas”, które miało na celu ochronę klimatu akustycznego poprzez realizację inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego.

Realizowane przedsięwzięcia dotyczyły m.in. budowy i rozbudowy dróg na terenie miasta oraz modernizacji oświetlenia ulicznego. Środki na ten cel pochodziły z budżetu Miasta. Udało się uzyskać 85% wsparcia z EFRR na budowę i skomunikowanie węzła integracyjnego, natomiast przebudowa ulicy Tadeusza Kościuszki była w 50% finansowana z PRGiPID. Łącznie na ten cel w latach 2016-2018 przeznaczono 46 473 685,00 zł.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, Miasto Starogard Gdański przeznaczyło 1 959 038,00 zł. Przedsięwzięcie to dofinansowane było w 85% w EFRR.

W latach 2016-2018 Miasto, przy wsparciu z Funduszu Spójności, sfinansowało projekt budowy kanalizacji sanitarnej na ulicach Poziomkowa – Malinowa. Zadanie to wyniosło łącznie 1 399 710,00 zł.

Zrealizowano również zadania związane z monitoringiem pitnych wód podziemnych, w ramach badań prowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Podjęto także działania edukacyjne dla mieszkańców dotyczące właściwej segregacji odpadów. Miasto Starogard Gdański cyklicznie organizowało akcje sprzątania świata oraz podczas konkursów organizowanych w szkołach promowało zachowania proekologiczne, w tym informowało o niebezpieczeństwie wynikającym ze spalania odpadów w piecach domowych.

Miasto osiągnęło w latach 2016-2018 wymagane przepisami prawa poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Osiągnięte poziomy ograniczenia składowania odpadów BIO są wynikiem zmiany technologii zagospodarowania odpadów powodującym, że w RIPOK Stary Las nie składowano odpadów po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów niespełniających wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska, dzięki czemu Miasto osiągnęło w tych latach dużo lepsze poziomy niż określone dla 2020 roku.

Z kolei w latach 2019- 2023 zrealizowano:

- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych wraz z retencjonowaniem wody na terenie MOF Starogard Gdański (budowa kolektora deszczowego wraz ze zbiornikiem retencyjnym Łapiszewo-Żabno i Iwaszkiewicza),
- budowę kanalizacji sanitarnej: obszar ul. Macieja Niemojewskiego oraz obszar Żabno,
- budowę kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków, automatyką i zasilaniem w rejonie ul. Macieja Niemojewskiego, ul. dr Ludwika Zamenhofa, ul. Wincentego Pola, ul. Wicka Rogali w Starogardzie Gdańskim w ramach zadania budżetowego pn. poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Starogard Gdański na kwotę 2 970 000,00 zł,
- edukację mieszkańców w zakresie szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych oraz promowanie dobrej praktyki spalania paliw stałych. W ramach tych działań zorganizowano ekologiczny festyn „Czysty Starogard – zdrowsze życie” w dniu 28

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

września 2019 r. za kwotę 96 942,70 zł. Ponadto w 2019 r. Stowarzyszenie „Rekord” przeprowadziło akcję informacyjno-edukacyjną pn. „Zwiększanie świadomości ekologicznej i przyrodniczej mieszkańców Starogardu Gdańskiego”, w ramach II edycji akcji „Czyste Miasteczko” (koszt: 10 000,00 zł),

- projekt Pomorskie Szlaki Kajakowe – Wierzącą po zabytkach Kociewia, który obejmował budowę przystani kajakowej na terenie ZHP oraz dwóch przenosek dla kajaków przy ul. gen. Józefa Hallera. W ramach zadania wykonano także pomosty pływające i stałe, wiatę rekreacyjną, miejsce na ognisko, parking, małą architekturę oraz tablice promocyjne. Koszt realizacji wyniósł: 443 635,00 zł,
- projekt pn. „Czy wiesz, czym oddychasz? Ogólnomiejski system monitorowania jakości powietrza”, w ramach którego zamontowano 10 mierników do monitorowania poziomu pyłów zawieszonych w powietrzu, odpowiadających za tzw. smog, w 10 lokalizacjach wskazanych przez mieszkańców,
- zadanie pn. „Wymiana źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych”,
- porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w sprawie programu priorytetowego „Czyste Powietrze”,
- modernizację, budowę i przebudowę dróg gminnych,
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych wraz z retencjonowaniem wody na terenie miasta, długość sieci kanalizacyjnej: 1,1 km,
- poprawę gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Starogard Gdański,
- informowanie mieszkańców o zagrożeniach związanych z wyrzucaniem śmieci do lasu/na ulicę,
- zlecenie usługi wykonania pojemnika na zakrętki w kształcie serca,
- akcje „Sprzątanie Świata”,
- zakupienie toreb wielokrotnego użytku wykonanych z tworzywa rPET,
- zlecenie wykonania naklejek, ulotek i folii elektrostatycznych dotyczących właściwego postępowania z odpadami komunalnymi,
- zlecenie opublikowania w prasie artykułu promującego akcję „Zgnieć, wyrzuć, edukuj innych”,
- zakup materiałów do wykorzystania podczas zadania pn. „Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Starogard Gdański”,
- zlecenie opublikowania w prasie artykułu informacyjnego nt. nowych deklaracji i opłat za gospodarowanie odpadami,

— porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w sprawie programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”⁴.

4. Charakterystyka miasta

4.1. Położenie administracyjne

Miasto Starogard Gdański jest gminą miejską położoną w województwie pomorskim, w powiecie starogardzkim. W 2023 r. miasto było zamieszkiwane przez 45 295 osób⁵.

Miasto Starogard Gdański w całości otoczone jest przez Gminę Starogard Gdański.

Starogard Gdański jest jednym z ważniejszych ośrodków miejskich i przemysłowych na Pomorzu. Głównymi gałęziami gospodarki miasta jest przemysł farmaceutyczny, drzewny, budowlany, metalowy, chemiczny, spożywczy, odzieżowy oraz szklarski. Największymi zakładami na terenie miasta są Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A. Starogard Gdański⁶.

Głównymi obszarami przeznaczonymi dla działalności przemysłowo-produkcyjno-usługowej są tereny w południowo-wschodniej części miasta, między drogą wojewódzką nr 222 (ul. Pelplińską) a linią kolejową. Dodatkowo na obszarze tym wyznaczona została podstrefa Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o całkowitej powierzchni około 59,64 ha⁷.

⁴ Raporty o stanie Gminy Miejskiej Starogard Gdański 2019, 2020, 2021, 2022 i 2023.

⁵ Bank danych lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/> (dostęp: 26.09.2024 r.)

⁶ *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030* przyjęta uchwałą nr XXXIX/478/2021 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 20 października 2021 r.

⁷ *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030* przyjęta uchwałą nr XXXIX/478/2021 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 20 października 2021 r.

Rysunek 1. Położenie miasta Starogard Gdański na tle powiatu starogardzkiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://ssdip.bip.gov.pl/search/graphsubjects> (dostęp: 26.09.2024 r.)

4.2. Położenie geograficzne

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski terytorium miasta Starogard Gdański położone jest na obszarze mezoregionu Pojezierze Starogardzkie.

Tabela 2. Położenie miasta Starogard Gdański wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Wyszczególnienie	Miasto Starogard Gdański
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Niż Środkowobałtycki
Podprowincja	Pojezierza Południowobałtyckie
Makroregion	Pojezierze Wschodniopomorskie
Mezoregion	Pojezierze Starogardzkie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/> (dostęp: 26.09.2024 r.)

Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne miasta Starogard Gdański

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/> (dostęp: 26.09.2024 r.)

4.3. Zagospodarowanie przestrzenne

Powierzchnia miasta Starogard Gdański wynosi 2 528 ha. Największy udział stanowią użytki rolne (49,57%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (39,12%), z czego największą część stanowią tereny mieszkaniowe.

Zgodnie z informacjami w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starogard Gdański obszary położone w części południowo-wschodniej miasta, między drogą wojewódzką nr 222 (ul. Pelplińska), a linią kolejową oraz w części północno-środkowej w rejonie linii kolejowych, wyznaczone zostały do rozwoju obszarów produkcyjnych, przemysłowych i usługowych.

Obszary rozwoju terenów usługowych w głównej mierze wyznaczono wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych miasta tj. ul. Zblewskiej, ul. Władysława Jagiełły i ul. Adama Mickiewicza (droga krajowa nr 22) oraz ul. Skarszewskiej.

Natomiast obszarami planowanej zabudowy mieszkaniowej są tereny w południowej oraz północno-zachodniej części miasta⁸.

4.4. Infrastruktura techniczna

4.4.1. Transport

4.4.1.1. Drogi

Układ komunikacyjny stanowi szkielet układu przestrzennego obszaru miasta. Gęstość sieci, stan techniczny i relacje stanowią o możliwościach rozwojowych danego obszaru. Sieć dróg publicznych na terenie miasta Starogard Gdański tworzą:

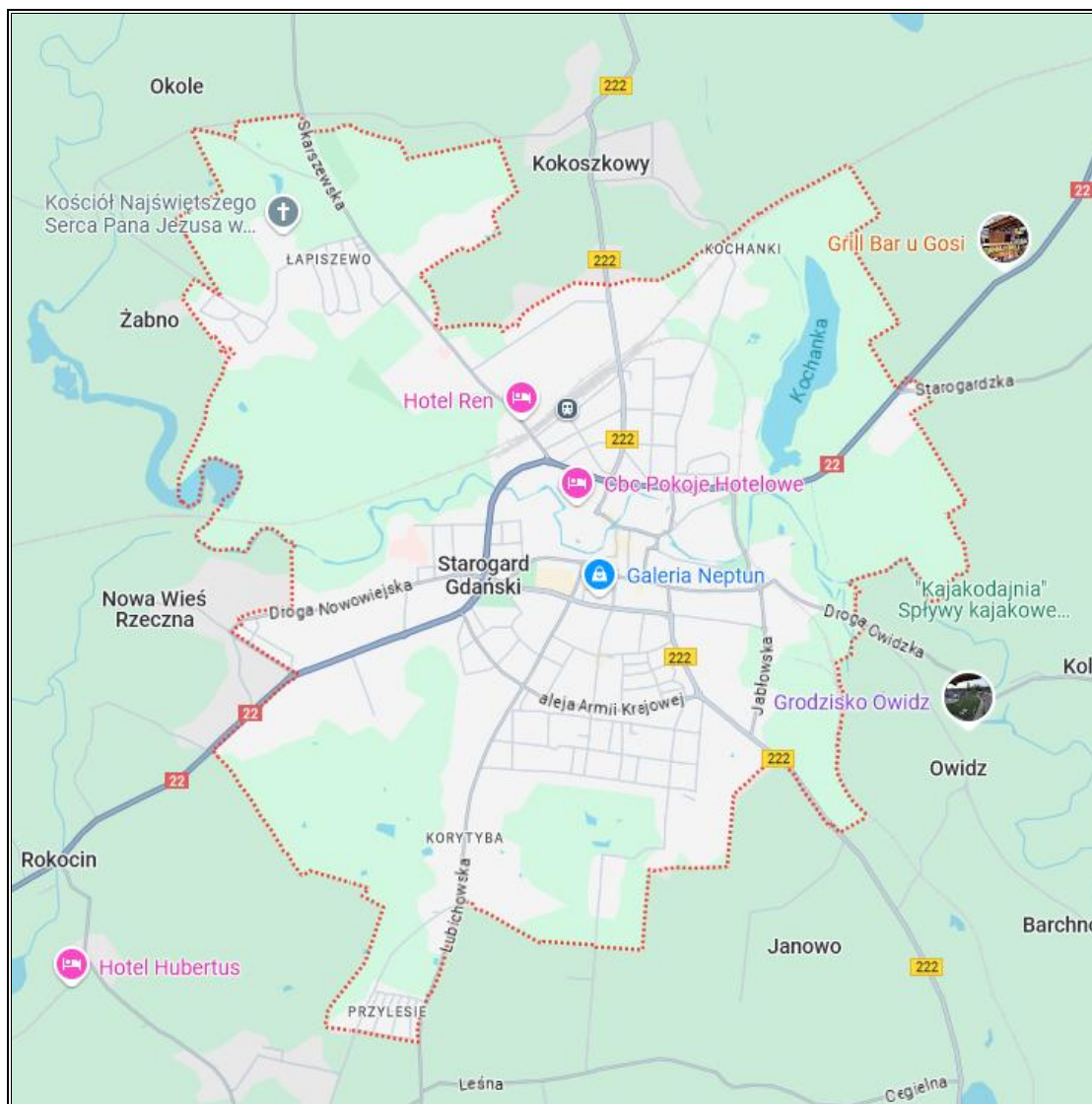
- droga krajowa nr 22 relacji Grzechotki – Kostrzyn nad Odrą,
- droga wojewódzka nr 222 relacji Gdańsk – Skórcz,
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

Długość dróg gminnych wynosi 114,285 km⁹.

⁸ *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030* przyjęta uchwałą nr XXXIX/478/2021 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 20 października 2021 r.

⁹ Urząd Miasta Starogard Gdański.

Rysunek 3. Schemat sieci drogowej na terenie miasta Starogard Gdański

Źródło: <https://www.google.pl/maps/> (dostęp: 26.09.2024 r.)

Układ komunikacyjny miasta Starogard Gdański, oparty na strategicznie istotnych drogach: drodze krajowej nr 22 oraz drodze wojewódzkiej nr 222, zapewnia dogodne połączenia zarówno z Trójmiastem, jak i z innymi ważnymi ośrodkami w regionie. Infrastruktura ta odgrywa kluczową rolę w rozwoju gospodarczym miasta, umożliwiając sprawny transport osób i towarów oraz sprzyjając lokalnym inwestycjom. W połączeniu z siecią dróg powiatowych, gminnych i wewnętrznych, tworzy solidną bazę do dalszego rozwoju zarówno obszarów mieszkalnych, jak i przemysłowych.

4.4.1.2. Drogi dla rowerów

Miasto Starogard Gdański posiada rozbudowaną sieć tras rowerowych i pieszych, które prowadzą do lokalnych atrakcji. Łączna długość dróg dla rowerów wynosi 24,5 km¹⁰, a przez miasto przebiegają 42 km oznakowanych szlaków turystycznych, które pozwalają na aktywne spędzanie czasu zarówno dla pieszych, jak i rowerzystów.

Szlaki piesze:

- Szlak Jezior Kociewskich (czerwony): 38,3 km, z czego 5,6 km biegnie przez Starogard Gdański,
- Szlak Rzeki Wierzycy (niebieski): 68,5 km, z czego 8,6 km biegnie przez Starogard Gdański,
- Szlak Kociewski (żółty): 78,9 km, z czego 6,4 km biegnie przez Starogard Gdański.¹¹

Szlaki rowerowe:

- Szlak Maternów (czerwony): 19 km, z czego 2,8 km biegnie przez Starogard Gdański,
- Szlak Starogardzki (niebieski): 64 km, z czego 4 km biegnie przez Starogard Gdański,
- Szlak Jeziorny (zielony): 69 km, z czego 6,4 km biegnie przez Starogard Gdański,
- Szlak Świętego Rocha (żółty): 38 km, z czego 4,4 km biegnie przez Starogard Gdański,
- Szlak Joannitów (czarny): 50 km, z czego 5,3 km biegnie przez Starogard Gdański.¹²

Miasto Starogard Gdański bierze również udział w ogólnopolskiej akcji „Rowerowa Stolica Polski”, co dodatkowo promuje aktywność rowerową w mieście¹³.

4.4.1.3. Kolej i lotnictwo

Na terenie Starogardu Gdańskiego znajduje się stacja kolejowa obsługująca dwie linie kolejowe: nr 203 (Tczew – Kostrzyn) oraz nr 243 (Jabłowo – Starogard Gdański). Stacja ta zapewnia dogodne połączenia kolejowe, wspierając mobilność mieszkańców i transport towarów, co jest istotne dla gospodarki miasta.¹⁴

Choć w Starogardzie Gdańskim nie ma lotniska, przy szpitalu znajduje się lądowisko dla śmigłowców, które umożliwia szybki transport pacjentów w nagłych sytuacjach medycznych.¹⁵

¹⁰ Bank danych lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/> (dostęp: 26.09.2024 r.)

¹¹ Raport o stanie Gminy Miejskiej Starogard Gdański 2023.

¹² Raport o stanie Gminy Miejskiej Starogard Gdański 2023.

¹³ Raport o stanie Gminy Miejskiej Starogard Gdański 2023.

¹⁴ <http://mapa.plk-sa.pl/> (dostęp: 09.10.2024 r.)

¹⁵ <https://caapl.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=8d1080b126bd43918e7dea4569d8b574> (dostęp: 26.09.2024 r.)

4.4.2. Infrastruktura zaopatrzenia w ciepło

Na terenie miasta Starogard Gdański funkcjonuje scentralizowany system ciepłowniczy, oparty na dwóch oddzielnych sieciach ciepłowniczych: Ciepłowni Rejonowej „Południe” - należącej do GPEC EKSPERT Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku przy ul. Juliusza Słowackiego 159B oraz Elektrociepłowni Starogard Sp. z o.o. przy ul. Jabłowskiej 17. Instalacje spalania paliw znajdują się przy ul. Pomorskiej 26 (dwa kotły o łącznej nominalnej mocy 19,88 MW) oraz przy ul. Jabłowskiej 17 (dwa kotły o łącznej nominalnej mocy 49,84 MW). Ponadto GPEC EKSPERT Sp. z o.o. pod adresem: ul. Pomorska 26 w Starogardzie Gdańskim prowadzi instalację spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej w paliwie 2,328MW – układ kogeneracyjny.¹⁶

Na pozostałym obszarze miasta nieposiadającym dostępu do sieci ciepłej, ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych oraz obiektów publicznych. W celach grzewczych wykorzystywane są przede wszystkim paliwa stałe, gaz ziemny i olej opałowy. Na znacznie mniejszą skalę stosuje się inne dostępne nośniki energii takie, jak m.in. paliwa ekologiczne¹⁷.

4.4.3. Infrastruktura zaopatrzenia w energię elektryczną

W Starogardzie Gdańskim, tak jak wspomniano w powyższym rozdziale, funkcjonuje duża elektrociepłownia przemysłowa, zasilająca w energię elektryczną i ciepło zakład przemysłowy Polpharma S.A., a także system ciepłowniczy miasta. Pozostali odbiorcy indywidualni zaopatrywani są w energię elektryczną z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) „Starogard”, zlokalizowanego we wschodniej części miasta przy ul. Pelplińskiej. GPZ zasilany jest trzykierunkowo poprzez linie 110 kV relacji:

- 1443 GPZ Starogard – GPZ Skarszewy,
- 1472 GPZ Swarżyn – GPZ Starogard,
- 1441 GPZ Starogard – GPZ Czarna Woda.

Przez teren miasta nie przebiegają linie elektromagnetyczne najwyższych napięć¹⁸. Linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia zbiegają się w GPZ „Starogard” okalając miasto od południa, wschodu i północnego-wschodu. Ze stacji tej wyprowadzonych jest 16 linii elektroenergetycznych średniego napięcia, zasilających Starogard Gdański. Sieć średniego

¹⁶ Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim.

¹⁷ Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta Starogard Gdański na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030.

¹⁸ <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 27.09.2024 r.)

napięcia funkcjonuje według jednego systemu – 15 kV, w centralnej części miasta sieć ta jest skablowana, na terenach okalających centrum są to linie napowietrzne.

System SN doprowadza napięcie do stacji transformatorowych, w których następuje obniżenie napięcia średniego do wartości 0,4 kV, będącego napięciem sieci konsumpcyjnej i oświetleniowej. Starogard Gdański obsługiwany jest przez stacje transformatorowe zlokalizowane zarówno w obrębie granic miasta oraz poza nimi. Część zlokalizowanych na terenie miasta transformatorów, to stacje obce, wykorzystywane przez prywatne przedsiębiorstwa. Stacje transformatorowe w granicach miasta są w zdecydowanej większości w wykonaniu prefabrykowanym, wolnostojące, słupowe¹⁹.

4.4.4. Infrastruktura zaopatrzenia w gaz

Starogard Gdański posiada rozbudowaną sieć gazową, która jest równomiernie rozmieszczona na obszarze miasta. Infrastrukturę gazową stanowią trzy rodzaje linii przesyłowych: wysokiego, średniego oraz niskiego ciśnienia. Miasto Starogard Gdański jest zaopatrzone w gaz ziemny wysokometanowy grupy E, którego źródłem jest gazociąg wysokiego ciśnienia DN 125, stanowiący odgałęzienie od DN 400 Gustorzyn-Pruszcz Gdański. Gazociąg wysokiego ciśnienia dostarcza surowiec z magistrali przesyłowej do stacji gazowej wysokiego ciśnienia o przepustowości nominalnej $Q=9\ 000\ \text{nm}^3/\text{h}$ zlokalizowanej we wschodniej części miasta przy ul. Adama Mickiewicza, w rejonie torów PKP. Za pośrednictwem linii średnioprężnych gaz rozprowadzany jest do 7 stacji gazowych średniego ciśnienia, które dalej dystrybuują paliwo do odbiorców sieciami niskiego ciśnienia. Bezpośrednio do sieci średniego ciśnienia na terenie miasta podłączonych jest 34 odbiorców w tym: Premium Distillers oraz Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych²⁰. Stopień gazyfikacji miasta dotyczący gospodarstw domowych wynosi 61,84%²¹.

¹⁹ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Starogard Gdański* przyjęte uchwałą nr LIV/582/2018 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 28 czerwca 2018 r.

²⁰ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Starogard Gdański* przyjęte uchwałą nr LIV/582/2018 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 28 czerwca 2018 r.

²¹ https://www.psgaz.pl/mapasystemu/PSG_data/index_2481.html (dostęp: 27.09.2024 r.)

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Obszary przyszłej interwencji

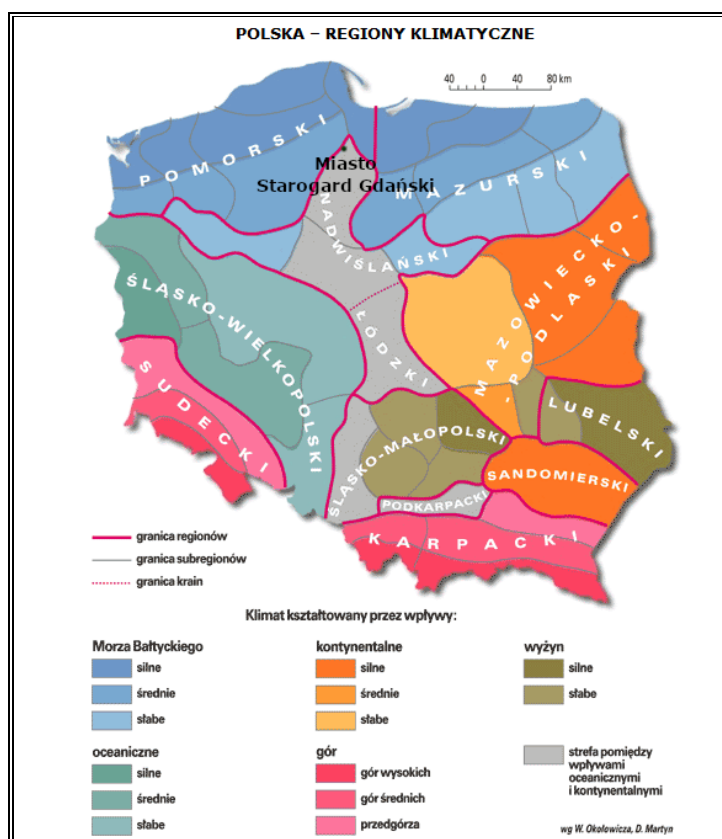
5.1.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1.1 Klimat

Miasto Starogard Gdański zgodnie z regionalizacją klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn znajduje się w obrębie zaliczanym do nadwiślańskiego regionu klimatycznego, który charakteryzuje się wpływami oceanicznymi i kontynentalnymi.

Średnioroczna temperatura w obrębie miasta Starogard Gdański wynosi ok. 8-9°C. Roczna suma opadów na tym terenie waha się w granicach 500-550 mm. Usłonecznienie, mierzone jako sumaryczny czas, w którym promienie słoneczne padają bezpośrednio na powierzchnię ziemi wynosi ok. 1 800 – 1 850 godzin rocznie²². Okres wegetacyjny, tj. liczba dni ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C wynosi 220-225 dni²³.

Rysunek 4. Regiony klimatyczne Polski według W. Okołowicza i D. Martyn

Źródło: <http://www.wiking.edu.pl> (dostęp: 27.09.2024 r.)

²² <https://klimat.imgw.pl/> (dostęp: 27.09.2024 r.)

²³ <https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D1HSjTFmV> (dostęp: 27.09.2024 r.)

5.1.1.2 Jakość powietrza

Proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze jest bardzo skomplikowany i nie zawsze w sposób właściwy można określić strefy skażenia. Jest jednak pewne, że jakość powietrza w jednym rejonie jest ściśle uzależniona od zanieczyszczeń na innych obszarach. Zanieczyszczenia bowiem, w określonych warunkach transportowane są na dalekie odległości, wpływając bezpośrednio na stan jakości powietrza na tych terenach (duży udział w ogólnym tle zanieczyszczeń).

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza pochodzenia antropogenicznego są:

- energetyka (kopalnie, szyby wiertnicze, paliwa kopalne),
- przemysł (przemysł ciężki, metalurgiczny, farmaceutyczny),
- komunikacja (transport lądowy i wodny),
- działalność komunalno-bytowa (paleniska domowe, kotłownie lokalne, gospodarstwa rolne, gromadzenie i utylizacja odpadów)²⁴.

Jednym z największych źródeł zanieczyszczenia powietrza na terenie miasta jest tzw. „niska emisja”, czyli emisja pochodząca ze źródeł o wysokości nieprzekraczającej czterdziestu metrów wysokości. Zjawisko to jest obserwowalne na terenach zwartej zabudowy, charakteryzującej się brakiem możliwości przewietrzania. Elementem składowym „niskiej emisji” są zanieczyszczenia emitowane podczas ogrzewania budynków mieszkalnych. W budownictwie jednorodzinnym, pomimo dużego zainteresowania ekologicznymi paliwami, wciąż wykorzystuje się głównie nieekologiczne paliwa stałe (węgiel). Zjawisko „niskiej emisji” nasila się szczególnie w okresie grzewczym, co może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ta sytuacja jest szczególnie uciążliwa także dla mieszkańców terenów o słabych warunkach przewietrzania.

Rzeczywista emisja zanieczyszczeń z jednego źródła może się różnić w zależności od:

- spalania węgla o różnej kaloryczności,
- opalania mieszkań drewnem,
- spalania w domowych piecach części odpadów (szczególnie tworzyw sztucznych).

Kolejnym źródłem zanieczyszczeń powietrza na opisywanym terenie są środki komunikacyjne. Największe zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów zdiagnozowano przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,

²⁴ Kraszewski D., Grzesińska D.; *Jesteś tym, czym oddychasz*, Kompendium wiedzy na temat niskiej emisji.

biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Główną przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim ich zły stan techniczny, nieodpowiednia eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu, a także zbyt mała przepustowość dróg lokalnych.

Sieć dróg w obszarze miasta, chociaż kluczowa dla komunikacji i rozwoju, może przyczynić się do zanieczyszczeń powietrza poprzez emisję gazów i pyłów z pojazdów silnikowych. Intensywny ruch na drodze krajowej i drodze wojewódzkiej, a także drogach lokalnych może generować duże ilości dwutlenku węgla, tlenków azotu, cząstek stałych oraz innych substancji szkodliwych dla zdrowia i środowiska.

W przypadku ogrzewania, stosowanie tradycyjnych kotłów węglowych i gazowych może być kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza. Spalanie paliw kopalnych powoduje uwalnianie się do atmosfery substancji takich jak siarka, azot oraz pyły zawieszone, co negatywnie wpływa na jakość powietrza i zdrowie mieszkańców.

Stan jakości powietrza w województwie pomorskim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego. Województwo pomorskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, miasto Starogard Gdański należy do strefy pomorskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- dwutlenek azotu (NO_2),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C_6H_6),
- ozon troposferyczny (O_3),
- pył zawieszony PM_{10} , oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył $\text{PM}_{2,5}$.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- tlenki azotu (NO_x),

— ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy pomorskiej w 2023 roku.

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Rok	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
			Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Strefa pomorska	2023	PL2202	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za 2023 rok

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Rok	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
			Kryterium – poziom dopuszczalny		Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO _x		
Strefa pomorska	2023	PL2202	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za 2023 rok

Roczna ocena jakości powietrza za 2023 r. w strefie pomorskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

— pod kątem ochrony zdrowia:

- dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- dla poziomu celu długoterminowego ozonu,

— pod kątem ochrony roślin:

- dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne na terenie strefy pomorskiej były dotrzymane. Miasto Starogard Gdański znalazło się w obszarze przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu.

W roku kalendarzowym 2023 na terenie miasta Starogard Gdański wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych:

1. Dwutlenek azotu - nr CAS 10102-44-0: Sa = 8 - 9 µg/m³
2. Dwutlenek siarki - nr CAS 7446-09-5*: Sa = 3 µg/m³
3. Pył zawieszony PM₁₀: Sa = 16 - 26 µg/m³
4. Pył zawieszony PM_{2,5}: Sa = 10 - 16 µg/m³
5. Benzen - nr CAS 71-43-2: Sa = 1 µg/m³
6. Ołów - nr CAS 7439-92-1: Sa = 0,006 µg/m³
7. Tlenek węgla - nr CAS 630-08-0: Sa = 318 µg/m³
8. Arsen – nr CAS 7440-38-2: Sa = 0,4 - 0,5 ng/m³
9. Kadm – nr CAS 7440-43-9: Sa = 0,3 ng/m³
10. Nikiel – nr CAS 7440-02-0: Sa = 0,6 ng/m³
11. Benzo(a)piren - nr CAS 50-32-8: Sa = 0,2 - 1,3 ng/m³
12. Tlenki azotu - nr CAS 10102-44-0, 10102-43-9: Sa = 9 - 12 µg/m³.²⁵

Spalanie złej jakości paliw powoduje wysoką emisję do powietrza substancji mających negatywny wpływ na zdrowie ludzi, a także na stan środowiska naturalnego. Dlatego na obszarze województwa pomorskiego wprowadzono uchwałę antysmogową, która określa instalacje, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy. Uchwałę stosuje się do instalacji, w których następuje spalanie paliw w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2024 poz. 266 z późn. zm.).

²⁵ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Gdańsku.

Na terenie miasta Starogard Gdański realizowany jest Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”, który ma na celu poprawę jakości powietrza. Mieszkańcy mogą skorzystać z prowadzonego w ramach programu punktu konsultacyjno-informacyjnego, gdzie mogą uzyskać pomoc w złożeniu wniosku o dofinansowanie na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację budynków jednorodzinnych²⁶. Dodatkowo, prowadzony jest nabór wniosków w ramach Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, który obejmuje wymianę źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych. Oba programy zakładają poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych²⁷.

W celu monitorowania stanu powietrza, w październiku 2019 roku, Miasto Starogard Gdański zamontowało 10 czujników do pomiaru pyłów zawieszonych w 10 lokalizacjach w mieście. Urządzenia te mierzą oraz informują o temperaturze powietrza, wilgotności, ciśnieniu, a także stężeniu pyłów zawieszonych – PM 2.5 i PM 10 (odpowiadających za tzw. smog). Zakup i montaż czujników to efekt zwycięskiego projektu społecznego w ramach Budżetu Obywatelskiego 2019 pn. „Czy wiesz, czym oddychasz? Ogólnomiejski system monitorowania jakości powietrza”.

Czujniki mają na celu informowanie mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczeń powietrza, co jest szczególnie istotne dla osób narażonych na smog, takich jak dzieci, osoby starsze, kobiety w ciąży oraz osoby z chorobami układu oddechowego. Dzięki bieżącym pomiarom mieszkańcy mogą podejmować świadome decyzje dotyczące aktywności na świeżym powietrzu.

Samorząd Miasta liczy również na to, że czujniki przyniosą określony efekt prewencyjny, uświadamiając mieszkańców, jak duży wpływ na jakość powietrza ma spalanie odpadów w piecach i kotłach c.o. czy ogrzewanie domów słabej jakości paliwem. Wyniki pomiarów z danej lokalizacji są dostępne na stronie <https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10>.

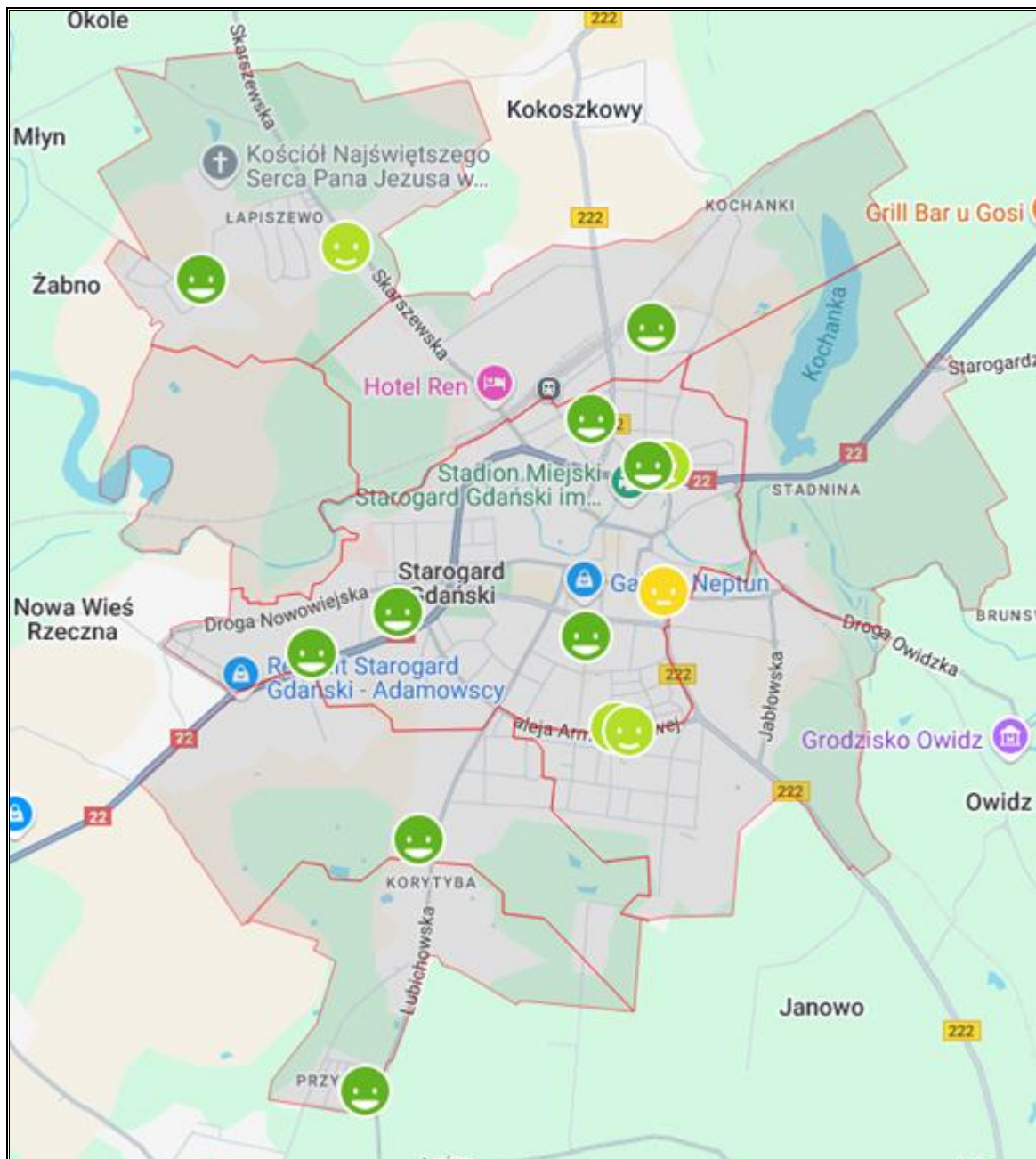
Gmina ma również podpisaną umowę na obsługę systemu informowania mieszkańców o zanieczyszczeniu powietrza wraz z prognozą jakości powietrza, w ramach której umieszczono dodatkowe 4 czujniki oraz scalono wszystkie czujniki na terenie gminy. Dane dostępne na stronie: <https://starogard.powietrze.sensorbox.pl/map>.

Na poniższej mapie wskazano lokalizację czujników na terenie miasta.

²⁶ Urząd Miasta Starogard Gdański.

²⁷ Urząd Miasta Starogard Gdański.

Rysunek 5. Lokalizacja czujników jakości powietrza na terenie miasta Starogard Gdański

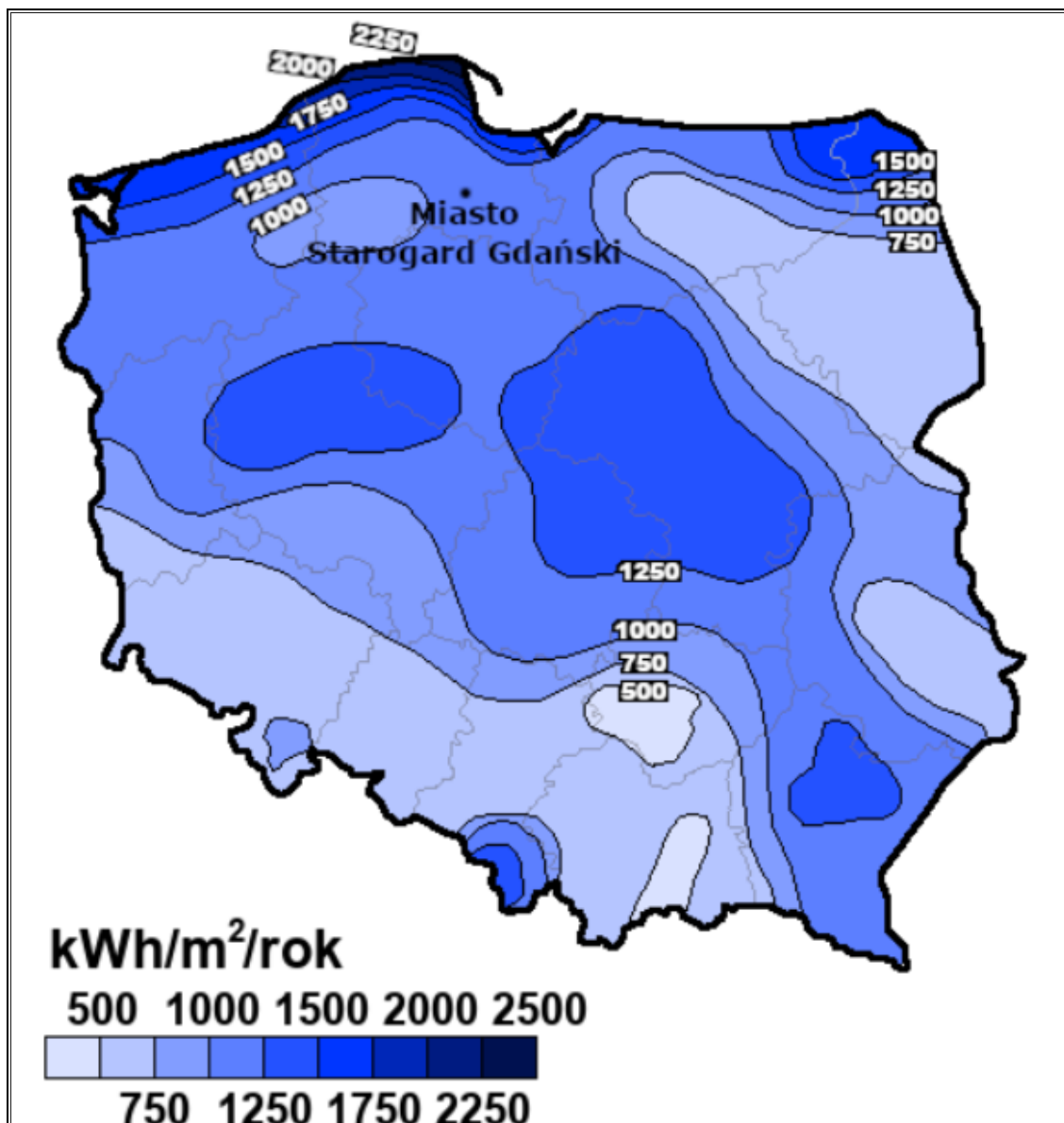
Źródło: <https://starogard.powietrze.sensorbox.pl/map> (dostęp: 21.10.2024 r.)

Odnawialne źródła energii

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, a w efekcie poprawa jakości powietrza może nastąpić także poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Odnawialnymi źródłami energii są odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Efektywność pracy instalacji wykorzystujących energię odnawialną uzależniona jest jednak od potencjału wykorzystania poszczególnych źródeł i uwarunkowań obszaru, na którym zostaną zlokalizowane.

Miasto Starogard Gdański charakteryzuje się położeniem w strefie umiarkowanych wiatrów dla rozwoju energetyki wiatrowej. Poniższa mapa energii wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wskazuje, iż energia wiatru na obszarze miasta wynosi ok. 1 000 – 1 250 kWh/m²/rok.

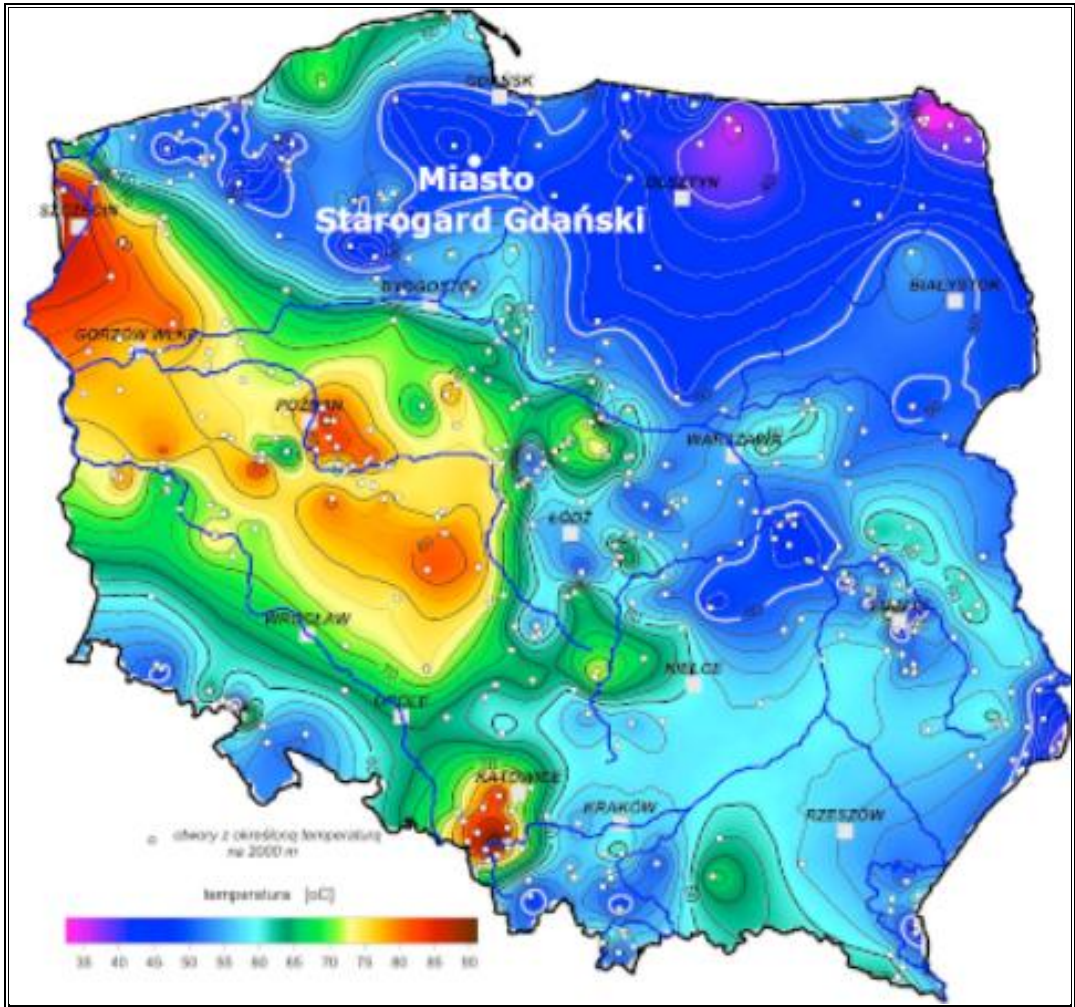
Rysunek 6. Położenie miasta Starogard Gdański na mapie energii wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej,
Opracowanie 2001, Warszawa

Położenie miasta jest korzystne pod kątem rozwoju instalacji wykorzystujących energię słoneczną. Usłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi na obszarze miasta około 1 800 – 1 850 godzin i należy do wysokich w warunkach polskich. Oznacza to, że występuje tu potencjał do wykorzystania energii słonecznej na cele c.o. i c.w.u.

Rysunek 8. Położenie miasta Starogard Gdański na mapie temperatury na głębokości 2 000 m p.p.t.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/> (dostęp: 27.09.2024 r.)

W związku z rosnącą popularnością, pompy ciepła (płytką geotermia) wykorzystywane są przez indywidualne gospodarstwa domowe.

Do energii odnawialnej, poza wspomnianą energią wiatru, energią promieniowania słonecznego i energią geotermalną, zalicza się energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Na terenie miasta zlokalizowana jest mała elektrownia wodna MEW Starogard Gdański o mocy 200 kW²⁸. Biomasa (np. w formie brykietu czy pelletu) może być wykorzystywana przez indywidualnych właścicieli nieruchomości na cele grzewcze. Staje się również możliwością dla tych, którzy posiadają grunty, gdzie ze względu na niską jakość gleb, nie opłaca się uprawiać roślin, ale można je wykorzystać pod uprawy roślin energetycznych, z których powstaje biomasa. Z kolei źródłem biogazu najczęściej są pozostałości z produkcji

²⁸ <https://www.mew.pl/narzedzia/mapa-mew> (dostęp: 27.09.2024 r.)

rolnej lub z oczyszczalni ścieków. Nie są one jednak wykorzystywane do produkcji biomasy ani biogazu na terenie miasta.

Poprawa jakości powietrza jest możliwa poprzez następujące działania:

- ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii,
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii,
- wykonywanie termomodernizacji budynków,
- wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych zmierzających do eliminacji lub ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery,
- wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia.

5.1.1.3 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
— wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, — funkcjonowanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” i punktu konsultacyjno-informacyjnego w jego ramach, — funkcjonowanie Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, — czujniki jakości powietrza zlokalizowane na terenie miasta, — funkcjonowanie scentralizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło na terenie miasta.	— przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, — korzystanie z nieekologicznych paliw stałych do ogrzewania budynków.
Szanse	Zagrożenia
— edukacja ekologiczna mieszkańców, — rozwój nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii, — realizacja założeń programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej.	— rosnące koszty inwestycji OZE, — wzrost cen nośników energii wykorzystywanych na cele grzewcze, — wzrost natężenia ruchu na szlakach komunikacyjnych, — zmiany klimatu, — występowanie licznych zakładów przemysłowych, które mogą być zagrożeniem dla jakości powietrza.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.2. Zagrożenia hałasem

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównym źródłem emisji hałasu w mieście Starogard Gdański są szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 22 relacji Grzechotki – Kostrzyn nad Odrą,
- droga wojewódzka nr 222 relacji Gdańsk – Skórcz.

Hałas stanowi zagrożenie dla zdrowia i ma wpływ na jakość życia mieszkańców, a także oddziałuje negatywnie na zwierzęta. Długotrwała ekspozycja na hałas może m.in. powodować znaczne zaburzenia snu, chorobę niedokrwienną serca, spadek koncentracji, czy rozdrażnienie.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale). Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężania hałasu jest także monitoring.

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się obowiązkowo co 5 lat dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- głównych dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku tj. ok. 8 200 poj./dobę,
- głównych linii kolejowych, po których rocznie przejeżdża ponad 30 000 pociągów,
- głównych portów lotniczych, na których odbywa się powyżej 50 000 operacji rocznie.

Standardy dotyczące klimatu akustycznego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). W rozporządzeniu zawarte są dopuszczalne poziomy hałasu dla

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

poszczególnych rodzajów źródeł (dróg i linii kolejowych, linii elektroenergetycznych, startów, przelotów i lądowań statków powietrznych oraz pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu), w odniesieniu do rodzaju terenów wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje.

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Tabela 7. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali, domów opieki społecznej c) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ¹⁾	55	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ¹⁾ c) Tereny mieszkaniowo-usługowe d) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	60	50	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Tabela 8. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez straty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długotrwały średni poziom dźwięku A w dB			
		Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowska b) Tereny szpitali, domów opieki społecznej c) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	55	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe c) Tereny mieszkaniowo-usługowe d) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ¹⁾	60	50	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałas w środowisku

Monitoring klimatu akustycznego realizowany jest zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., uwzględniającą wymogi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE. Celem podsystemu monitoringu klimatu akustycznego jest gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Działania te prowadzone są zarówno dla terenów objętych obowiązkiem sporządzania map strategicznych, jak i terenów pozostałych, na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu lub innych metod oceny poziomu hałasu. Wyniki pomiarów hałasu w środowisku gromadzone są w systemie informatycznym Inspekcji Ochrony Środowiska, w bazie danych EHAŁAS. Dane obejmują 4 kategorie źródeł hałasu: droga, linie szynowe, lotnisko oraz instalacje i zakłady przemysłowe.

W roku 2022 Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku wykonał strategiczną mapę hałasu dla 49 odcinków dróg wojewódzkich na terenie województwa pomorskiego. Odcinki te zostały wytypowane na podstawie wykonanego w roku 2020 Generalnego Pomiaru Ruchu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

W poniższej tabeli przedstawiono odcinki dróg objęte analizą przebiegające przez teren miasta.

Tabela 10. Odcinki drogi wojewódzkiej nr 222 objęte analizą w 2022 roku

Numer drogi	Nazwa odcinka drogi
222	Starogard Gd. /przejście 1: gr. Miasta - ul. Adama Mickiewicza (DK22)/
222	Starogard Gd. /gr. Miasta/ - Jabłowo /DW229/

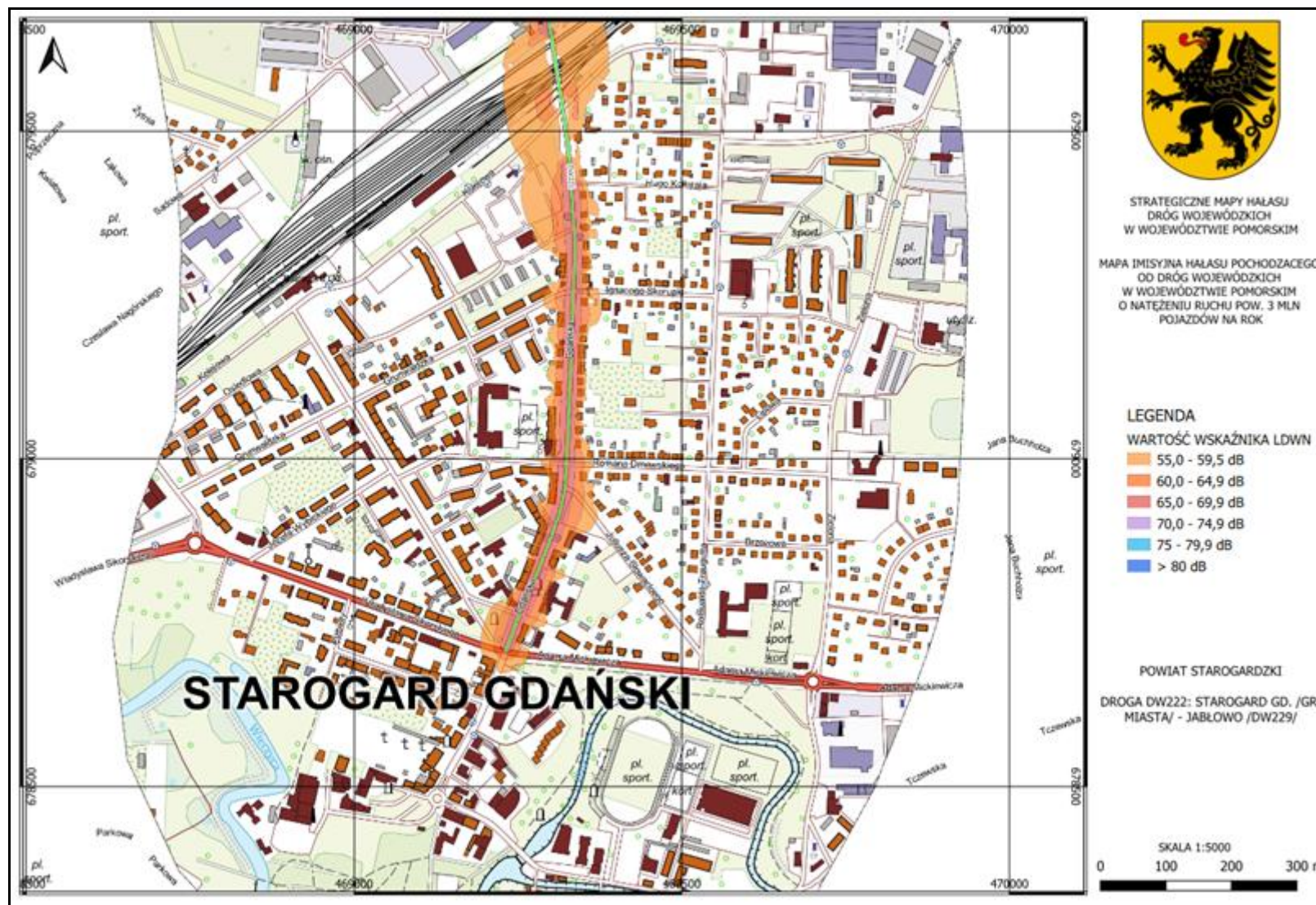
Źródło: Raport z monitoringu hałasu w województwie pomorskim w roku 2022

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

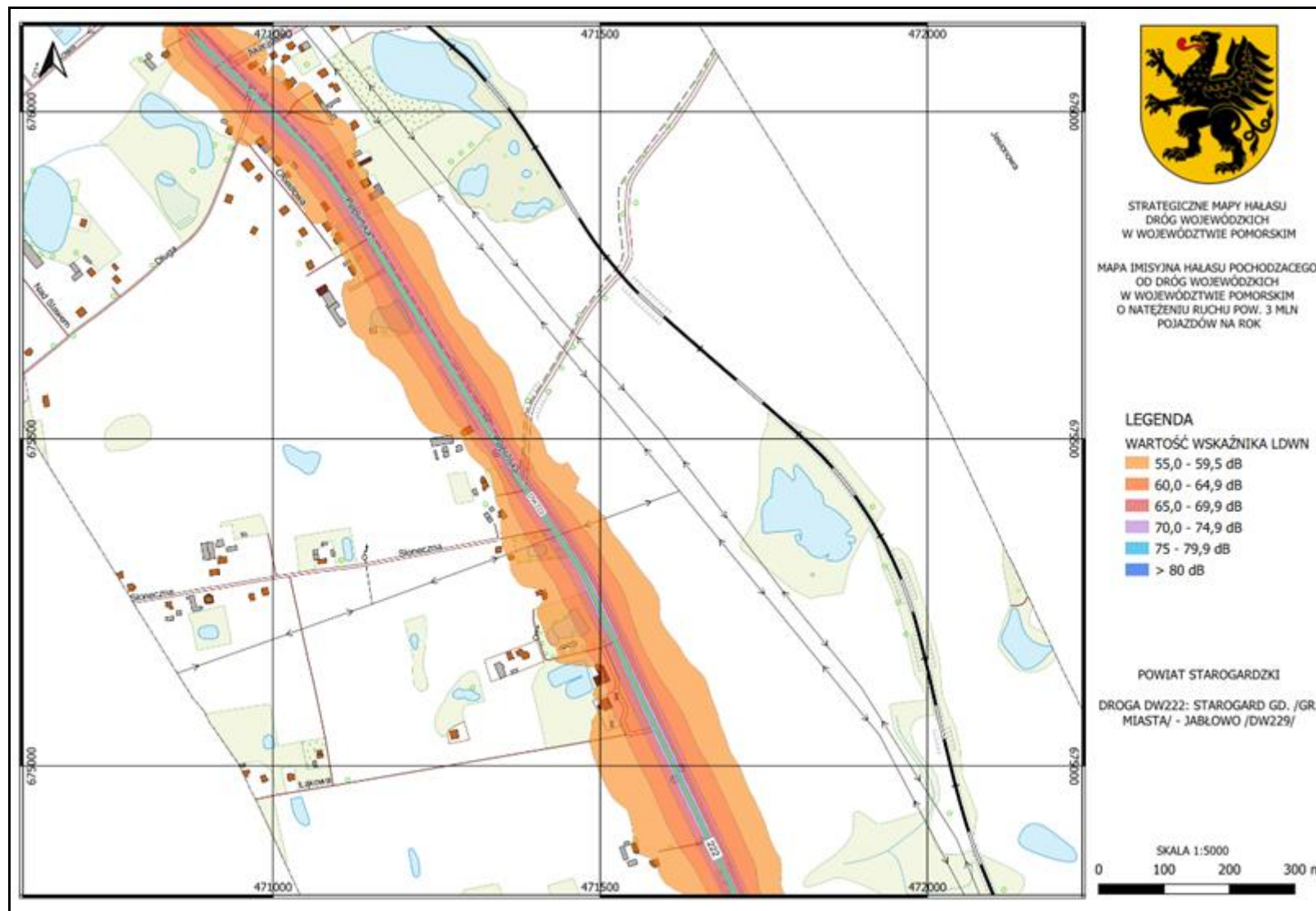
Rysunek 9. Mapa imisyjna hałasu pochodzącego od drogi wojewódzkiej nr 222, wskaźnik L_{DWN}

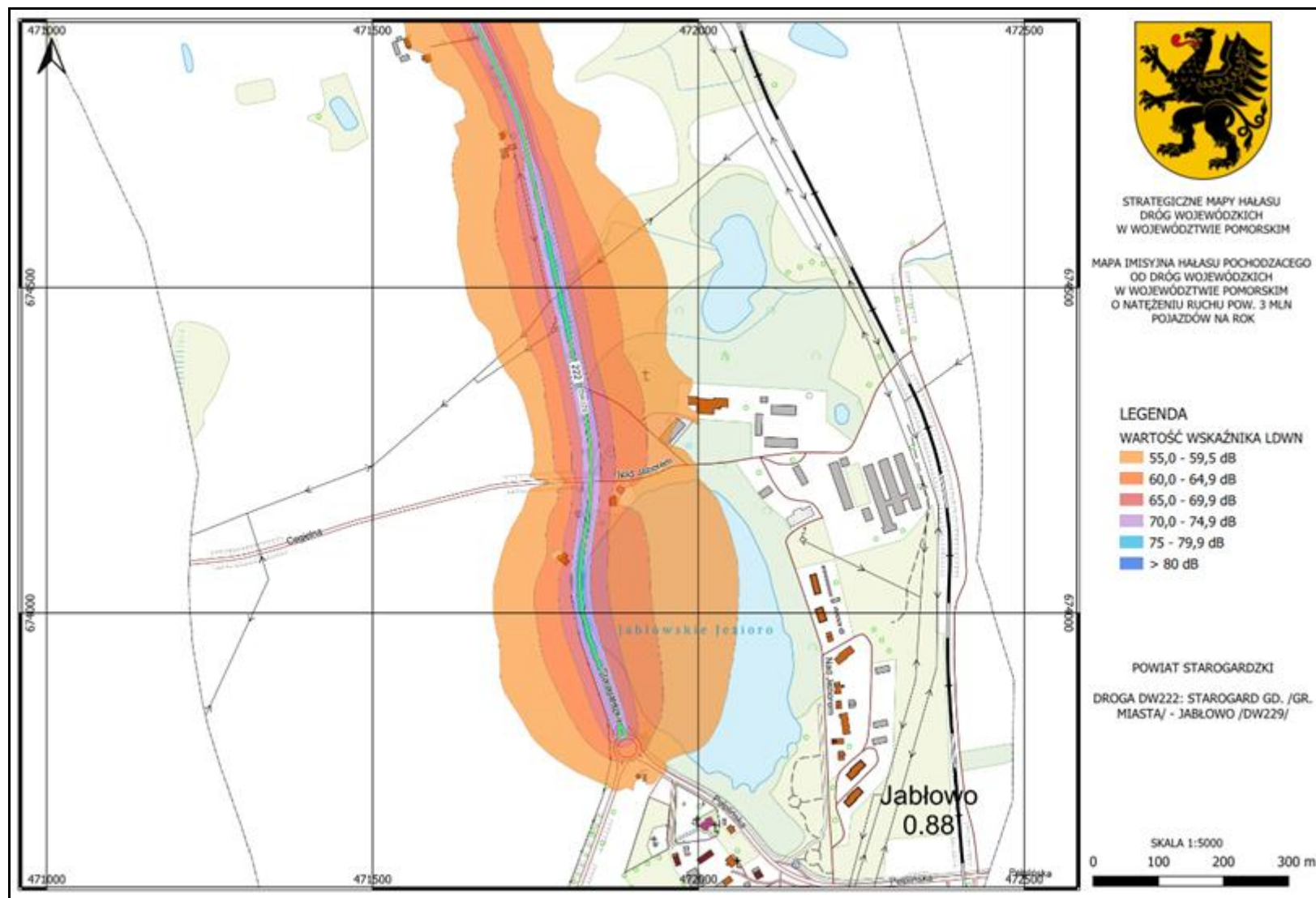
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

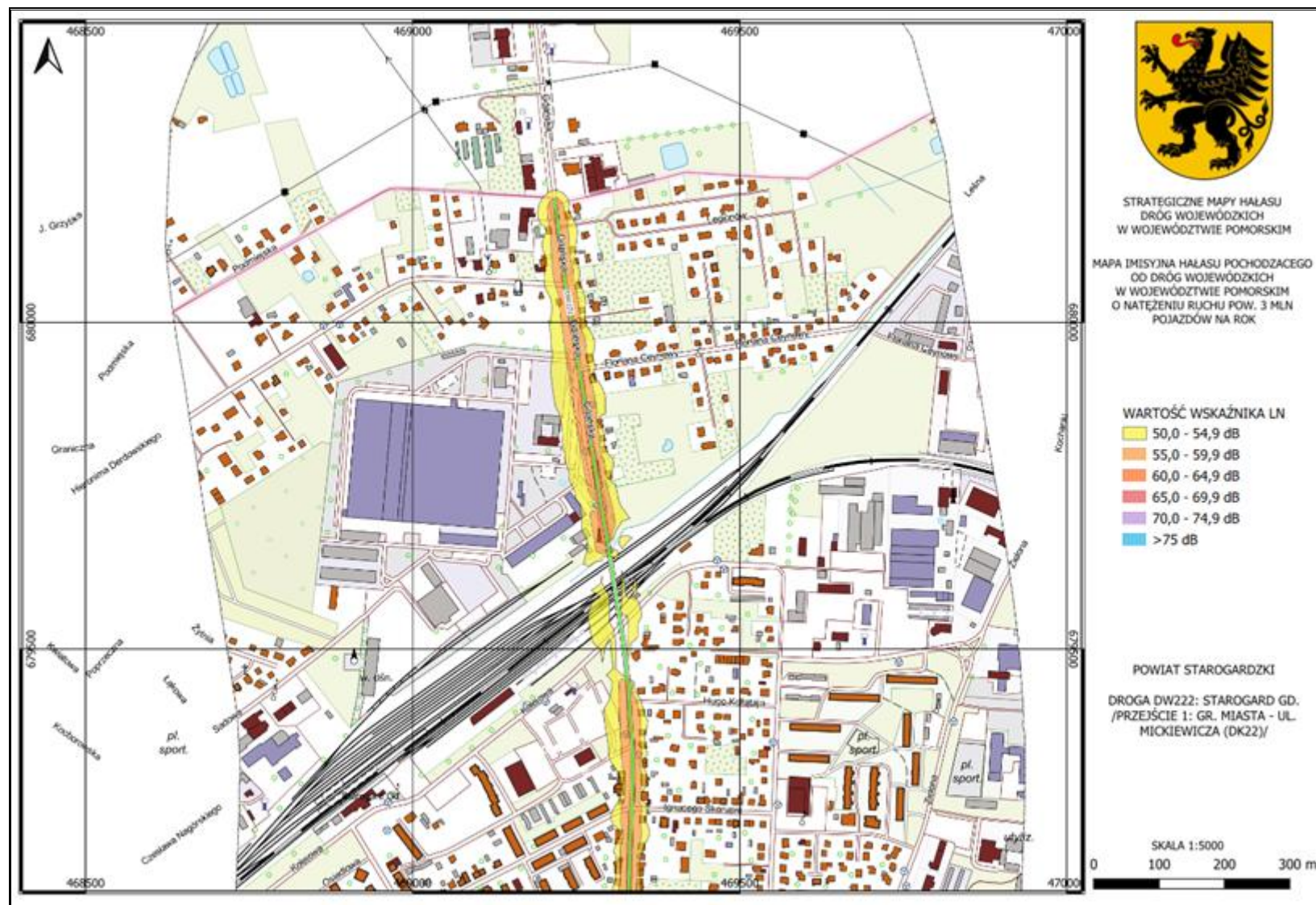

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

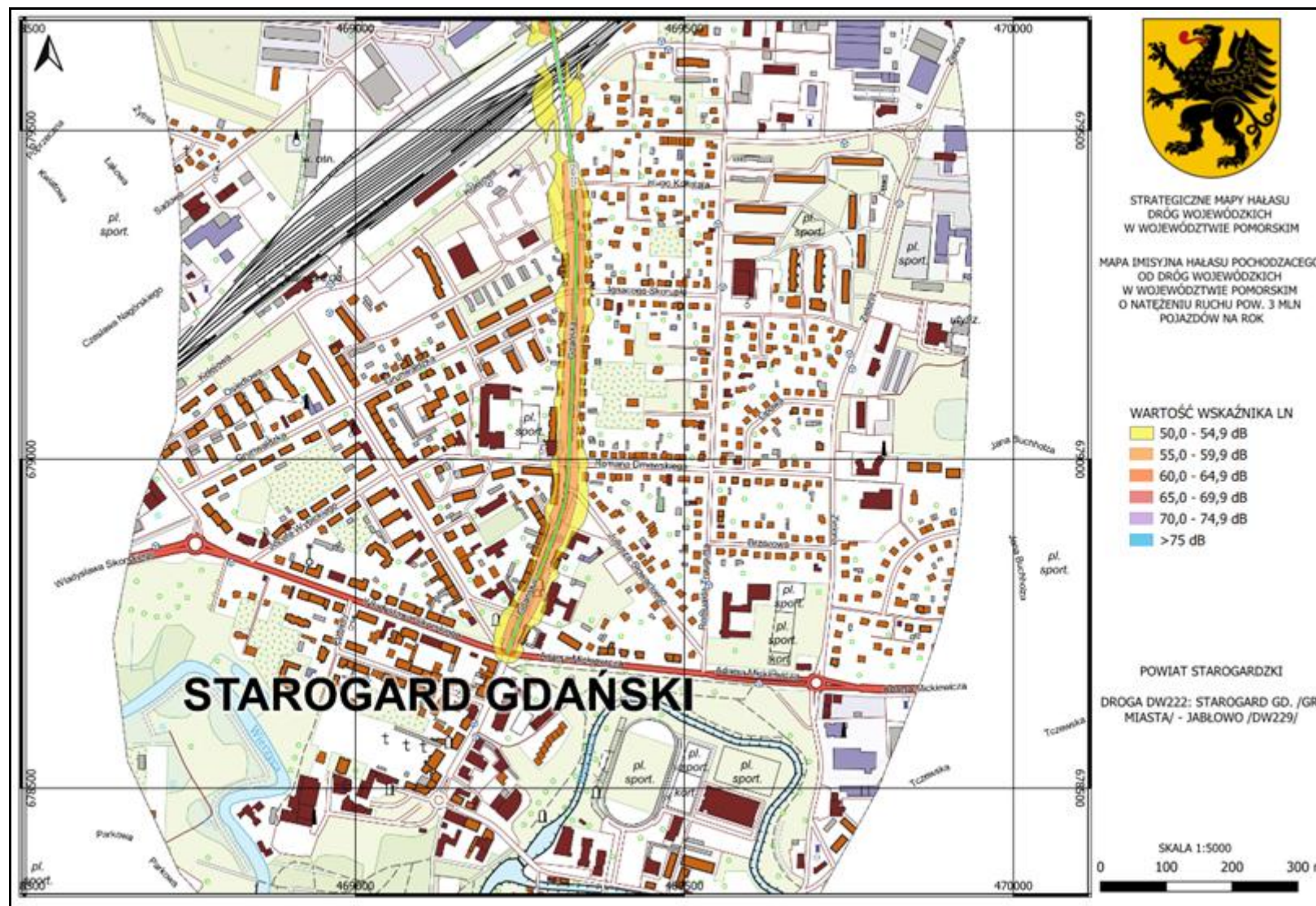

Źródło: Strategiczne mapy hałasu dróg wojewódzkich w województwie pomorskim 2022

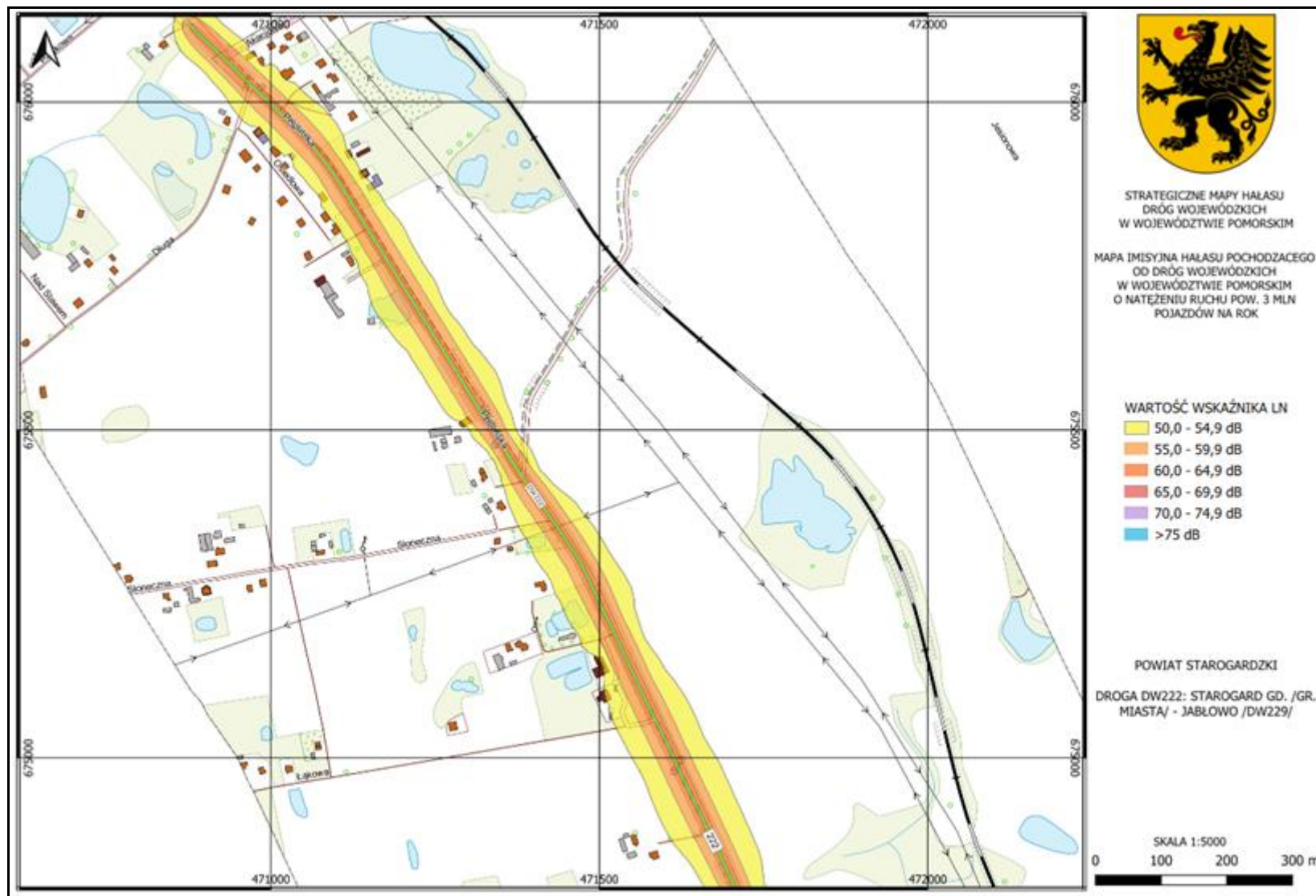
Rysunek 10. Mapa imisyjna hałasu pochodzącego od drogi wojewódzkiej nr 222, wskaźnik L_N

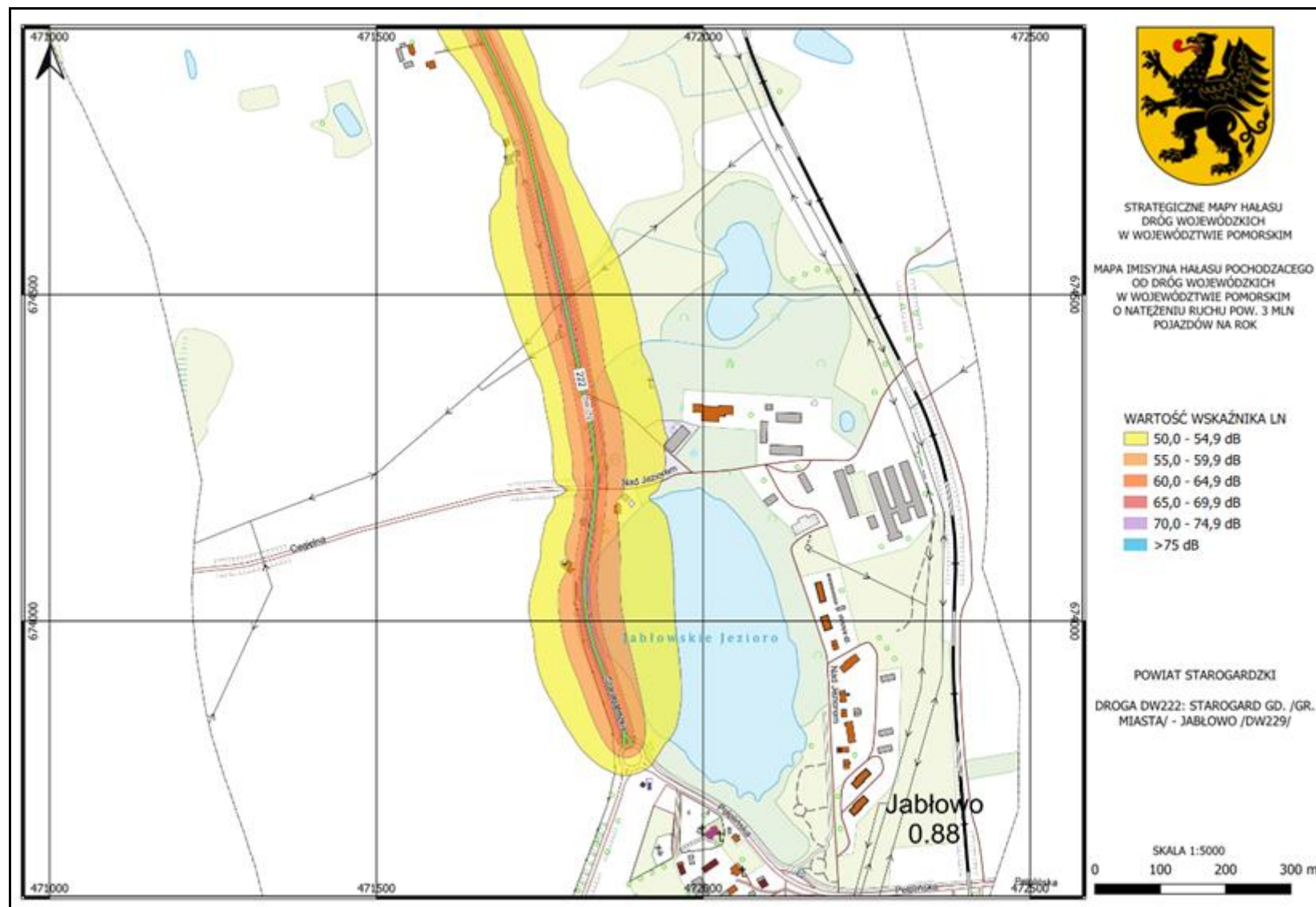
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Źródło: Strategiczne mapy hałasu dróg wojewódzkich w województwie pomorskim 2022

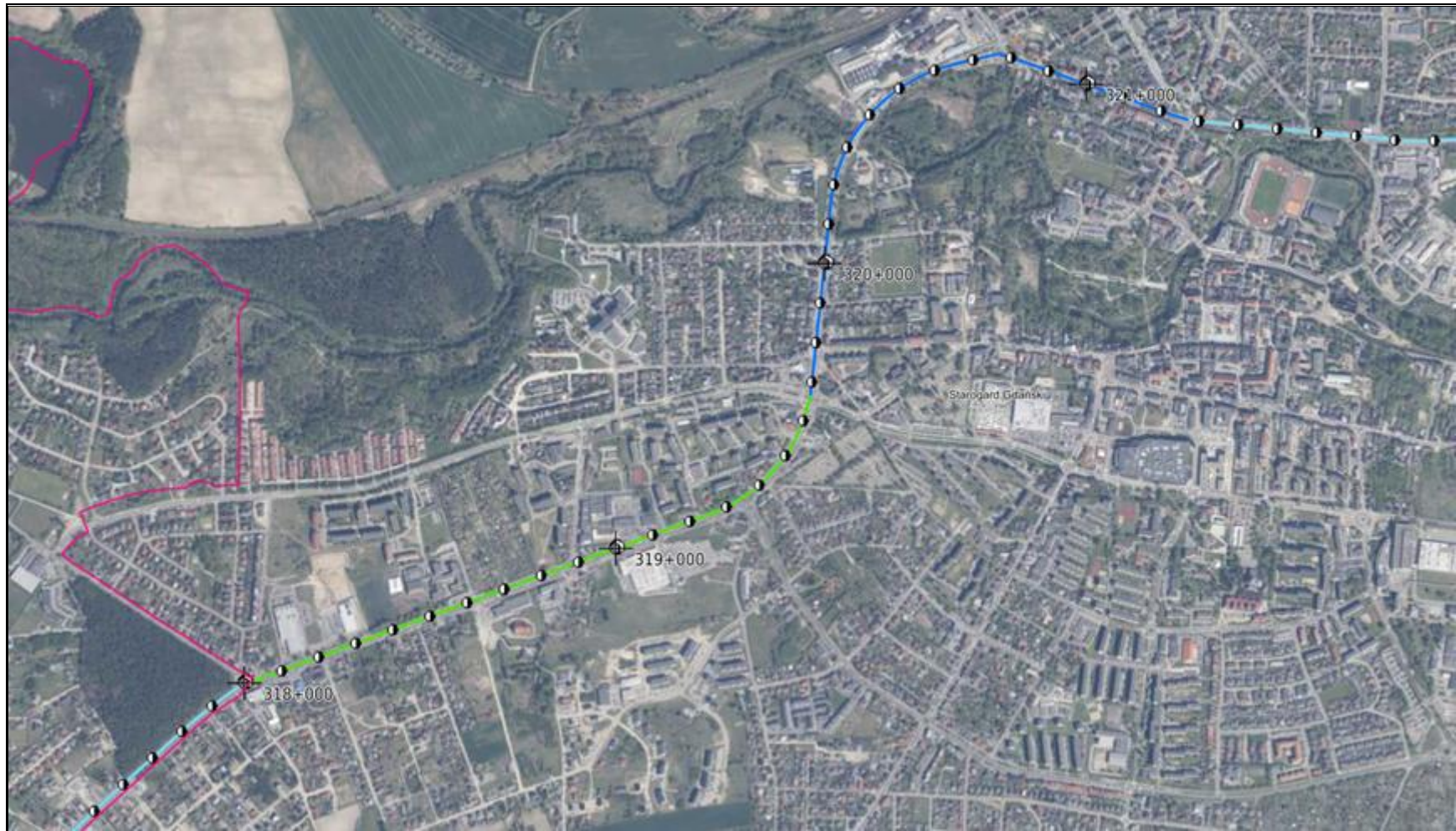
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska opracowała w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

Wyniki opracowanych strategicznych map hałasu udostępnia się zgodnie z wymogiem zawartym w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 20 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy przekazania - załącznik nr 2 ust. 10.

Na poniższych rysunkach przedstawiono strategiczne mapy hałasu dla drogi krajowej nr 22.

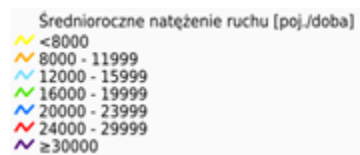
Rysunek 11. Mapa emisyjna drogi krajowej nr 22

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

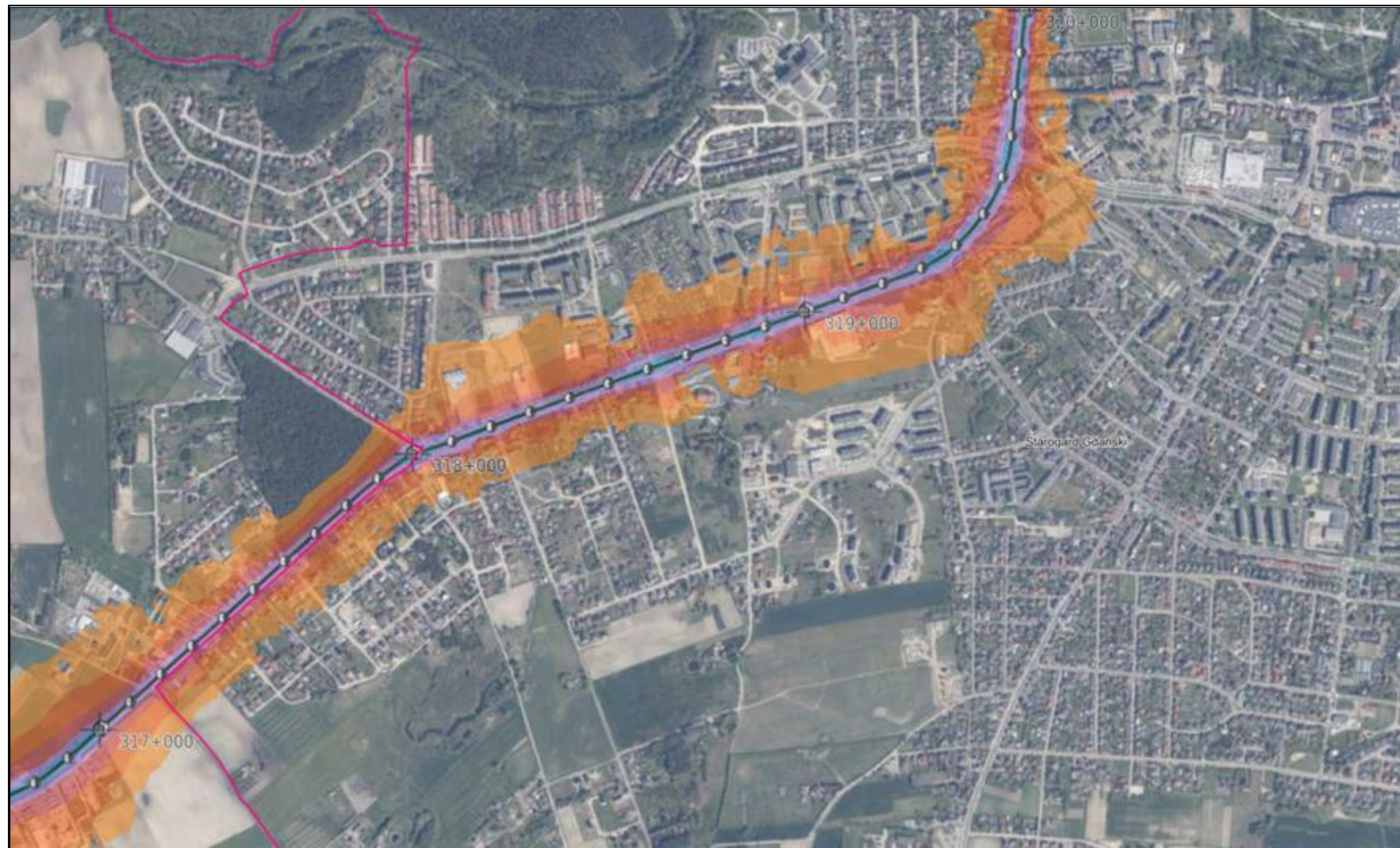

Legenda:

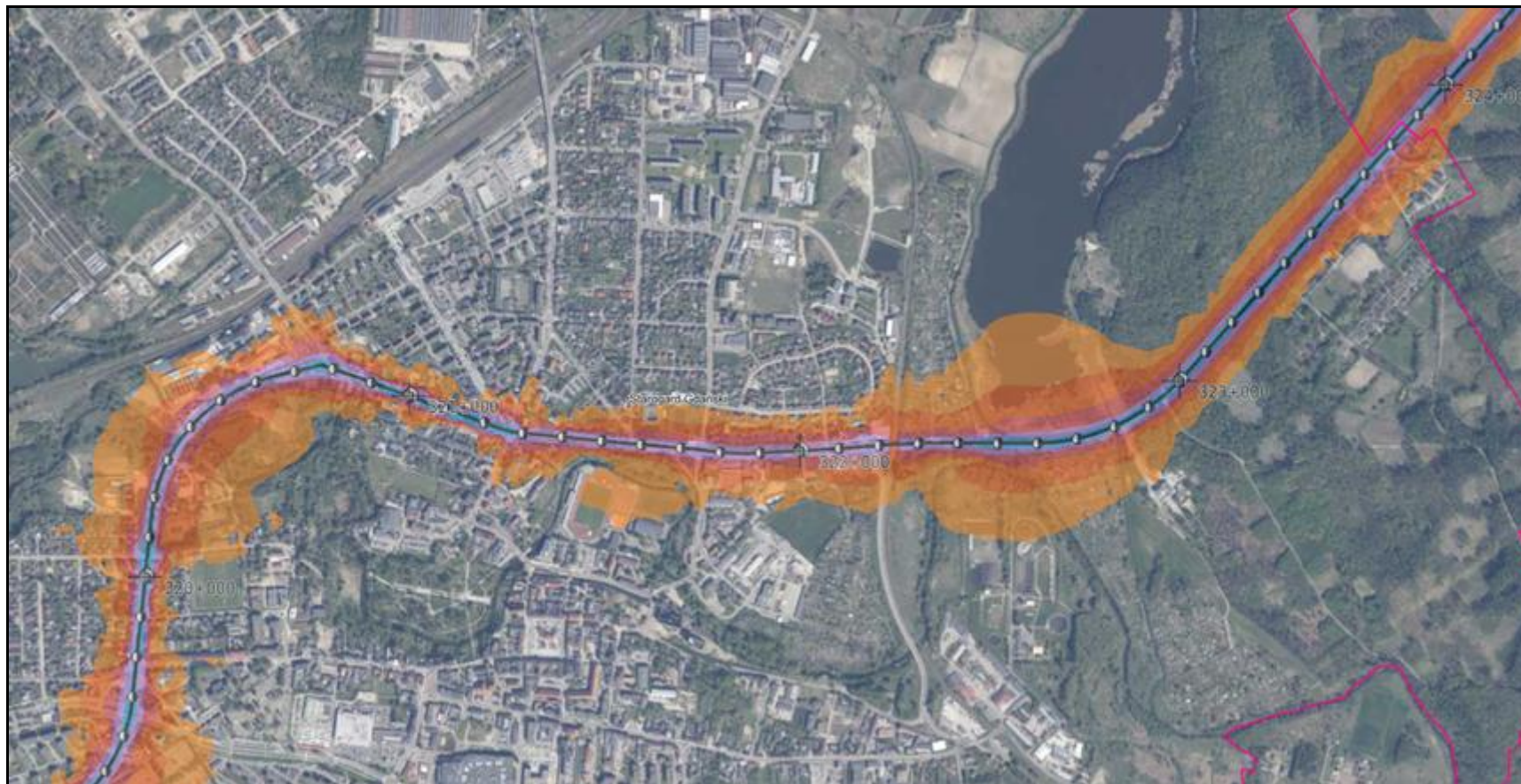

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Rysunek 12. Mapa imisyjna wskaźnika L_{DWN} dla drogi krajowej nr 22

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

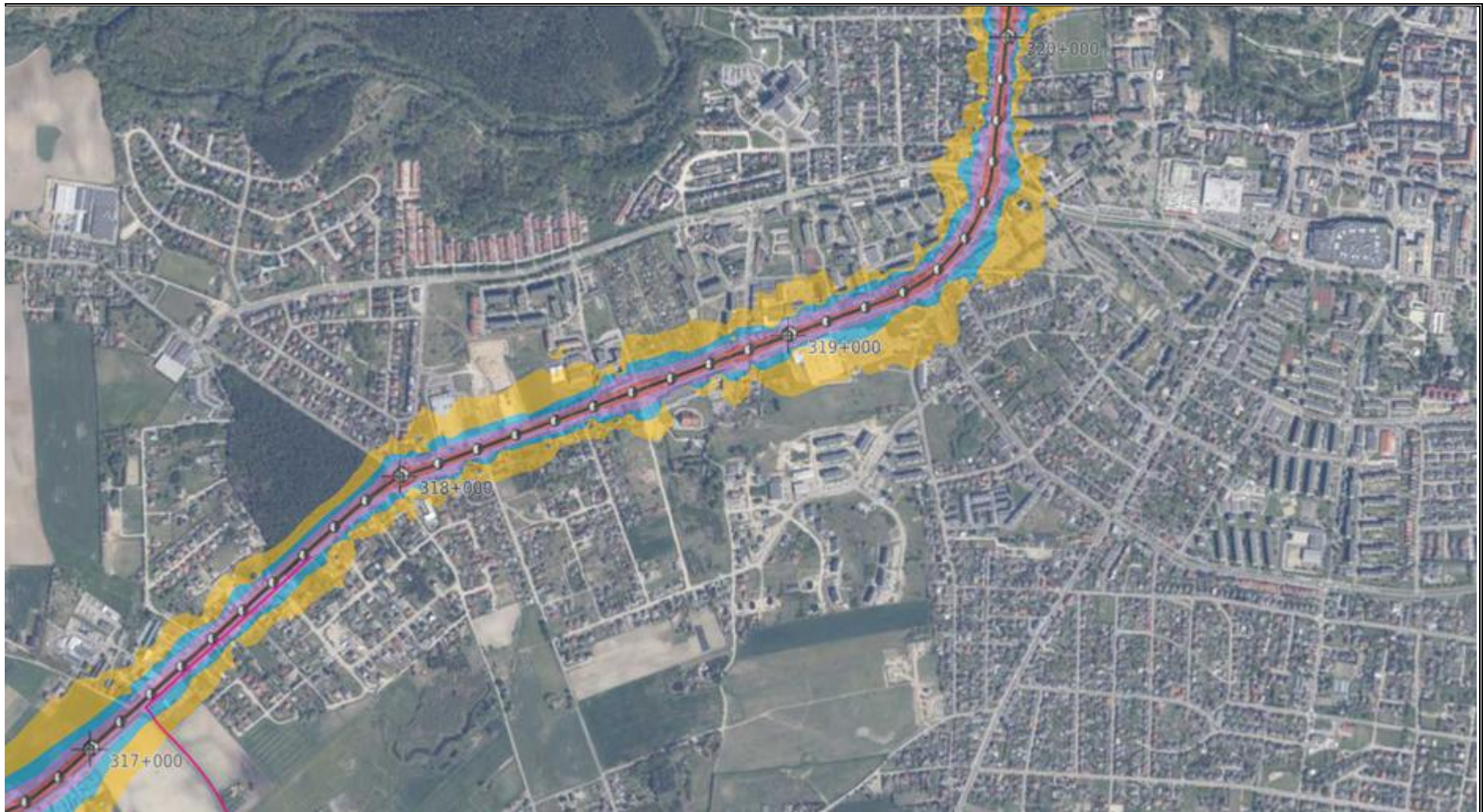

Legenda:

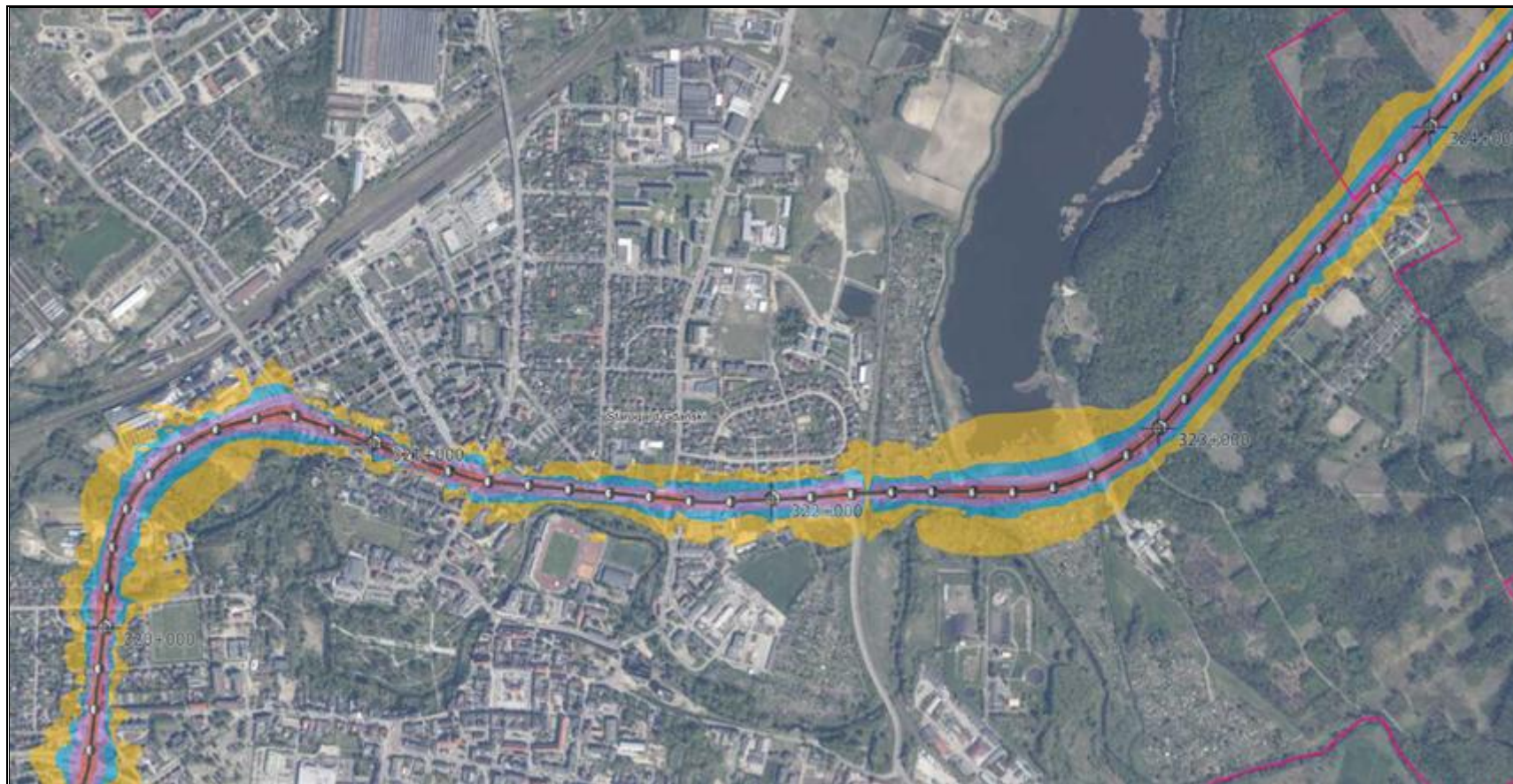
Przedziały poziomu hałasu	
55,0-59,9 dB	
60,0-64,9 dB	
65,0-69,9 dB	
70,0-74,9 dB	
75,0-79,9 dB	
większe lub równe 80 dB (≥ 80 dB)	

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Rysunek 13. Mapa imisyjna wskaźnika L_N dla drogi krajowej nr 22

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Legenda:

Przedziały poziomu hałasu	
50,0-54,9 dB	
55,0-59,9 dB	
60,0-64,9 dB	
65,0-69,9 dB	
70,0-74,9 dB	
większe lub równe 75 dB (≥ 75 dB)	

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021 wykonanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad można odczytać średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej i wojewódzkiej, które przebiegają przez Starogard Gdański.

Charakterystykę wykonanych pomiarów odcinków drogi krajowej i wojewódzkiej, które przebiegają przez teren miasta, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej oraz drodze wojewódzkiej przebiegających przez Starogard Gdański

Numer punktu pomiar.	Pikietaż		Nazwa	SDRR ogółem
	pocz.	końc.		
Droga krajowa nr 22				
70208	306,619	318,014	ZBLEWO /UL. KOŚCIERSKA (DW214)/ - STAROGARD GD. /GR. MIASTA/	14 062
70220	318,014	319,664	STAROGARD GD. /PRZEJŚCIE 1: GR. MIASTA - AL. NIEPODLEGŁOŚCI (DW222)/	18 629
70607	319,664	321,270	STAROGARD GD. /PRZEJŚCIE 2: AL. NIEPODLEGŁOŚCI (DW222) - UL. GDAŃSKA (DW222)/	22 635
70221	321,270	323,714	STAROGARD GD. /PRZEJŚCIE 3: UL. GDAŃSKA (DW222) - GR. MIASTA/	14 622
70608	323,714	334,014	STAROGARD GD. /GR. MIASTA/ - W. SWAROŻYŃ /A1/	13 381
Drogi wojewódzka nr 222				
22707	27,566	41,174	GODZISZEWO /DW224/ - STAROGARD GD. /GR. MIASTA/	5 796
22708	41,174	42,680	STAROGARD GD. /PRZEJŚCIE 1: GR. MIASTA - UL. ADAMA MICKIEWICZA (DK22)/	9 611
22709	42,680	46,208	STAROGARD GD. /PRZEJŚCIE 2: UL. WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY (DK22) - GR. MIASTA/	7 041

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Numer punktu pomiar.	Pikietaż		Nazwa	SDRR ogółem
	pocz.	końc.		
22710	46,208	48,737	STAROGARD GD. /GR. MIASTA/ - JABŁOWO /DW229/	11 012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA

Średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich wyniósł w latach 2020/2021, 4 231 pojazdów na dobę. Wobec powyższego na wszystkich odcinkach drogi wojewódzkiej nr 222 przebiegającej przez obszar miasta został on przekroczony.

Z kolei średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych wyniósł 13 574 pojazdów na dobę²⁹. Na większości odcinków przebiegających przez miasto również został przekroczony. Wyjątek stanowi jedynie ruch na odcinku STAROGARD GD. /GR. MIASTA/ - W. SWAROŻYN /A1/, gdzie średni dobowy ruch roczny był niższy w porównaniu do średniego ruchu na drogach krajowych.

W celu ograniczenia hałasu konieczne jest promowanie alternatywnych form transportu, takich jak komunikacja publiczna czy rowery, a także modernizacja infrastruktury drogowej. Tworzenie i rozbudowa ścieżek rowerowych, jak również wprowadzenie specjalnych materiałów dźwiękochłonnych, takich jak asfalt, mogą pomóc w zmniejszeniu poziomu hałasu i poprawie komfortu życia w mieście.

5.1.2.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zagrożenie hałasem.

Tabela 12. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
— sporządzone mapy akustyczne dla drogi krajowej nr 22 i drogi wojewódzkiej nr 222, — występujące ścieżki pieszo-rowerowe.	— przekroczony średni dobowy ruch roczny na odcinkach drogi krajowej nr 22 oraz drogi wojewódzkiej nr 222.
Szanse	Zagrożenia
— uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ograniczania uciążliwości powodowanych przez hałas, — remonty nawierzchni dróg publicznych, — stosowanie rozwiązań technicznych lub technologicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu,	— wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach, — rosnące koszty inwestycji drogowych.

²⁹ <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021> (dostęp: 30.09.2024 r.)

— budowa ścieżek rowerowych, — planowana budowa obwodnicy Starogardu Gdańskiego.	
---	--

Źródło: Opracowanie własne

5.1.3 Pola elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska, w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie Starogardu Gdańskiego, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Przez teren miasta nie przebiegają linie elektromagnetyczne najwyższych napięć³⁰. Linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia zbiegają się w GPZ „Starogard” okalając miasto od południa, wschodu i północnego-wschodu. Ze stacji tej wyprowadzonych jest 16 linii elektroenergetycznych średniego napięcia, zasilających Starogard Gdański. Sieć średniego napięcia funkcjonuje według jednego systemu – 15 kV, w centralnej części miasta sieć ta jest skablowana, na terenach okalających centrum są to linie napowietrzne.

W 2022 roku na podstawie badań w ramach stałej sieci monitoringu w województwie pomorskim, w Starogardzie Gdańskim zostały przeprowadzone badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Tabela 13. Wyniki pomiarów stałe sieci monitoringu PEM na terenie województwa pomorskiego w roku 2022

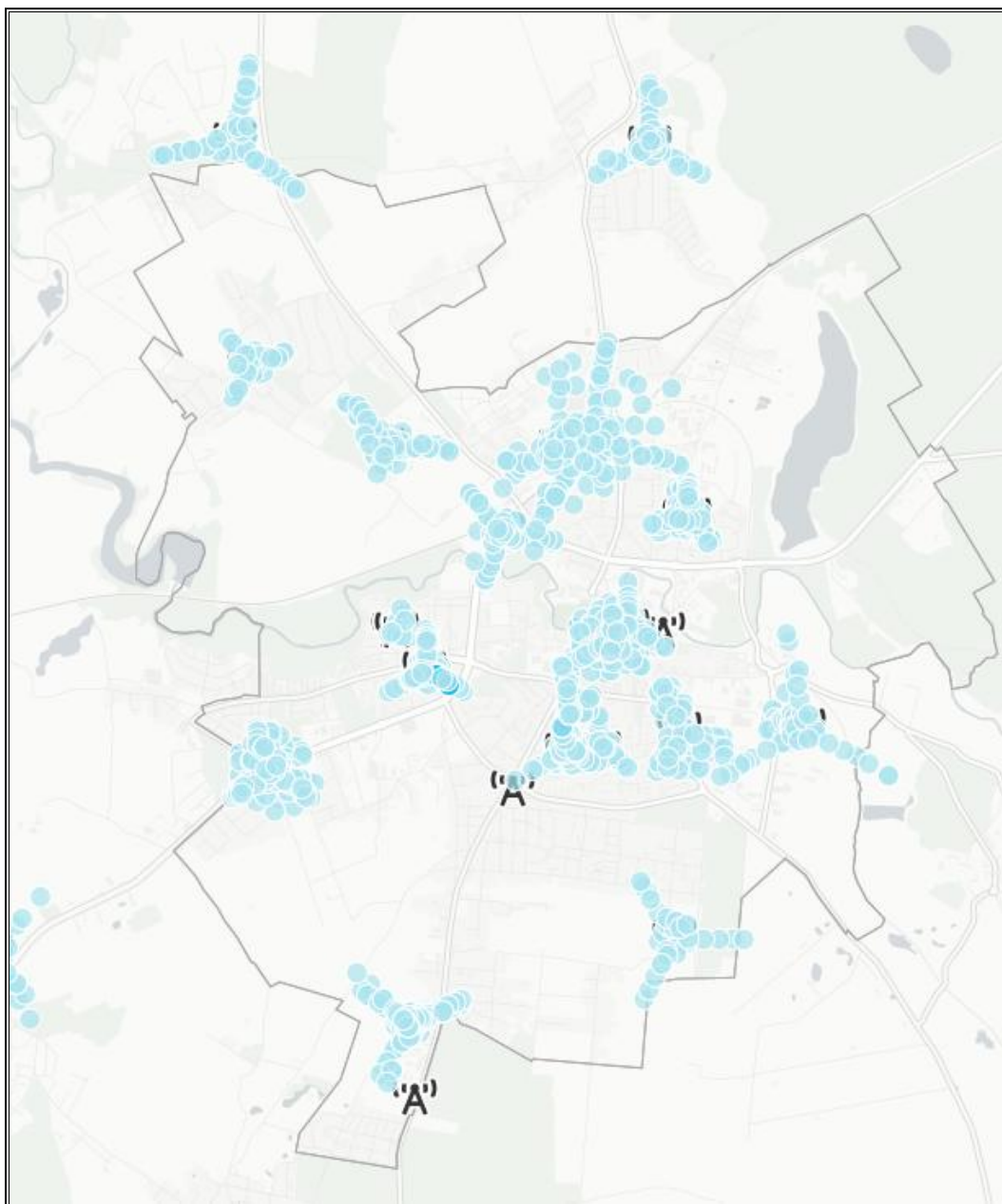
Nazwa punktu pomiarowego	Adres punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne		Wynik 30-min. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WM _E
		Długość geograficzna E	Szerokość geograficzna N			
G_2022_D_9	Starogard Gdański Rynek	18.53190	53.967431	1,88	0,94	0,11
G_2022_D_10	Starogard Gdański ul. Rycerska 5	18.531169	53.96625	1,49	0,74	0,10

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie pomorskim
Analizując wyniki pomiarów monitoringowych PEM przeprowadzonych w 2022 r. na terenie miasta Starogard Gdański, można jednoznacznie stwierdzić brak przekroczeń wartości dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku - w żadnym punkcie wartość wskaźnika WM_E nie przekroczyła wartości 1.

W lipcu 2021 r. Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy uruchomił ogólnodostępny, bezpłatny System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne – SI2PEM. Dzięki niemu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranym miejscu na terenie całego kraju. System ten oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

³⁰ <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 27.09.2024 r.)

Rysunek 14. Lokalizacja stacji bazowych oraz wyników pomiarów PEM na terenie Starogardu Gdańskiego

Legenda:

Wyniki pomiarów PEM

< 7 V/m	
7-14 V/m	
14-21 V/m	
21-28 V/m	
≥ 28 V/m	
pomiary selektywne	

Instalacje

 Stacja bazowa

Źródło: <https://si2pem.gov.pl/> (dostęp: 16.09.2024 r.)

Istniejące urządzenia na terenie miasta nie stanowią większego zagrożenia. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy jednak uwzględniać następujące działania: wprowadzenie zakazów lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych, a także ograniczenie lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.

5.1.3.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.

Tabela 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
— brak urządzeń powodujących większe zagrożenie w zakresie emisji szkodliwych fal elektromagnetycznych, — brak przekroczenia wartości dopuszczalnej pól elektromagnetycznych w środowisku.	— linie najwyższych napięć przebiegające przez teren miasta.
Szanse	Zagrożenia
— wprowadzenie systemu monitoringu środowiska - okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, — modernizacja napowietrznej sieci energetycznej.	— rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet) i urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne, — niska świadomość społeczna dotycząca pól elektromagnetycznych.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.4 Gospodarowanie wodami

5.1.4.1. Charakterystyka wód zlokalizowanych na terenie miasta

Miasto Starogard Gdański pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Dolnej Wisły wchodzącego w skład obszaru dorzecza Wisły. Przez centralną część miasta płynie rzeka Wierzyca, która silnie meandruje i tworzy liczne starorzecza. W centrum rzeka została przekształcona w wyniku regulacji koryta. Na terenie miasta zlokalizowane są także nieliczne stawy oraz jedno duże jezioro – Kochanka³¹.

³¹ Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gmin Miejskiej Starogard Gdański na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 przyjęta uchwałą nr XXXVI/354/2017 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 25.01.2017 r.

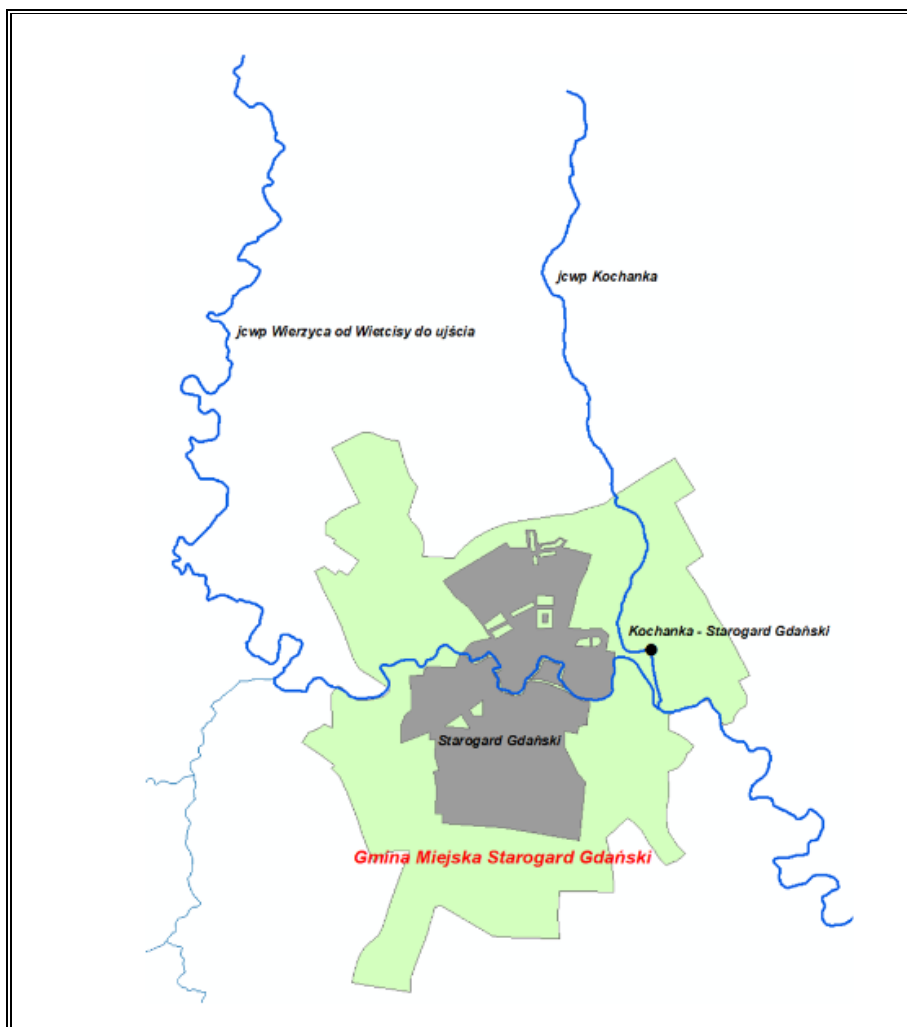
5.1.4.2. Jednolite części wód powierzchniowych

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), których zlewnie zostały zlokalizowane na terenie miasta Starogard Gdański wg II aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły z 2022 roku:

- RW200010298689 – Dopływ z Jezior Borzechowskich,
- RW20001029872 – Kochanka,
- RW20001129869 – Piesienica od Dopływu z jez. Semlińskiego do ujścia,
- RW2000112987899 – Węgiermuca od dopływu z Wysokiej do ujścia,
- RW20001129899 - Wierzycy od Wietcisy do ujścia.

Zlewnia JCWP oznacza obszar, z którego wody powierzchniowe spływają do jednego wspólnego odbiornika (rzeki, jeziora, bagna). Na poniższej mapie przedstawiono te JCWP, które fizycznie zlokalizowane są na terenie miasta.

Rysunek 15. JCWP przepływające przez teren miasta zgodnie z IIaPGW

Najnowsza obowiązująca ocena stanu JCWP jest za lata 2016-2021. W tym czasie obowiązywała I aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły z 2016 roku. Według niej na terenie miasta Starogard Gdański zlokalizowane były następujące JCWP:

- RW200017298689 – Dopływ z jez. Sumińskiego,
- RW20001729872 – Dopływ z Kokoszków,
- RW20001929899 – Wierzyca od Wietcisy do ujścia,
- RW200020298789 – Węgiermuca od dopływu z Wysokiej do ujścia.

Od 1 stycznia 2022 roku nastąpiła zmiana podziału JCWP w związku z aktualizacją planów gospodarowania wodami (IIaPGW). W poszczególnych latach 2022, 2023 wykonana była klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w JCWP.

W ocenie za lata 2016-2021 JCWP Wierzyca od Wietcisy do ujścia otrzymała 2 klasę elementów biologicznych, 1 klasę wskaźnika HIR odnoszącego się do obserwacji hydromorfologicznych, >2 klasę elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5), 2 klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (grupa 3.6), umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód. Przekroczenia odnotowano dla: odczynu pH, difenyloeterów bromowanych oraz rtęć badanych w matrycy biota, benzo(a)pirenu.

W ocenie za lata 2016-2021 JCWP Dopł. z Kokoszków otrzymała 2 klasę elementów biologicznych, 4 klasę wskaźnika HIR odnoszącego się do obserwacji hydromorfologicznych, >2 klasę elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5), umiarkowany stan ekologiczny, zły stan wód. Przekroczenia odnotowano dla: tlenu rozpuszczonego, BZT5, ogólnego węgla organicznego, przewodności w 20°C, twardości ogólnej, azotu amonowego, azotu Kjeldahla, azotu azotynowego, azotu ogólnego, fosforu fosforanowego, fosforu ogólnego.

W klasyfikacji wskaźników i grup wskaźników w JCWP w 2022 roku JCWP Wierzyca od Wietcisy do ujścia otrzymała 4 klasę elementów biologicznych, 1 klasę wskaźnika HIR odnoszącego się do obserwacji hydromorfologicznych, >2 klasę elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5), 1 klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (grupa 3.6). Przekroczenia odnotowano dla: fitobentosu, makrofity, fosforu fosforanowego, difenyloeterów bromowanych oraz rtęci badanych w matrycy biota, benzo(a)pirenu.

W klasyfikacji wskaźników i grup wskaźników w JCWP w 2022 roku JCWP Kochanka otrzymała 4 klasę elementów biologicznych, >2 klasę elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5). Przekroczenia odnotowano dla: makrofity, BZT5, ogólnego węgla organicznego,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

azotu amonowego, azotu azotanowego, azotu ogólnego, fosforu fosforanowego, fosforu ogólnego.

W klasyfikacji wskaźników i grup wskaźników w JCWP w 2022 roku JCWP Wierzyca od Wietcisy do ujścia, badane były jedynie: temperatura wody, tlen rozpuszczony, przewodność w 20°C, odczyn pH, rtęć, nikiel, benzo(a)piren. Przekroczenia odnotowano dla benzo(a)pirenu.

JCWP Kochanka w 2023 roku nie była badana.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 15. Wyniki oceny badanych w latach 2016-2021 jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie miasta Starogard Gdański

Nazwa ocenianej JCWP		Dopływ z jez. Sumińskiego	Dopływ z Kokoszków	Wierzycza od Wietcisy do ujścia	Węgiernuca od dopływu z Wysokiej do ujścia
Kod JCWP		RW200017298689	RW20001729872	RW20001929899	RW200020298789
Typ monitoringu		MD, MO, MD/MO	MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	3 (2020)	2 (2019)	2 (2019)	2 (2019)
	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	3 (2017)	4 (2019)	1 (2019)	1 (2019)
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	>2 (2020)	>2 (2019)	>2 (2021)	>2 (2019)
	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	2 (2020)	-	2 (2019)	2 (2016)
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)		3 Umiarkowany stan ekologiczny (2020)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2019)	3 Umiarkowany potencjał ekologiczny (2021)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2019)
STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)		Stan chemiczny poniżej dobrego (2020)	-	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)
OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)		Zły stan wód (2020)	Zły stan wód (2019)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 16. Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w JCWP zlokalizowanych na terenie miasta za 2023 rok

Nazwa ocenianej JCWP		Dopływ z Jezior Borzechowskich	Piesienica od Dopływu z jez. Semlińskiego do ujścia	Węgiermuca od dopływu z Wysokiej do ujścia	Wierzycy od Wietcisy do ujścia
Kod JCWP		RW200010298689	RW20001129869	RW2000112987899	RW20001129899
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	3 (2023)	-	-	-
	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	3 (2023)	-	-	-
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	>2 (2023)	2 (2023)	>2 (2023)	2 (2023)
	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	-	-	-	-
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)		-	-	-	-
STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)		-	-	-	-
OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)		-	-	-	-

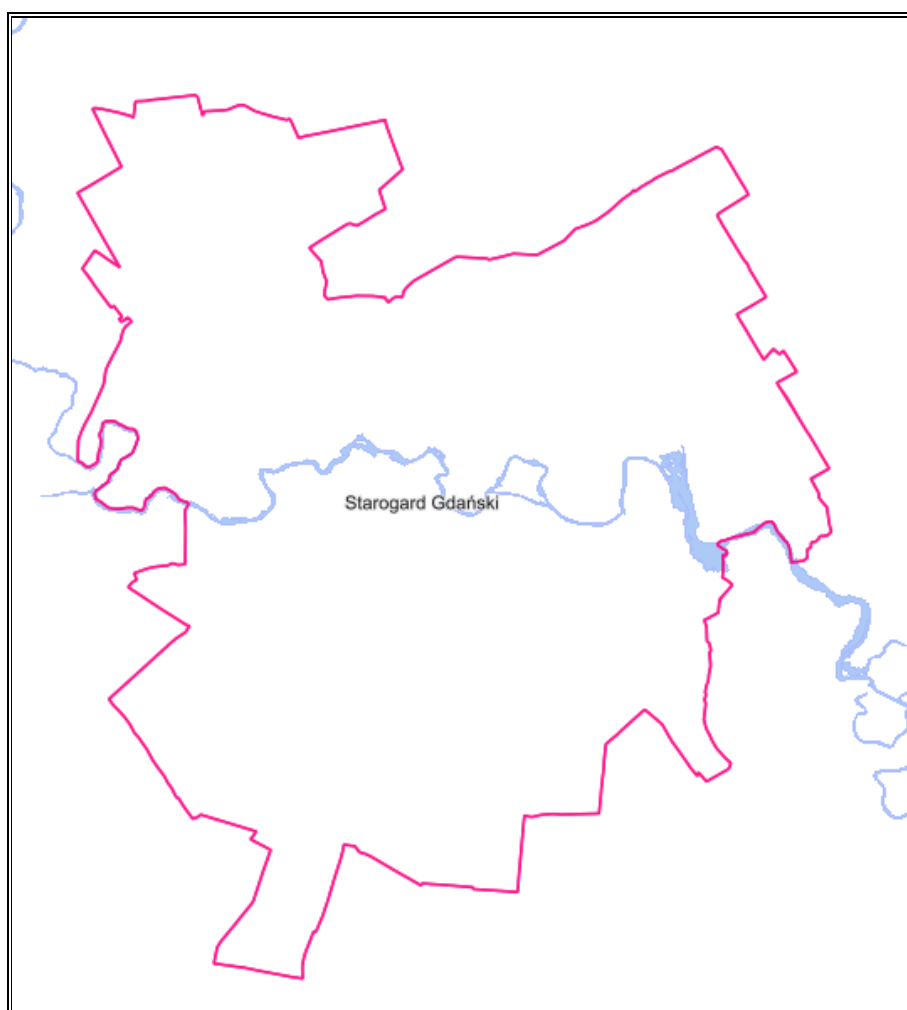
Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

W związku ze złym stanem wód na terenie miasta Starogard Gdański konieczne jest skoordynowanie działań w celu poprawy jakości wód powierzchniowych. Planowanie gospodarki wodnej oraz monitorowanie stanu środowiska powinny być priorytetem, aby zapewnić zrównoważoną ochronę ekosystemów wodnych.

5.1.4.3. Zagrożenie i ryzyko powodziowe

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza możliwość wystąpienia tam zjawiska powodzi³². W mieście Starogard Gdański występuje zagrożenie powodziowe. Opisaną sytuację przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 16. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie miasta

Legenda:

 - teren zagrożenia powodziowego

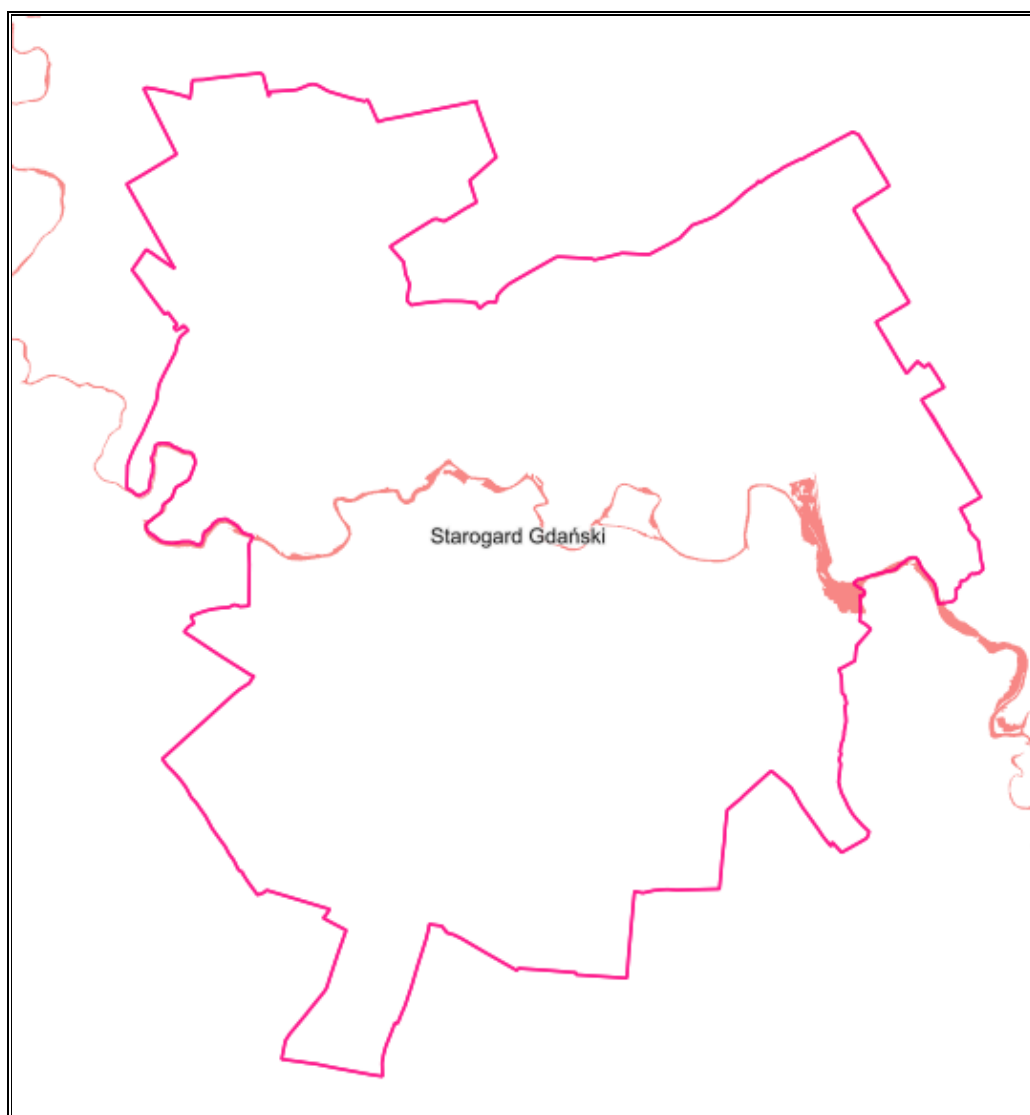
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

³² https://powodz.gov.pl/pl/o_mapach (dostęp: 30.09.2024 r.)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Ryzyko powodzi oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej. W mieście Starogard Gdański występuje ryzyko powodziowe, którego lokalizację wskazano na poniższej mapie.

Rysunek 17. Mapa ryzyka powodziowego w obrębie miasta Starogard Gdański

Legenda:

- teren ryzyka powodziowego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

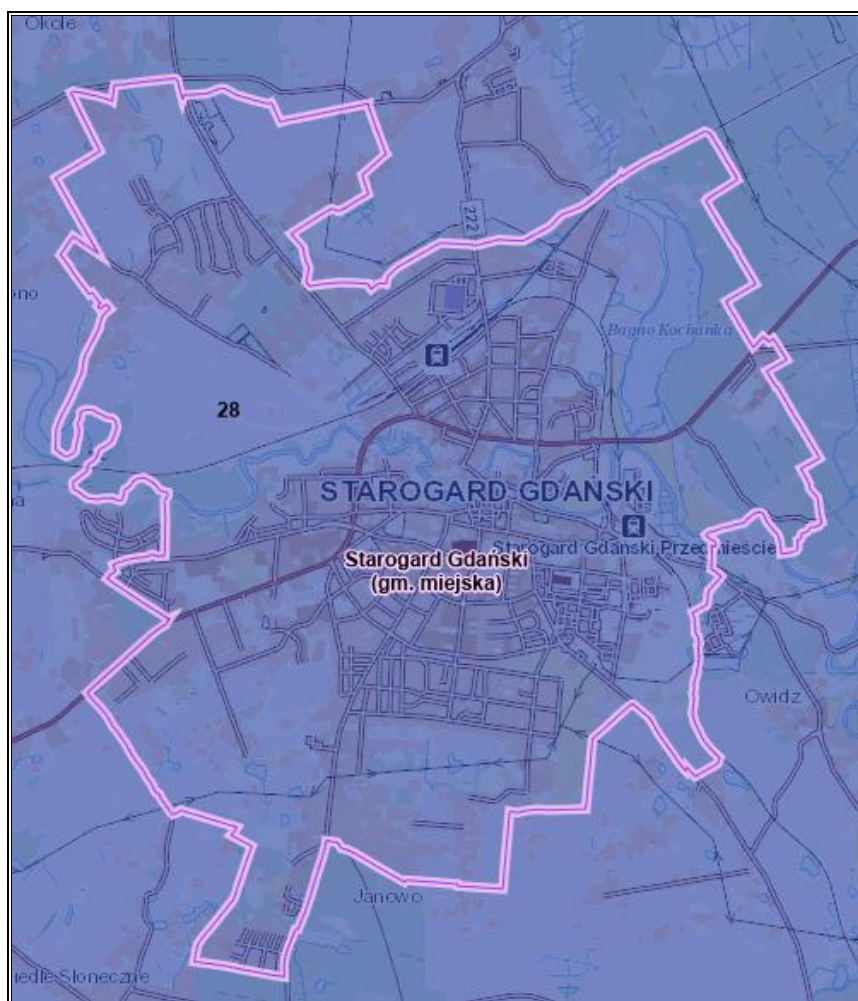
W 2024 roku wystąpiły na terenie miasta Starogard Gdański podtopienia spowodowane nadmiernymi opadami deszczu w okresie wiosennym, podtopione zostały ogrody działkowe przy ul. Adama Mickiewicza, teren parku miejskiego oraz grunty rolne o powierzchni około 4,5 ha. w okolicach ulic: Adama Mickiewicza, Zachodniej, Jana Heweliusza, ks. Franciszka Kalinowskiego.

Skala podtopień w 2024 roku sugeruje, że infrastruktura hydrologiczna miasta, w szczególności w okolicach ulic Adama Mickiewicza, Zachodniej, Jana Heweliusza oraz ks. Franciszka Kalinowskiego, może być niewystarczająca do skutecznego zarządzania wodami opadowymi w ekstremalnych warunkach. Biorąc pod uwagę ryzyko powodziowe, miasto powinno podjąć działania mające na celu poprawę systemów melioracyjnych, czy też uwzględniać w dokumentach planistycznych mapy ryzyka powodziowego, mapy zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami.

5.1.4.4. Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na 174 JCWPd, teren miasta leży na obszarze jednolitych części wód podziemnych JCWPd nr 28 (PLGW200028), co przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 18. JCWPd na obszarze miasta Starogard Gdański

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Na terenie miasta Starogard Gdański nie są zlokalizowane punkty pomiarowe krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych, a więc brak jest danych w ramach PMŚ o stanie wód podziemnych na terenie miasta.

5.1.4.5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) to zespół przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym, którego granice są wyznaczone przez parametry hydrogeologiczne, warunki hydrodynamiczne oraz warunki formowania się zasobów wód podziemnych. Zbiornik ten wyróżnia się szczególnym znaczeniem dla obecnego i przyszłego zaopatrzenia w wodę, spełniając określone kryteria ilościowe i jakościowe, takie jak: wydajność potencjalnego otworu studziennego powyżej 70 m³/h, wydajność ujęcia powyżej 10 000 m³/d, wodoprzewodność warstwy wodonośnej powyżej 10 m²/h oraz woda nadająca się do zaopatrzenia ludności, zarówno w stanie surowym, jak i po prostym uzdatnieniu przy użyciu stosowanych obecnie, ekonomicznie uzasadnionych technologii.

Na obszarach deficytowych w wodę kryteria ilościowe przyjęte dla GZWP mogą być niższe, jeśli zbiornik ma znaczenie praktyczne w mniej korzystnych warunkach hydrogeologicznych.

Na terenie miasta Starogard Gdański nie są zlokalizowane Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

5.1.4.6. Zagrożenia mogące wpłynąć na jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych na terenie miasta Starogard Gdański, podobnie jak w innych miastach, wynika z wielu czynników związanych z działalnością człowieka. Jednym z najpoważniejszych zagrożeń jest niewłaściwe zarządzanie ściekami komunalnymi, zarówno bytowymi, jak i przemysłowymi. Nieszczelne lub przestarzałe systemy kanalizacyjne mogą prowadzić do wycieku nieoczyszczonych ścieków, co skutkuje skażeniem wód gruntowych oraz powierzchniowych, zwłaszcza gdy infrastruktura nie jest regularnie modernizowana lub naprawiana.

Wraz z postępującą urbanizacją miasta, coraz większa część terenu zostaje pokryta nieprzepuszczalnymi materiałami, takimi jak asfalt i beton. To ogranicza naturalną infiltrację wód opadowych do gleby, zwiększając ryzyko, że zanieczyszczenia, takie jak substancje chemiczne, oleje czy pyły, zostaną splukane do rzek i jezior. Niewłaściwa gospodarka wodami deszczowymi pogarsza sytuację, przyczyniając się do wzrostu zanieczyszczeń pochodzących z transportu, odpadów miejskich czy ścieków komunalnych, które nie zawsze są odpowiednio odprowadzane i filtrowane.

Na sytuację tę dodatkowo wpływają zmiany klimatyczne, które przyczyniają się do coraz częstszych i intensywniejszych opadów. Nagłe powodzie, będące wynikiem tych zmian, mogą prowadzić do gwałtownego spływu powierzchniowego, który niesie ze sobą zanieczyszczenia z obszarów zurbanizowanych i rolniczych. W Starogardzie Gdańskim, podobnie jak w innych miastach, intensywne opady mogą przyspieszać erozję gleby, co dodatkowo wpływa na pogorszenie jakości wód powierzchniowych, zwiększając w nich zawartość substancji szkodliwych.

W miarę rozwoju miasta, tereny zielone coraz częściej ustępują miejsca infrastrukturze miejskiej. Te naturalne obszary pełniły istotną funkcję w procesie retencji wody, umożliwiając jej powolne przesiąkanie do gleby, a także filtrację zanieczyszczeń. Zmniejszenie powierzchni terenów zielonych powoduje ograniczenie tych naturalnych procesów, co sprzyja gromadzeniu się zanieczyszczeń w wodach, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych.

Dodatkowo, nieodpowiednie gospodarowanie odpadami stanowi kolejne istotne zagrożenie. Nielegalne wysypiska, które mogą pojawiać się na obrzeżach miasta, prowadzą do przenikania szkodliwych substancji, takich jak związki chemiczne i metale ciężkie, do wód

gruntowych. Rozkładające się tworzywa sztuczne i inne odpady toksyczne mogą długotrwale zanieczyszczać lokalne zasoby wodne, stanowiąc poważne wyzwanie dla ochrony środowiska naturalnego i zdrowia mieszkańców.

Wszystkie te czynniki są ze sobą powiązane i wzajemnie się wzmacniają, tworząc złożony problem zanieczyszczenia wód na terenie miasta. Wymaga to zintegrowanego podejścia do ochrony wód, które uwzględnia zarówno modernizację infrastruktury, jak i dbałość o zrównoważony rozwój urbanistyczny oraz edukację ekologiczną mieszkańców.

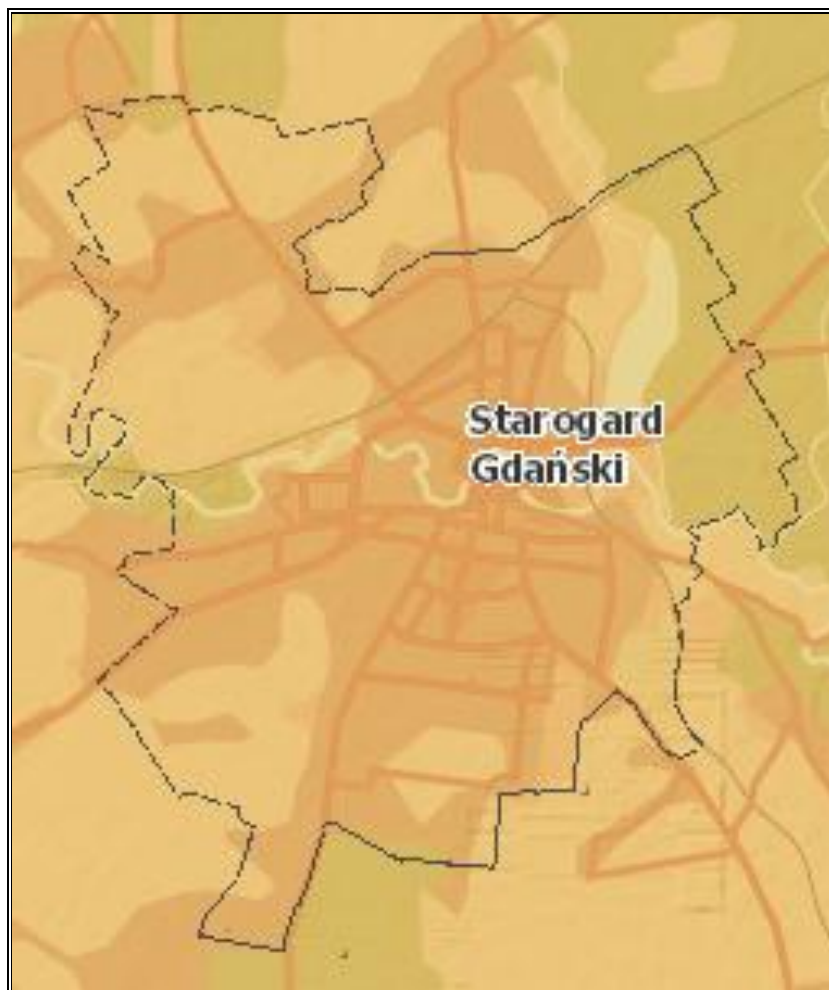
5.1.4.7. Zagrożenie suszą

Suszę na danym terenie można opisać, wyróżniając cztery rodzaje:

- susza atmosferyczna,
- susza rolnicza (na terenach rolnych i leśnych),
- susza hydrologiczna,
- susza hydrogeologiczna.

Susza atmosferyczna jest to okres, w którym opady występują poniżej średniej wieloletniej lub ich całkowicie brak. Bezpośrednim skutkiem niedoboru opadów jest narastający w czasie niedosyt wilgotności, ujawniający się szczególnie intensywnie w ciepłej porze roku, wzmagający inwestycyjne parowanie oraz ewapotranspirację (wskaźnik klimatyczny mówiący o tym, jak szybko mogłoby zachodzić parowanie, gdyby dostępność wody była wystarczająca). To zjawisko prowadzi do naruszenia zasobów wód glebowych i powierzchniowych. W zależności od warunków środowiska przyrodniczego, jego zmienności przestrzennej oraz zagospodarowania i zapotrzebowania na wodę, susza atmosferyczna może aktywować kolejno suszę rolniczą, hydrologiczną oraz hydrogeologiczną. Teren miasta Starogard Gdański jest silnie zagrożony suszą atmosferyczną, co ukazano na poniższym rysunku.

Rysunek 19. Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną na terenie miasta Starogard Gdański

Legenda:

- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

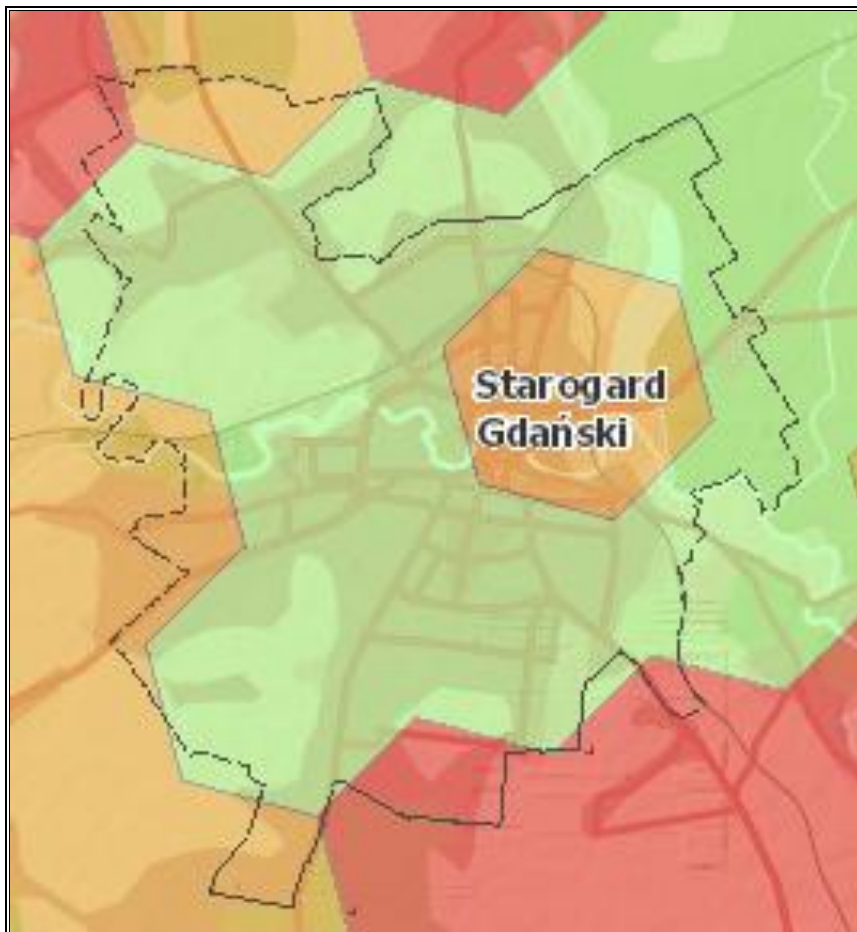
Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Susza rolnicza to okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb roślin w profilu glebowym i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Nazywana jest również suszą glebową i stanowi bezpośrednią konsekwencję przedłużającej się suszy atmosferycznej. Należy jednak zaznaczyć, że nie każdy okres bezopadowy i jednoczesny spadek wilgoci glebowej jest suszą rolniczą. Warunkiem zaistnienia suszy rolniczej jest wystąpienie zmian w stanie roślinności, tj. wystąpienia objawów stresu wodnego, spadek biomasy i ograniczenie plonowania.

Czas wystąpienia deficytu zasobów wodnych w glebie oraz ich dotkliwość zależą bezpośrednio od właściwości retencyjnych gleby, które są zmienne w czasie oraz w przestrzeni, w zależności od typów gleb. Susza rolnicza prowadzi do wytworzenia strat bezpośrednich w ekosystemach naturalnych, a przede wszystkim skutkuje stratami

w produkcji rolnej i leśnej. Teren miasta Starogard Gdański jest w większości słabo zagrożony suszą rolniczą, fragmenty miasta są jednak także silnie i ekstremalnie zagrożone.

Rysunek 20. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie miasta Starogard Gdański

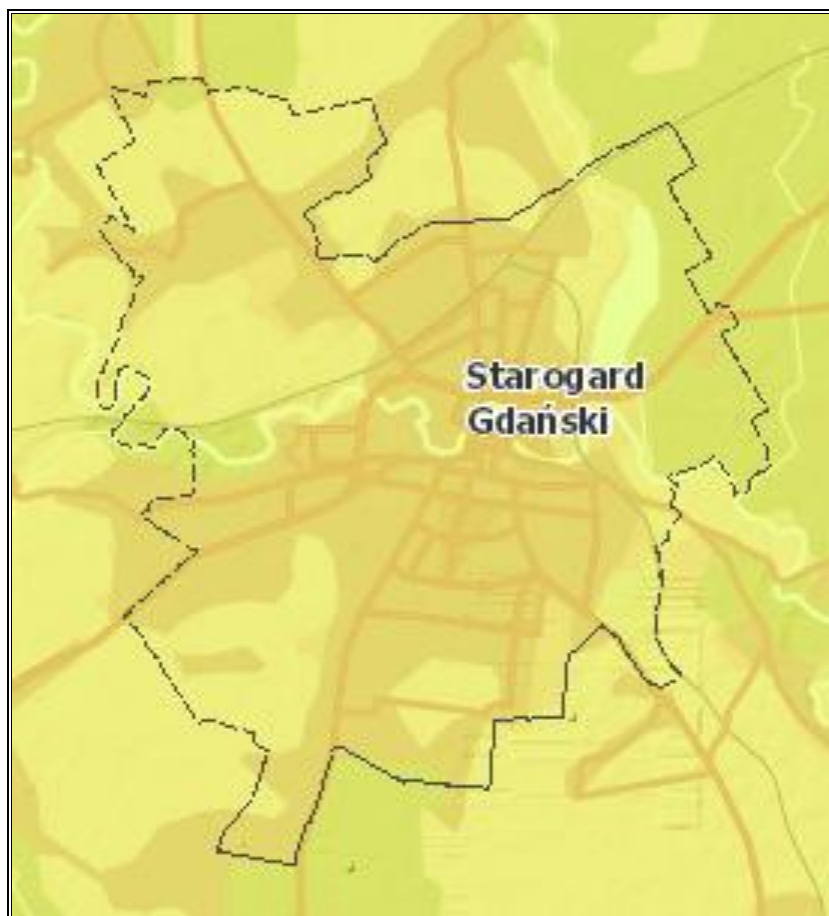
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Susza hydrologiczna to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloleciu. Z reguły jest ona kolejnym etapem pogłębiającej się suszy atmosferycznej i rolniczej, ale może również wystąpić i przebiegać po zakończeniu okresu bezopadowego. W mieście Starogard Gdański występuje umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną, co przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 21. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie miasta Starogard Gdański

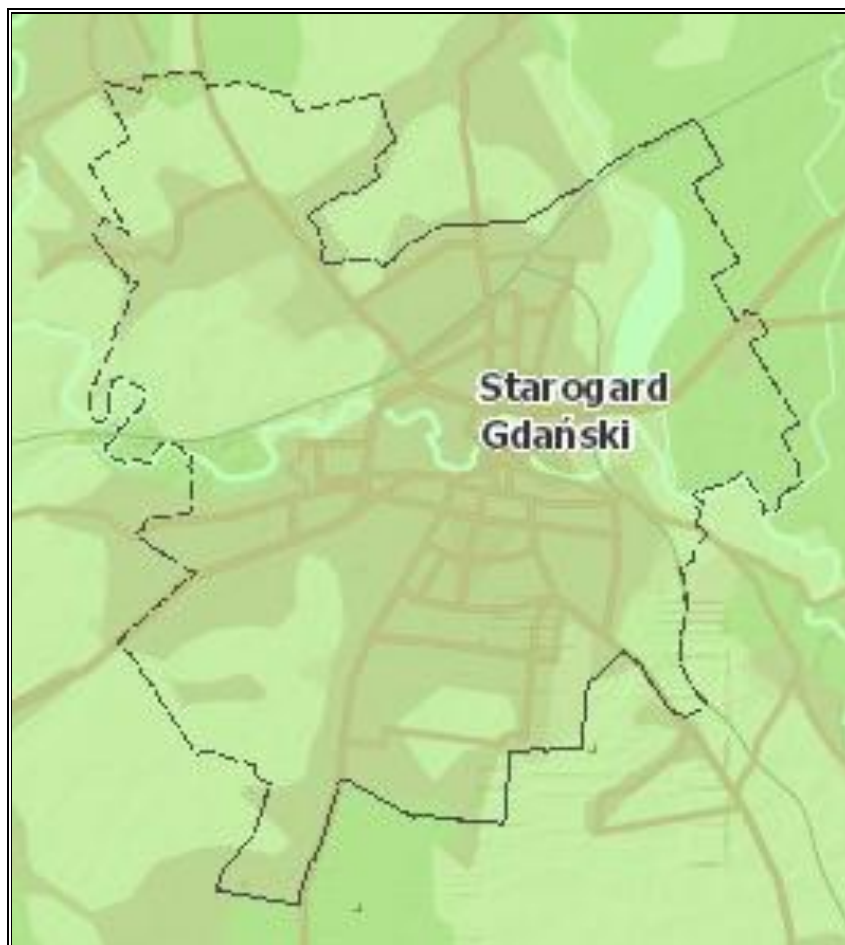
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Susza hydrogeologiczna, nazywana również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni. Jak przedstawiono na mapie poniżej, Miasto Starogard Gdański jest słabo zagrożone suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 22. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie miasta Starogard Gdański

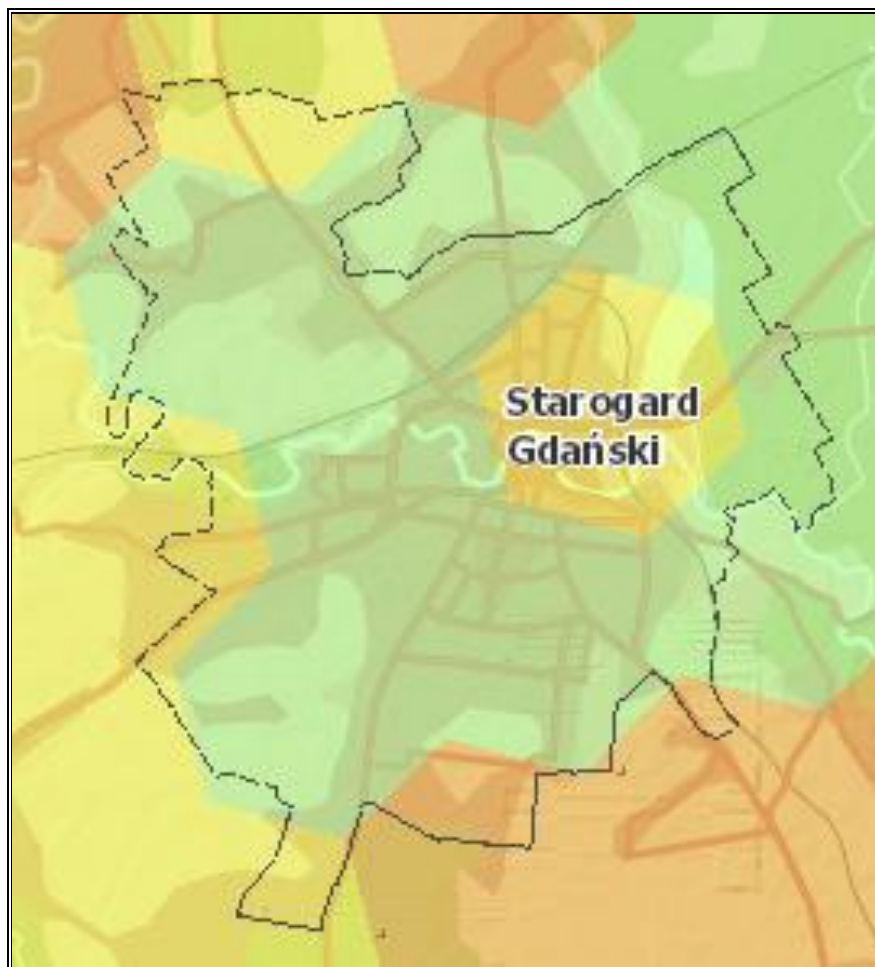

Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)
Zestawienie łączne wyników zagrożenia suszą dostarcza istotnych wniosków diagnostycznych z punktu widzenia planowania gospodarowania wodą. Miasto Starogard Gdański jest w większości słabo zagrożone suszą, chociaż niektóre fragmenty miasta są także silnie i umiarkowanie zagrożone. Szczegóły przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 23. Mapa łącznego zagrożenia suszą na terenie miasta Starogard Gdański

Legenda:

- słabo zagrożone suszą
- umiarkowanie zagrożone suszą
- silnie zagrożone suszą
- ekstremalnie zagrożone suszą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

W 2023 roku w okresie od 1 kwietnia do 31 maja na terenie miasta Starogard Gdański wystąpiła susza, która spowodowała straty w gospodarstwach rolnych oraz na działkach specjalnych produkcji rolniczej. Dotyczyło to dwóch gospodarstw rolnych zlokalizowanych w północnej części miasta Starogard Gdański.

Zjawisko suszy powoduje nadmierne odparowywanie wody z gleby, co prowadzi do jej przesuszenia i ma bezpośredni wpływ na zdolność gleby do utrzymania życia roślin. Susza powoduje wysychanie roślinności, co zwiększa ryzyko wystąpienia pożarów lasów i obszarów trawiastych. Sucha roślinność staje się łatwopalnym materiałem.

Spadek poziomu wód gruntowych i powierzchniowych może prowadzić do zmniejszenia dostępności wody pitnej dla społeczności lokalnych. Konieczność ograniczania zużycia wody

wpływa na codzienne życie ludzi, a także na sektor gospodarczy. W związku z tym, zarządzanie skutkami suszy wymaga holistycznego podejścia, które obejmuje zarówno działania prewencyjne, jak i adaptacyjne, mające na celu minimalizację negatywnych skutków tego zjawiska na środowisko i społeczeństwo.

W celu przeciwdziałania skutkom suszy sporządzony został Plan przeciwdziałania skutkom suszy, przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. W Planie tym zawarto „katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy”, co odpowiada brzmieniu art. 184 ust. 2 pkt 4 ustawy – Prawo wodne przed jego nowelizacją.

5.1.4.8 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

Tabela 17. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
— monitoring wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez GIOŚ.	— zły stan wód powierzchniowych, — zbiorniki bezodpływowe znajdujące się na terenie miasta, — część miasta jest silnie zagrożona suszą, — występowanie zagrożenia i ryzyka powodziowego na terenie miasta.
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — zwiększenie ilości punktów monitoringowych wód, — prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni, — kontynuacja działań z zakresu ochrony wód, — rozwój „systemu retencjonowania wody” w postaci rozbudowy tzw. małej retencji, — dofinansowanie na likwidację zbiorników bezodpływowych i budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	— działalność rolniczo-gospodarcza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód, — gwałtowne zjawiska powodziowe mogą spowodować powódzie i podtopienia.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.5 Gospodarka wodno-ściekowa

5.1.5.1. Infrastruktura wodociągowa

W analizowanym okresie (2019-2023) ilość wody doprowadzonej do gospodarstw domowych zmniejszyła się o 55,2 dam³, czyli o 3,88%. Wzrosła natomiast długość czynnej sieci o 75,7 km, tj. 70,16%. W roku 2022 stopień podłączonych budynków mieszkalnych do infrastruktury

wodociągowej wynosił 97,20%, co pokazuje, iż w mieście Starogard Gdański jest wysoki stopień zwodociągowania. W tym samym roku odnotowano 61 awarii sieci wodociągowej. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 18. Sieć wodociągowa na terenie miasta Starogard Gdański w latach 2019-2023³³

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2019	2020	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci	km	107,9	124,1	183,8	183,0	183,6
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 962	3 993	5 424	5 736	5 911
Awarie sieci wodociągowej	szt.	37	67	62	96	61
Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym	dam ³	1 423,5	1 480,8	1 366,2	1 364,7	1 368,3
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca	m ³	29,8	31,7	29,5	29,8	30,1
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury wodociągowej	%	70,8	72,5	96,5	97,2	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://bdl.start.gov.pl/BDL/start> (dostęp: 30.09.2024 r.)

W Starogardzie Gdańskim funkcjonują dwa komunalne ujęcia wód podziemnych ze stacjami uzdatniania wody:

- ujęcie „Wierzyca” (8 studni o głębokości do 80 m) dostarczające 30% wody do sieci wodociągowej,
- ujęcie „Południe” (21 studni o głębokości od 50 do 120 m) dostarczające 70% wody do sieci wodociągowej³⁴.

Pobierana z ujęć woda wymaga uzdatniania, które polega na napowietrzaniu, odgazowaniu, odżelazianiu, odmanganianiu i redukcji poziomu amoniaku. Dla ujęć ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej, które zostały ogrodzone, a ich tereny wykorzystywane są jedynie dla potrzeb gospodarki wodnej oraz strefy ochrony pośredniej³⁵.

Ponadto na terenie miasta znajdują się również ujęcia zakładowe.

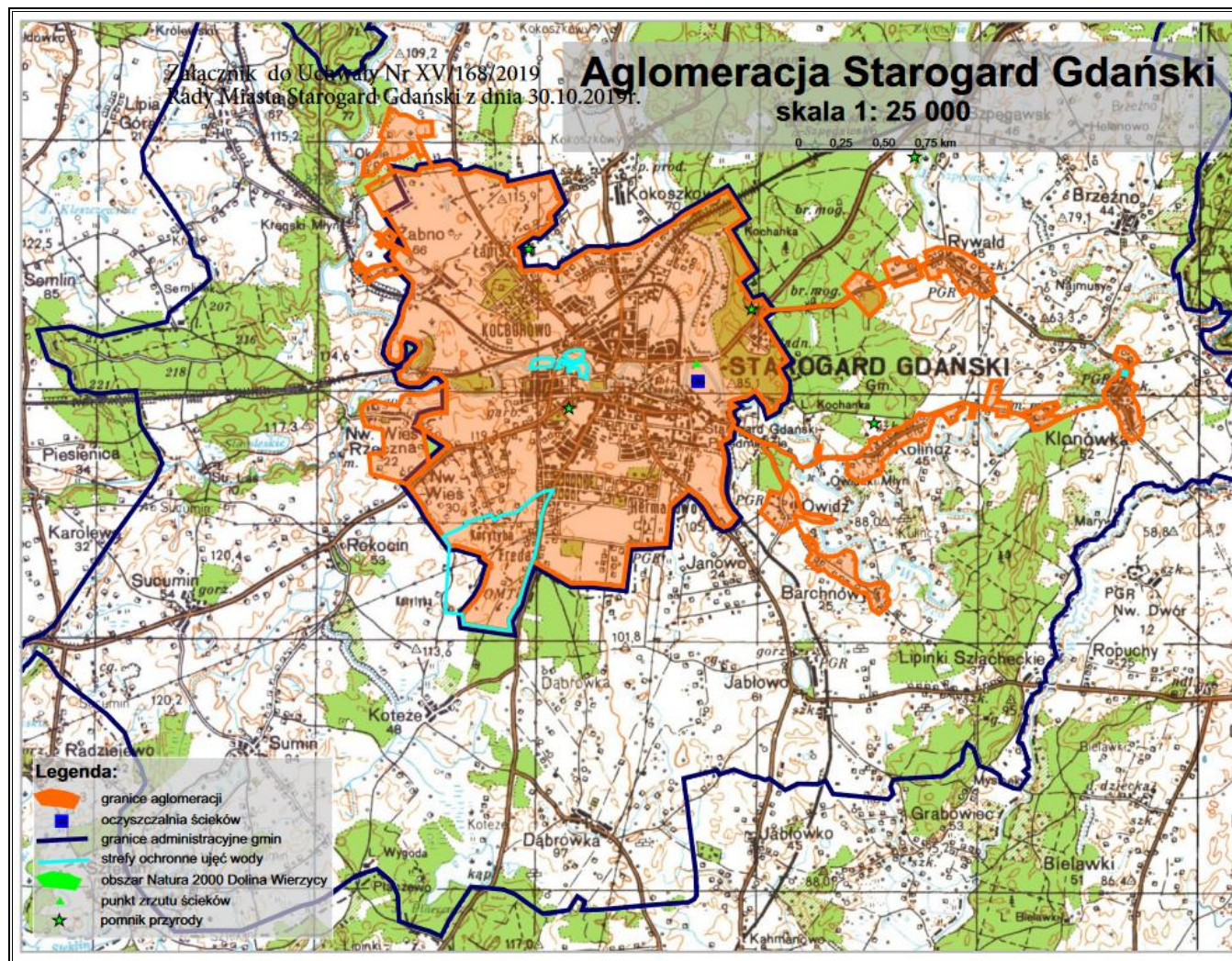
³³ Brak danych dla udziału budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury wodociągowej.

³⁴ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Starogard Gdański* przyjęte uchwałą nr LIV/582/2018 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 28 czerwca 2018 r.

³⁵ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Starogard Gdański* przyjęte uchwałą nr LIV/582/2018 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 28 czerwca 2018 r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Rysunek 24. Strefy ochronne ujęć wody na terenie aglomeracji Starogard Gdański

Źródło: Uchwała nr XV/168/2019 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 30 października 2019 r.

Zgodnie z danymi zawartymi w Ocenie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi podawanej z urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę Starogard Gdański za rok 2023 na terenie miasta Starogard Gdański sporządzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starogardzie Gdańskim, stwierdzono przydatność wody do spożycia oraz brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie miasta³⁶.

5.1.5.2. Infrastruktura kanalizacyjna

Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Starogard Gdański wynosiła 150,3 km. W 2022 r. do infrastruktury kanalizacyjnej było podłączonych 76,2% budynków mieszkalnych, co pokazuje, iż w mieście jest wysoki stopień skanalizowania. W latach 2022-2023 było wiele awarii sieci kanalizacyjnej. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 19. System kanalizacyjny na terenie miasta Starogard Gdański w latach 2019-2023³⁷

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2019	2020	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	112,3	117,1	155,6	148,4	150,3
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 444	2 595	4 068	4 495	4 705
Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	3	2	2	423	382
Ilość ścieków bytowych odprowadzonych siecią kanalizacyjną	dam ³	1 601,9	1 689,9	1 695,8	1 699,6	1 689,1
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej	%	43,2	45,3	72,9	76,2	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://bdl.start.gov.pl/BDL/start> (dostęp: 30.09.2024 r.)

Miasto należy do aglomeracji Starogard Gdański przyjętej uchwałą nr XV/168/2019 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 30 października 2019 r. Obszar aglomeracji obejmuje miasto Starogard Gdański oraz położone w Gminie Starogard Gdański miejscowości: Barchnowy, Kolincz, Klonówka, Linowiec, Nowa Wieś Rzeczna, Okole, Owidz, Rywałd i Żabno. Aglomeracja jest obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków PWiK STAR-WiK w Starogardzie Gdańskim³⁸.

³⁶ <https://star-wik.pl/dzialalnosc/woda/> (dostęp: 30.09.2024 r.)

³⁷ Brak danych dla udziału budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej.

³⁸ Uchwała nr XV/168/2019 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 30 października 2019 r.

W poniższej tabeli przedstawiono średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach dopływających do oczyszczalni oraz średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odpływających z oczyszczalni.

Tabela 20. Średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	BZT5 [mgO ₂ /l]	ChZT [mgO ₂ /l]	Zawiesina ogólna [mgO ₂ /l]	Azot ogólny [mgO ₂ /l]	Fosfor ogólny [mgO ₂ /l]
Średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach dopływających do oczyszczalni	419,09	855,42	387,50	77,75	8,36
Średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odpływających z oczyszczalni	4,88	41,33	6,37	9,99	0,71

Źródło: Sprawozdanie z KPOŚK za rok 2023

Powyższe dane potwierdzają spełnienie przez poszczególne wskaźniki w ściekach odpływających z oczyszczalni wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r.

Na terenach nieskanalizowanych występują zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Ich stan ilościowy przedstawia się następująco:

- zbiorniki bezodpływowe – 274 szt.,
- przydomowe oczyszczalnie ścieków – 33 szt.³⁹

Zbiorniki bezodpływowe mogą mieć negatywny wpływ na środowisko, zwłaszcza gdy są niewłaściwie użytkowane lub nieodpowiednio utrzymane. Skutkami stosowania zbiorników bezodpływowych mogą być:

- zanieczyszczenie wód gruntowych – nieszczelny lub uszkodzony zbiornik może doprowadzić do wycieku nieoczyszczonych ścieków do wód gruntowych,
- eutrofizacja – nieprawidłowo utrzymywane zbiorniki bezodpływowe mogą przyczynić się do nadmiernego doprowadzania składników odżywczych, takich jak azot i fosfor, do wód powierzchniowych, to z kolei może prowadzić do procesu eutrofizacji, w którym nadmiar

³⁹ Urząd Miasta Starogard Gdański.

składników odżywczych stymuluje rozwój glonów i innych organizmów wodnych, co może zakłócać ekosystemy wodne,

- uciążliwość zapachowa – niewłaściwe utrzymanie i opróżnianie zbiorników bezodpływowych, zwłaszcza nadmierne wypełnienie może prowadzić do nieprzyjemnych zapachów i pogorszenia warunków życia w okolicy,
- wpływ na rolnictwo – na skutek niewłaściwego gospodarowania ściekami mogą ucierpieć rośliny uprawne i zwierzęta.

Alternatywą dla zbiorników bezodpływowych są przede wszystkim oczyszczalnie przydomowe. Przydomowe oczyszczalnie ścieków są przyjazne dla środowiska, ponieważ pozwalają na oczyszczenie ścieków na miejscu, zanim zostaną one odprowadzone do wód gruntowych lub cieków wodnych. Jednak ich skuteczność zależy od prawidłowej konserwacji i obsługi.

5.1.5.3 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.

Tabela 21. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
— wysoki stopień zwodociągowania miasta, — wysoki stopień skanalizowania miasta, — rosnąca liczba przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, — przynależność obszaru miasta do aglomeracji ściekowej.	— występowanie na terenie miasta zbiorników bezodpływowych.
Szanse	Zagrożenia
— rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, — prowadzenie kontroli zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.	— ryzyko niewłaściwego zagospodarowania nieczystości ciekłych przez właścicieli, — awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.6 Zasoby geologiczne

Miasto Starogard Gdański znajduje się na terenie platformy wschodnioeuropejskiej, a jego wysoczyznowy charakter wynika z położenia na Pojezierzu Starogardzkim. Główne ukształtowanie terenu zawdzięcza działalności lądolodu oraz jego wód roztopowych. Pod powierzchnią znajdują się skały krystaliczne na głębokości poniżej 2 000 m, które są przykryte osadami paleozoiku i mezozoiku. Warstwa utworów kredowych obejmuje m.in. szare mułowce, ciemne iły, piaskowce, piaski glaukonitowe i margle. Na tych osadach znajduje się cienka

warstwa utworów trzeciorzędowych z oligocenu, zawierająca m.in. drobnoziarniste piaski glaukonitowe z bursztynem i fosforytami. Na to nakładają się osady miocenu, takie jak piaski kwarcowe, iły oraz mułki, które mogą zawierać węgiel brunatny. Te utwory tworzą podłoże o wysokości od 40 do 60 m.

Obszar ten był wielokrotnie zlodowacony, o czym świadczy obecność plejstocenijskich osadów o miąższości przekraczającej 250 m. Wśród nich wyróżnia się różne poziomy glin morenowych oraz osady fluwioglacjalne, które dokumentują kolejne etapy zlodowaceń. Szczególnie istotne są osady zlodowacenia bałtyckiego, które tworzą górny i dolny poziom glin morenowych, przedzielone warstwą piasków i żwirów fluwioglacjalnych.

W warstwach powierzchniowych dominują osady plejstocenijskie. Na północy i południu od doliny Wierzycy przeważają gliny akumulacji lodowcowej, natomiast w innych częściach miasta dominują piaski i gliny polodowcowe. W okolicach jeziora Kochanka występują torfy bagienne, a w dnie rynny jeziora osady limniczne, takie jak kreda jeziorna i gytia, świadczące o dawnej obecności zbiornika wodnego.

Dolina Wierzycy i jej okolice są zdominowane przez osady fluwioglacjalne oraz młodsze holocenijskie osady rzeczne, takie jak piaski i mułki. Grunty na obszarze miasta charakteryzują się głównie słabą i średnią przepuszczalnością, zwłaszcza w dolinach rzek, gdzie zmienność przepuszczalności jest większa. Głębokość pierwszego poziomu wodonośnego na ogół wynosi od 5 do 20 m, ale w dolinach, np. Wierzycy, może spadać do mniej niż 1 m. Ponadto na obszarze występują formacje wodonośne o wydajności od 50 do 120 m³/h⁴⁰.

Pod względem hipsometrycznym na obszarze miasta występują stosunkowo niewielkie różnice wysokości. Najniżej położone tereny, w dolinie Wierzycy we wschodniej części miasta, sięgają około 70 m n.p.m., natomiast najwyższe wzniesienia w północno-zachodnich i południowo-zachodnich rejonach miasta osiągają około 115 m n.p.m. Rzeźba terenu opada w kierunku południowo-wschodnim i jest głównie łagodnie falista, miejscami płaska, urozmaicona przez dolinę Wierzycy, rynnę jeziora Kochanka oraz obniżenia wytopiskowe⁴¹.

Rozmieszczenie utworów przypowierzchniowych miasta Starogard Gdański przedstawia poniższy rysunek.

⁴⁰ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu Ogólnego Miasta Starogard Gdański.

⁴¹ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu Ogólnego Miasta Starogard Gdański.

Rysunek 25. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze miasta Starogard Gdański

Legenda:

1. Iły, mułki i piaski zastoiskowe.
2. Gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe.
3. Piaski i żwiry sandrowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL; <http://bdl.lasy.gov.pl/mapy> (dostęp: 01.10.2024 r.)

Obszary górnicze i złoża kopalin

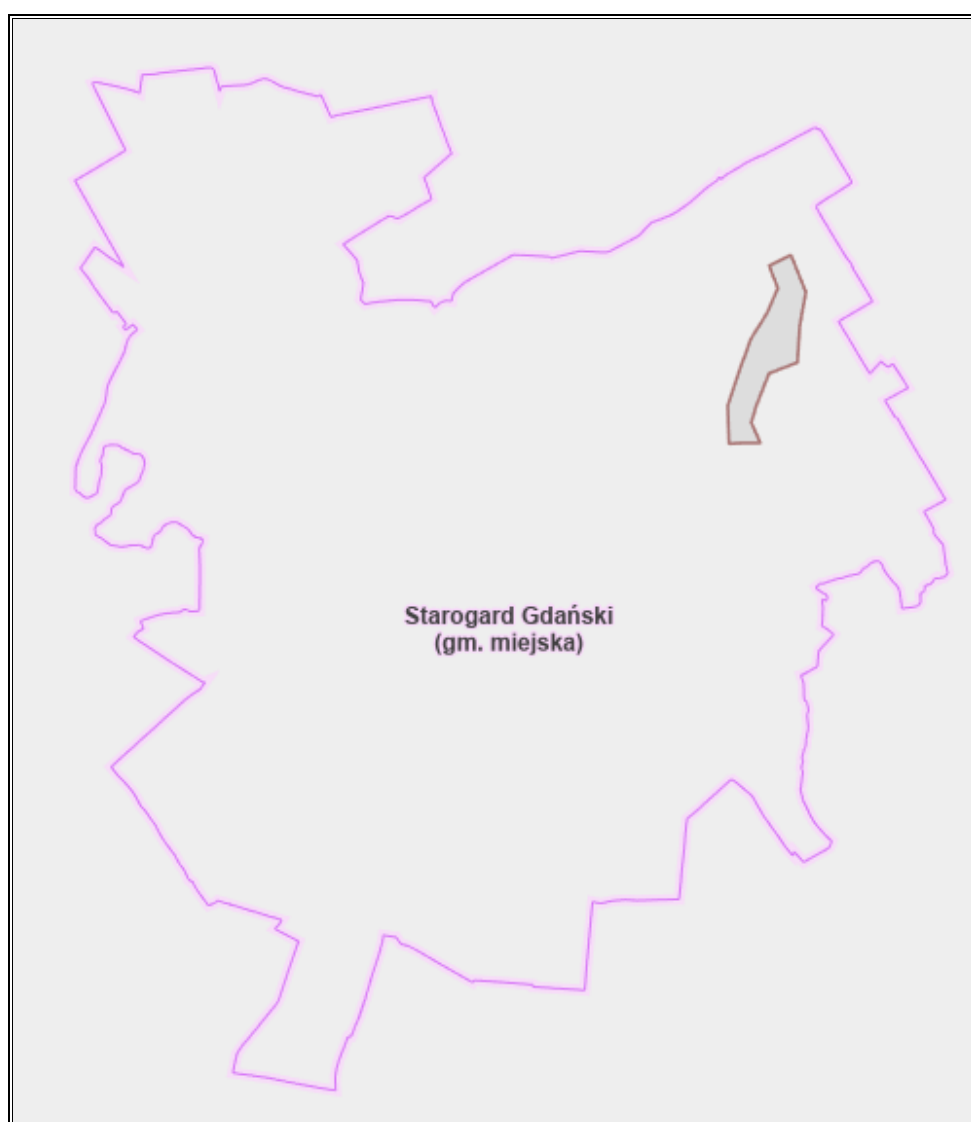
Na obszarze miasta Starogard Gdański zlokalizowane są 4 złoża kopalin (3 skreślone z bilansu zasobów oraz w 1 eksploatacja złoża została zaniechana). Na tym terenie nie ma jednak aktualnych przestrzeni górniczych. Ogólną charakterystykę obszaru złóż kopalin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Charakterystyka złóż kopalin na terenie miasta Starogard Gdański

Nr złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
KN 10893	Klonówka II	-	PIASKI I ŻWIRY - złoża skreślone z bilansu zasobów - M
KN 10798	Klonówka III	-	PIASKI I ŻWIRY - złoża skreślone z bilansu zasobów - M
KR 5674	Kochanka	28,580 ha	KREDY - eksploatacja złoża zaniechana - Z
KN 7034	Starogard Gdański	-	PIASKI I ŻWIRY - złoża skreślone z bilansu zasobów - M

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych (dostęp: 01.10.2024 r.)

Rysunek 26. Złoże kopalin Kochanka na terenie miasta Starogard Gdański

Legenda:

 - granice złóż

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/> (dostęp: 01.10.2024 r.)

Osuwiska

Osuwisko jest przemieszczeniem mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzeliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Ochrony Przeciwośuwiskowej SOPO), na terenie miasta Starogard Gdański nie były prowadzone badania w kierunku zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

5.1.6.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne.

Tabela 23. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
— brak	— brak prowadzonych badań w kierunku zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.
Szanse	Zagrożenia
— podejmowanie działań zapobiegawczych przemieszczaniu się mas ziemnych.	— niewystarczające środki finansowe na inwestycje z zakresu ochrony powierzchni ziemi, — ryzyko występowania miejsc nielegalnej eksploatacji kopalin.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.7 Gleby

Jakość gleb w istotny sposób wpływa na potencjał jednostek samorządu terytorialnego. Gleby dobrej jakości oznaczają nie tylko zdrowe i wysokie plony, ale także warunkują prawidłowy rozwój człowieka, gdyż wraz z pożywieniem roślinnym i zwierzęcym dostarczają odpowiednich wysokokalorycznych składników odżywczych, witamin oraz substancji mineralnych, niezbędnych do budowy i właściwego funkcjonowania organizmu. Człowiek, wraz z pożywieniem, pobiera zarówno składniki korzystne, jak i niekorzystne dla swego rozwoju.

Jakość gleb ma wpływ na rozmieszczenie upraw rolniczych, ale zależy także od odpowiedniej wilgotności, nawożenia mineralno-organicznego, warunków termicznych oraz opadów atmosferycznych. Na stan gleb wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji

- chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów),
- działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków,
 - komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych (degradacja chemiczna).

Ponadto negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- intensywnej melioracji gleb,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- trasami komunikacyjnymi,
- terenami eksploatacji kopalin lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważnym czynnikiem jest emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznej degradacji gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Gleby na obszarze Starogardu Gdańskiego są wynikiem miejscowych warunków litologicznych i wodnych, powstałych głównie z utworów lodowcowych: silnie spłaszczonych glin zwałowych, z utworów wodno-lodowcowych i rzecznych: piasków i żwirów oraz z utworów aluwialno-bagiennych, torfów, mułów.

Dominującymi glebami w Starogardzie Gdańskim są gleby brunatne wylugowane i kwaśne, tworzące się na piaskach gliniastych ciężkich i glinach. Zajmują one około 32% powierzchni miasta i najczęściej występują w północno-zachodnich i południowo-zachodnich częściach, a także w mniejszych fragmentach na zachodzie i północnym wschodzie. Gleby te są ubogie, mają kwaśny odczyn i niską produktywność rolniczą.

Gleby brunatne właściwe, stanowiące około 20,2% powierzchni, mają dobrze rozwinięty poziom próchniczny i słabo kwaśny do obojętnego odczyn. Najwięcej z nich występuje w północnej, południowo-wschodniej i zachodniej części miasta.

Bielicowe i pseudobielicowe gleby, rozwinięte na piaskach gliniastych i glinach, obejmują około 6,75% terenu miasta. Mają one bardzo kwaśny odczyn i niską zawartość próchnicy. Występują w południowej części miasta oraz na północnym zachodzie.

W mieście występują również czarne ziemie, które zajmują niewielki odsetek (0,13%), jednak charakteryzują się dużą zawartością próchnicy.

Gleby murszowo-mineralne i mułowo-torfowe, powstałe na terenach podmokłych, występują głównie w południowo-wschodniej części miasta, w dolinie rzeki Wierzyca.

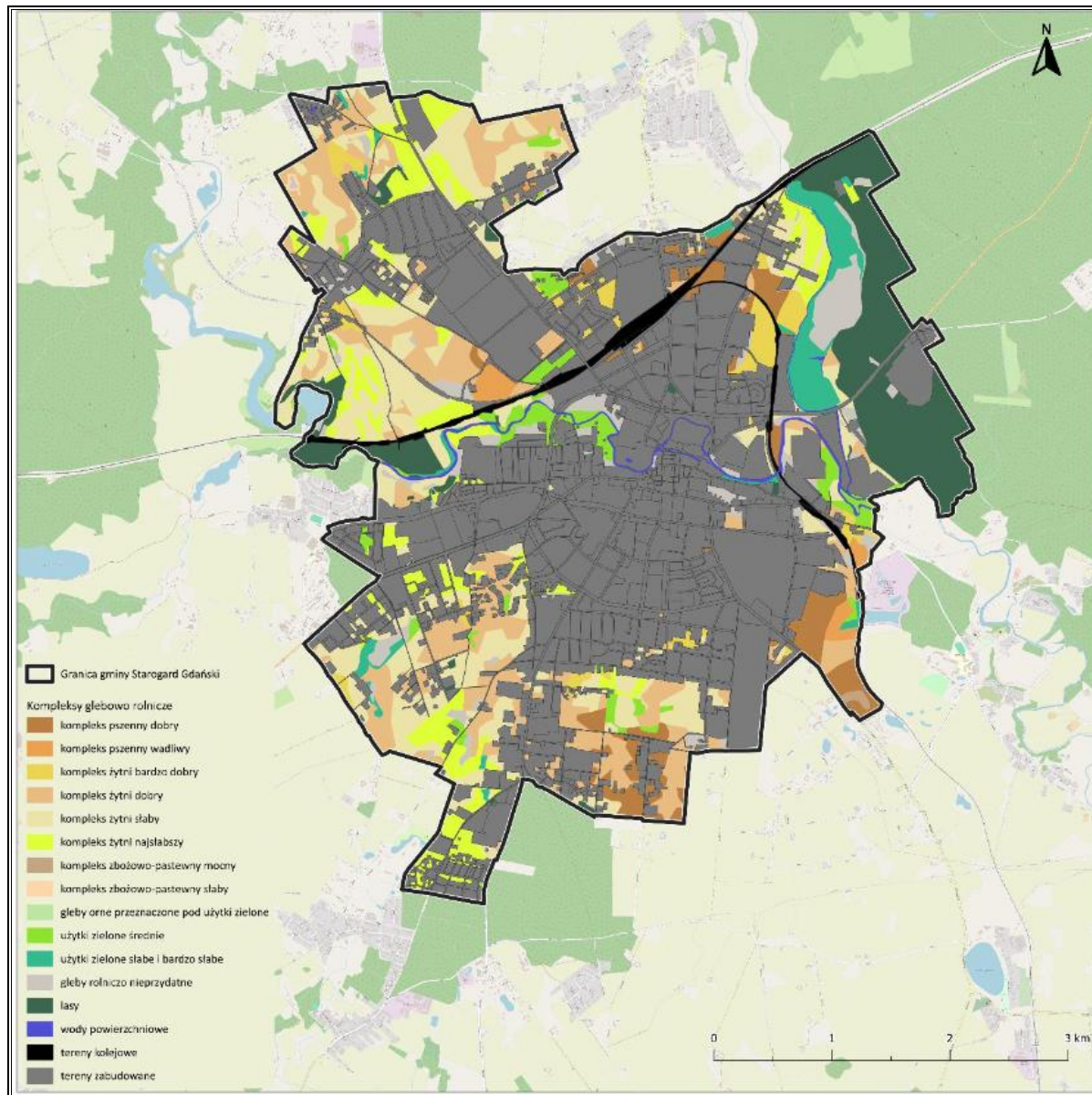
Znaczną część obszaru miasta zajmują gleby przekształcone przez działalność człowieka, takie jak industrioziemy i urbisole, typowe dla terenów miejskich, a także hortisole, gleby ogrodowe, bogate w próchnicę i minerały.

Obecnie znaczna część gruntów rolnych w mieście pozostaje nieużytkowana, porośnięta roślinnością na różnych etapach sukcesji. Na terenach, które wciąż są użytkowane rolniczo, dominują gleby kompleksu żytniego słabego (6-7), charakteryzujące się niską przydatnością rolniczą. Te gleby są okresowo lub trwale suche, zbyt przepuszczalne i ubogie w składniki odżywcze. Niedobór wody utrudnia efektywne wykorzystanie nawozów, a opady powodują szybkie wypłukiwanie składników pokarmowych. Na tych glebach uprawia się głównie żyto, łubin, ziemniaki, seradellę i owies, a plony zależą w dużej mierze od opadów. Kompleks ten, obejmujący gleby klas IVb i V, zajmuje ok. 45,4% powierzchni ogólnej struktury, głównie w zachodniej i północnej części miasta (okolice Łapiszewa i Żabna).

Znaczącą część powierzchni zajmują również gleby kompleksu żytniego dobrego (4-5), które powstały z piasków i piasków gliniastych lekkich, zalegających na zwężlejszym podłożu. Są one wrażliwe na suszę i często zakwaszone, a główne uprawy to żyto i ziemniaki. Gleby

tego kompleksu, należące do klas IVa i IVb, zajmują około 30% kompleksów, z największymi obszarami w rejonie Hermanowa⁴².

Rysunek 27. Kompleksy glebowo-rolnicze na terenie miasta Starogard Gdański

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu Ogólnego Miasta Starogard Gdański

Stosunkowo niewielką część, około 15% wszystkich kompleksów glebowych, zajmują kompleksy psenne (klasy 2-3), które dominują we wschodniej części miasta. W granicach miasta niewielkie obszary zajmują także gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego (8)

⁴² Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu Ogólnego Miasta Starogard Gdański.

– na północ od Owidza oraz kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego (9) – w rejonie oczka wodnego na północy, w okolicach Łapiszewa.

Na terenie Starogardu Gdańskiego występują również użytki zielone średnie (2z) oraz słabe i bardzo słabe (3z), a także gleby torfowe i mady, które wypełniają podmokłą dolinę rzeki oraz zagłębienia polodowcowe. Większość tych terenów nie jest obecnie użytkowana jako łąki ani pastwiska⁴³.

Badania monitoringowe gleb

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.).

Na obszarze miasta Starogard Gdański nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ono objęte monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi to zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed tą datą. Ocenia się je na podstawie przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Rozporządzenie określa również etapy identyfikacji terenów zanieczyszczonych oraz rodzaje działalności mogących z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wraz z przykładowymi dla tych działalności zanieczyszczeniami.

Na terenie miasta Starogard Gdański (dz. nr ewid. 154, obręb 20) zlokalizowany jest teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. Jest to teren stacji benzynowej, którego lokalizację wskazano na poniższych mapach.

⁴³ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu Ogólnego Miasta Starogard Gdański.

Rysunek 28. Potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie miasta Starogard Gdański

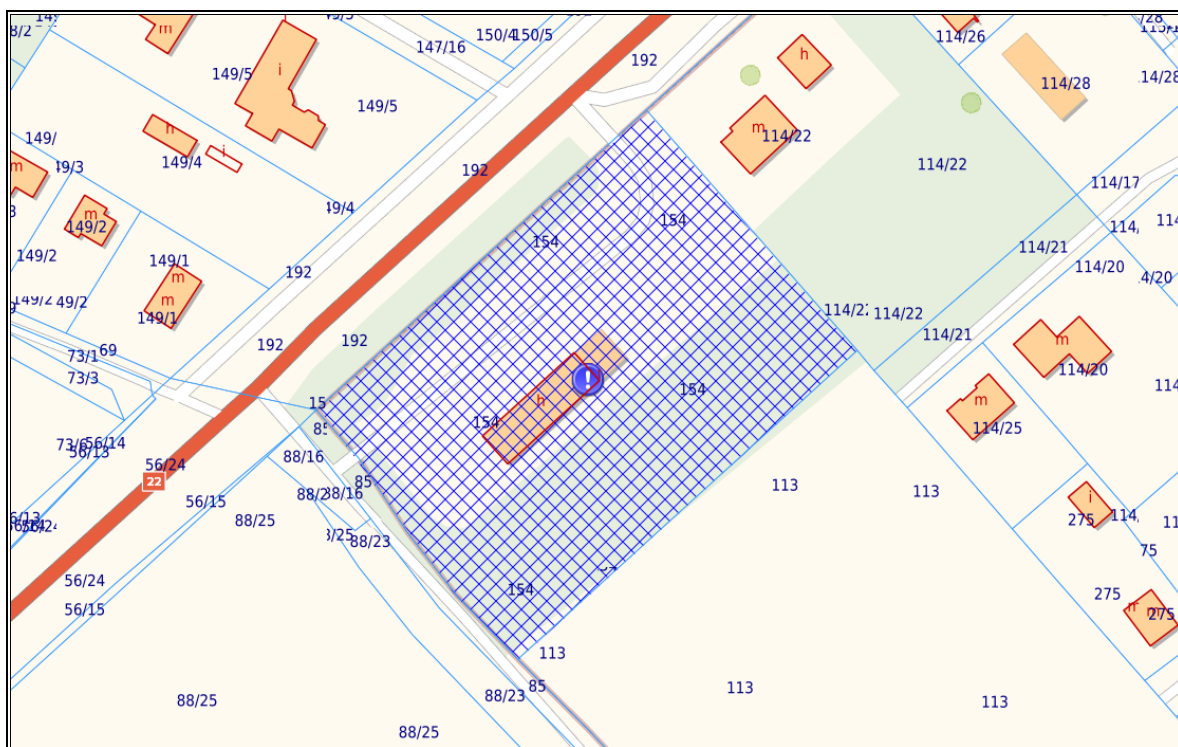

Legenda:

- historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 01.10.2024 r.)

5.1.7.1 Analiza SWOT

Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
— w części miasta występują gleby 5 kompleksu przydatności rolniczej (kompleks żytni dobry).	— znaczną część obszaru miasta zajmują gleby przekształcone przez działalność człowieka, — brak stałych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu gleb na obszarze miasta, — potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — popularyzacja rolnictwa ekologicznego, — restrykcyjne normy środowiskowe dla przedsiębiorstw wpływające na zapobieganie skażeniu gleb, — rozwój sieci kanalizacyjnej.	— postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu, — erozja wodna i wietrzna, — ryzyko degradacji gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów.

94

5.1.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zadań w kwestii ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami oraz ograniczenie ich powstawania.

Na obszarze miasta Starogard Gdański obowiązuje regulamin utrzymania czystości i porządku przyjęty uchwałą nr LXIX/791/2024 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 10 kwietnia 2024 r., który określa szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, głównie poprzez ustalenie m.in.:

1. Wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości;
2. Wymagań w zakresie pojemników i worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych;
3. Częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych;
4. Częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych;
5. Innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
6. Obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe;
7. Wymagań dotyczących utrzymania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;
8. Obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzenia.

W 2023 roku systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w Starogardzie Gdańskim objęci byli właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, z wyjątkiem nieruchomości zajętych przez: cmentarze, targowiska miejskie, ogrody działkowe, ścieżki oraz szlaki rowerowe i turystyczne, publiczne tereny zielone, drogi, place i parkingi publiczne, schroniska dla bezdomnych zwierząt oraz areszt śledczy.

Na terenie miasta Starogard Gdański selektywne zbieranie i odbieranie odpadów komunalnych w 2023 r. odbywało się w podziale na następujące frakcje:

1. bioodpady, zwane „Bio”,
2. odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe, zwane „Metale i tworzywa sztuczne”,
3. odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła, zwane „Szkło”,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

4. odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury, zwane „Papier”,
5. odpady niebezpieczne,
6. przeterminowane leki i chemikalia,
7. odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,
8. zużyte baterie i akumulatory,
9. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
10. meble i inne odpady wielkogabarytowe,
11. zużyte opony,
12. odpady budowlane i rozbiórkowe,
13. pozostałe po segregacji odpady, zwane „Zmieszane”.

W mieście funkcjonuje PSZOK zlokalizowany na terenie Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych „STARKOM” Sp. z o.o., 83-200 Starogard Gdański, ul. Tczewska 22. Ponadto mieszkańcy Starogardu Gdańskiego mogą nieodpłatnie oddawać swoje odpady do PSZOK-u prowadzonego na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o. w Starym Lesie.

Rodzaje i ilości odpadów odebranych w mieście Starogard Gdański w latach 2019-2023 podano w poniższej tabeli.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 25. Rodzaje i ilości odpadów odebranych w mieście Starogard Gdański w latach 2019-2023

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
08 03 18	Odpadowy toner drukarski inny niż wymieniony w 08 03 17	-	0,0030	-	-	-
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	218,9800	364,3600	342,5600	323,1800	393,9800
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	0,2400	0,1000	0,3600	1,8000
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1 176,6000	1 436,6800	2 108,5400	2 011,2200	2 057,5600
15 01 07	Opakowania ze szkła	615,7400	645,0000	15,9200	5,6000	17,1000
15 01 10	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	3,2360	7,3300	6,1620	5,1210	6,0840
16 01 03	Zużyte opony	24,1520	39,1680	39,5200	47,0480	40,8000
16 02 16	Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	-	0,0360	-	-	-
16 03 80	Produkty spożywcze przeterminowane	-	0,8600	-	-	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
	lub nieprzydatne do -spożycia					
16 80 01	Magnetyczne i optyczne nośniki informacji	-	0,1500	-	-	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	8,1000	961,4900	723,9200	-	-
17 02 01	Drewno	-	-	1,4200	-	-
17 03 80	Odpadowa papa	-	0,1400	0,3800	-	-
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,8000	0,5000	0,2200	-	-
17 08 02	Materiały budowlane zawierające gips inne niż wymienione w 17 08 01	-	-	3,2600	-	-
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne	3,6200	749,0700	993,3700	-	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
	niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03					
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	28,8600	26,1000	19,0200	22,8400	22,5400
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	-	0,2290	0,1860	0,2110	0,1720
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	10,3800	16,5600	22,2280	15,1600	13,1890
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0160	0,2700	0,4770	0,3970	0,5420
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	1,3270	1,3870	1,2310	1,4380
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	11,4900	14,7200	15,7200	10,3600	8,4400
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w	3,5980	20,4930	8,8180	8,8200	6,9370

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
	20 01 21, 20 01 23, 20 01 35					
20 01 39	Tworzywa sztuczne	22,9600	19,1000	19,3600	16,5400	13,2600
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	8,0200	6,8000	25,1400	93,0200	10,6200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	3 154,9480	3 582,0500	3 639,0000	3 546,9800	3 821,8200
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	328,7800	220,1100	269,7400	266,6600	290,2600
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	11 327,6400	9 936,5440	10 042,2800	9 653,8200	9 418,7600
20 03 02	Odpady z targowisk	82,4600	-	-	-	-
20 03 04	Szlamy ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości	-	-	-	7,5400	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	230,9400	355,6000	347,9600	155,7000	274,3800
Razem		17 261,3200	18 404,9300	18 646,6880	16 191,8080	16 399,6820

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej za lata 2019-2023

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Analiza masy odpadów odebranych w mieście Starogard Gdański w latach 2019-2023 wykazuje istotne zmiany, które mogą sugerować kilka kluczowych tendencji w zakresie gospodarki odpadami oraz zachowań społecznych związanych z generowaniem odpadów. W latach 2019-2021 zauważalny jest wzrost masy odpadów odebranych od mieszkańców miasta. Wzrost masy odpadów może być wynikiem kilku czynników, w tym: rosnącej liczby mieszkańców lub działalności gospodarczej w mieście, zmian stylu życia mieszkańców, w tym większej konsumpcji towarów i usług, które generują odpady. Możliwy jest również wpływ pandemii COVID-19, która mogła przyczynić się do większej ilości odpadów w związku z konsumpcją w domach i zwiększonym zapotrzebowaniem na produkty jednorazowe oraz opakowania.

W roku 2022 zanotowano znaczny spadek masy odebranych odpadów, a między rokiem 2022, a 2023 niewielki wzrost. W kontekście lat 2019-2021 jest to zjawisko pozytywne z punktu widzenia ochrony środowiska. Możliwymi czynnikami są: zmiany w polityce dotyczącej segregacji i utylizacji odpadów, działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, czy też potencjalny spadek konsumpcji. Potrzeba jest jednak kontynuowania działań mających na celu redukcję masy odpadów oraz promowanie zrównoważonych praktyk w gospodarce odpadowej.

W poniższej tabeli przedstawiono także dane dotyczące ilości poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych zebranych w PSZOK w latach 2019-2023.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 26. Rodzaje i ilości odpadów zebranych w PSZOK w latach 2019-2023

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,0200	0,7200	2,0200	0,3200	1,1800
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	2,8800	3,8490	2,0200	5,2600	1,8200
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,3800	0,9400	0,6600	1,0600	1,1600
15 01 10	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,8910	0,5860	0,7490	0,4130	1,3040
16 01 03	Zużyte opony	19,3950	16,4080	20,2800	18,8920	30,4800
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,9600	-	4,8600	-	-
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	-	-	0,1400	-	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów	4,9600	15,5200	22,2600	-	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
	ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06					
17 02 01	Drewno	1,5400	1,5800	5,2000	-	-
17 02 02	Szkło	1,3400	2,9200	2,9000	-	-
17 02 03	Tworzywa sztuczne	4,7790	6,5400	10,1200	-	-
17 03 80	Odpadowa papa	7,2600	14,9200	21,3000	-	-
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	9,3200	5,6000	8,3400	-	-
17 08 02	Materiały budowlane zawierające gips inne niż wymienione w 17 08 01	1,0400	1,9600	3,9200	-	-
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	249,4260	272,5400	346,7000	-	-
20 01 10	Odzież	0,2800	1,5600	4,2200	0,9000	0,8600
20 01 11	Tekstylia	-	-	4,3800	1,8200	0,8600

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	-	0,0600	-	0,1000	-
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	2,9000	5,6810	6,8400	5,5200	3,5000
20 01 26	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,0010	-	-	-	-
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	-	0,0050	-	-	-
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,1320	0,1820	0,0810	0,1720	0,1330
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	-	-	-	0,2040
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	6,2490	5,012	3,4400	2,5200	2,1600
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w	4,2370	9,3710	9,9200	6,3400	6,0000

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w Mg				
		2019	2020	2021	2022	2023
	20 01 21, 20 01 23, 20 01 35					
20 01 39	Tworzywa sztuczne	-	-	-	0,5800	0,2800
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	102,2020	134,9000	211,7000	180,7000	181,2200
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	-	-	23,6200	-	14,1400
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	167,2050	155,9420	246,8200	180,2600	220,9600
Razem		587,3970	656,7960	962,4900	404,8570	466,2610

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej za lata 2019-2023

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Analiza masy odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK) w Starogardzie Gdańskim w latach 2019-2023 pokazuje zmienność ilości odpadów przekazywanych przez mieszkańców do tego punktu. Zebrane dane mogą wskazywać na zmiany w zachowaniach mieszkańców oraz efektywność systemu zarządzania odpadami w zakresie selektywnej zbiórki.

Tendencja odpadów zebranych w PSZOK jest taka sama, jak w przypadku odpadów odebranych na terenie miasta w latach 2019-2023. Zatem powody jej wystąpienia również mogą być podobne.

W poniższej tabeli przedstawiono uzyskane przez miasto poziomy recyklingowe.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 27. Osiągnięte poziomy recyklingowe w latach 2019-2023 w mieście Starogard Gdański

Wskaźniki	2019		2020		2021		2022		2023	
	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia/odzysku innymi metodami/ograniczenia masy odpadów przekazywanych do składowania (papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło)	≥40%	22,50%	≥50%	30,25%	-	-	-	-	-	-
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia/odzysku innymi metodami/ograniczenia masy odpadów przekazywanych do składowania (inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe)	≥60%	91,91%	≥70%	62,00%	-	-	-	-	-	-
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia/odzysku innymi metodami/ograniczenia masy odpadów	≥40%	14,97%	≥35%	1,69%	-	-	-	-	-	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Wskaźniki	2019		2020		2021		2022		2023	
	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom	Norma	Osiągnięty poziom
przekazywanych do składowania (odpady komunalne ulegające biodegradacji przekazane do składowania)										
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	-	-	-	-	≥20%	17,46%	≥25%	33,73%	≥35%	34,54%

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej za lata 2019-2023

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

W roku 2022 wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych został osiągnięty. W 2023 roku jego poziom wzrósł, jednak do osiągnięcia wymaganej normy ($\geq 35\%$) zabrakło 0,46 p.p. Działania jakie Miasto może podjąć, aby zwiększyć poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia to m.in. intensyfikacja edukacji i kampanii informacyjnych.

Na terenie miasta znajduje się 5 podmiotów zajmujących się odbiorem odpadów, które zlokalizowane są pod następującymi adresami:

1. ul. Pomorska 21, 83-200 Starogard Gdański,
2. ul. Zielona 29, 83-200 Starogard Gdański,
3. ul. Jarosława Iwaszkiewicza 15, 83-200 Starogard Gdański,
4. ul. Pomorska 33, 83-200 Starogard Gdański,
5. ul. Tczewska 22, 83-200 Starogard Gdański.

W Starogardzie Gdańskim nie występują dzikie wysypiska, co sprzyja efektywnemu zarządzaniu odpadami.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Azbest stanowi zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, szczególnie gdy jest uszkodzony lub ulega korozji. Uwalnianie włókien azbestu do powietrza może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, w tym uszkodzenia układu oddechowego.

Azbest dobrze zabezpieczony i nieuszkodzony (np. pokryty warstwą farby) nie stanowi zagrożenia i jest też nierozpuszczalny w wodzie. Jednak dopuszcza się w Polsce wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku.

Na terenie miasta Starogard Gdański obowiązuje „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Starogard Gdański w latach 2009-2032”, który został przyjęty uchwałą nr XXXVI/330/2009 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 25.02.2009 r. Głównym założeniem dokumentu jest aktywizacja działań związanych z oczyszczeniem terenu miasta z azbestu. Masa zinwentaryzowanych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest na terenie miasta prezentuje poniższa tabela.

Tabela 28. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Starogard Gdański w [kg] – dane z bazy azbestowej październik 2024 r.

Zinwentaryzowane		
Razem	1 819 909	100,00%
Osoby fizyczne	1 643 894	100,00%
Osoby prawne	176 015	100,00%
Unieszkodliwione		

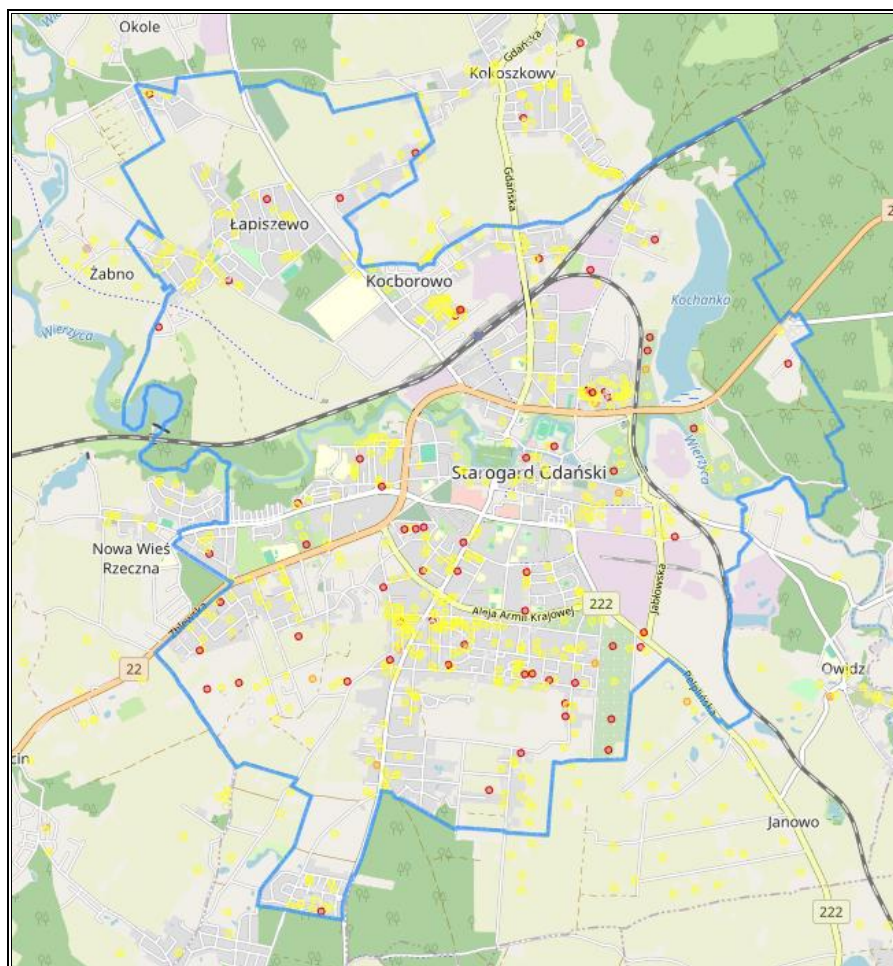
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Razem	656 559	36,08%
Osoby fizyczne	618 859	37,65%
Osoby prawne	37 700	21,42%
Pozostałe do unieszkodliwienia		
Razem	1 163 350	63,92%
Osoby fizyczne	1 025 035	62,35%
Osoby prawne	138 315	78,58%

Źródło: Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl> (dostęp: 01.10.2024 r.)

Na rysunku poniżej przedstawiono lokalizację wyrobów azbestowych rozmieszczonych na terenie miasta Starogard Gdański wraz z pilnością ich usunięcia.

Rysunek 30. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie miasta Starogard Gdański wraz z pilnością ich usunięcia

Wyroby azbestowe wg stopnia pilności usunięcia:

- Usunięte
- I stopień
- II stopień
- III stopień

Źródło: Baza Azbestowa, <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/> (dostęp: 01.10.2024 r.)

Miasto Starogard Gdański podejmuje skuteczne i zrównoważone działania w zakresie gospodarki odpadami, co przyczynia się do ochrony środowiska, zgodnie z obowiązującymi regulacjami krajowymi i unijnymi. Konieczne jest jednak stałe monitorowanie i dostosowywanie działań, zwłaszcza w kontekście trudności związanych z odpadami niebezpiecznymi, takimi jak azbest.

5.1.8.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Tabela 29. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
— funkcjonowanie PSZOK na terenie miasta, — występowanie podmiotów odbierających odpady na terenie miasta.	— nieosiągnięcie poziomu recyklingowego w 2023 roku, — niewystarczający stopień usunięcia wyrobów azbestowych na terenie miasta.
Szanse	Zagrożenia
— ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, — dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest ze środków zewnętrznych.	— rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami, — powstawanie dzikich wysypisk.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.9 Zasoby przyrodnicze

Tereny leśne miasta Starogard Gdański zarządzane są przez Nadleśnictwo Starogard. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na koniec 2023 r. wynosiła 199,93 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru miasta wynosiła 7,50%. Szczegóły przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Lasy i grunty leśne na terenie miasta Starogard Gdański

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2023
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	199,93
Lesistość	%	7,5
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	186,26
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	174,26
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	174,26

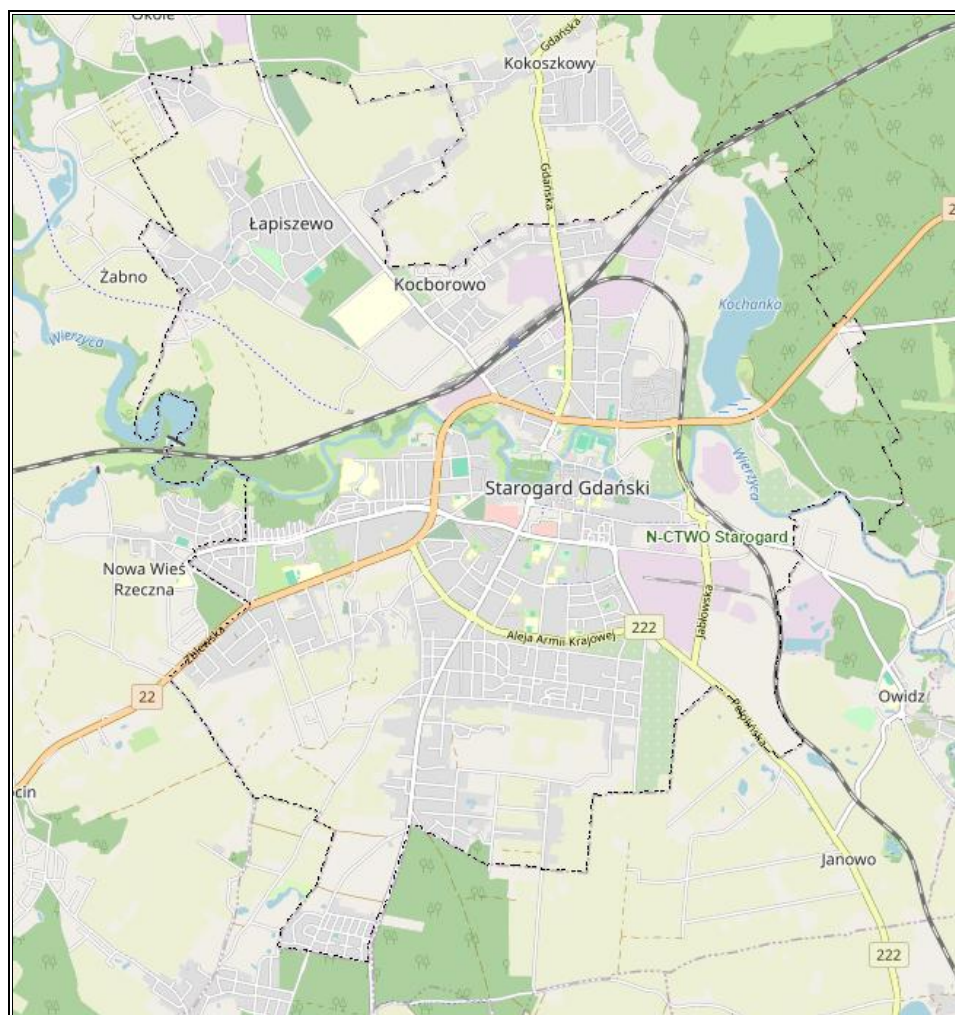
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2023
Grunty leśne prywatne	ha	13,67
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	190,17
Lasy publiczne ogółem	ha	176,50
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	166,72
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	166,72
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	0,00
Lasy prywatne ogółem	ha	13,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> (dostęp: 02.10.2024 r.)

Na rysunku poniżej zaprezentowano mapę obszarów leśnych w Mieście Starogard Gdański.

Rysunek 31. Mapa obszarów leśnych w Mieście Starogard Gdański

Legenda:

■ - obszary leśne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl> (dostęp: 02.10.2024 r.)

Flora

Wśród leśnych zbiorowisk na terenie miasta dominują grądy *Stellario-Carpinetum*, zarówno w formie degeneracyjnej, jak i regeneracyjnej (grądy odradzające się na porębach i zarastających nieużytkach). Są to lasy liściaste o bogatym składzie gatunkowym, w których występują dęby (szypułkowy i bezszypułkowy), grab, lipa, sporadycznie buk, klon i jawor. W niektórych miejscach spotkać można także drzewostany mieszane z dosadzoną sosną, rzadziej świerkiem. Warstwa krzewów jest gęsta i różnorodna, obejmująca jarzębiny, leszczyny, młode graby, a miejscami wiśnie ptasie, klony i kruszyny.

Runo również cechuje się dużą różnorodnością gatunkową. Często spotykane są takie rośliny jak zawilec gajowy, szczawik zajęczy, konwalijka dwulistna, gwiazdnica wielokwiatowa typowa dla grądów subatlantyckich, sałatnik leśny, konwalia majowa, perłówka zwisła, czy kokorycz wielokwiatowa. W niektórych miejscach pojawiają się gatunki charakterystyczne dla świetlistych dąbrów, w tym kokoryczka wonna, a także fragmenty zubożałych zbiorowisk z obecnością borówki czernicy⁴⁴.

Fauna

Teren miasta nie był dotychczas objęty kompleksowymi badaniami inwentaryzacyjnymi fauny, a dostępne informacje na temat różnorodności zwierząt są rozproszone. Jak większość miast, Starogard Gdański cechuje się dużym stopniem urbanizacji, a co za tym idzie – wysoką gęstością zaludnienia i rozwojem przemysłu. To powoduje znaczną antropogenizację fauny, która składa się głównie z gatunków przystosowanych do obecności człowieka. W skład typowej miejskiej ornitofauny wchodzi takie ptaki jak kawka, wróbel, siniak, kopciuszek, sierpówka, a także jerzyk i sporadycznie oknówka.

Na terenie miasta, w obrębie rozlewiska wodnego „Bagno Kochanka”, stwierdzono biotopy zasiedlane przez liczne i cenne gatunki fauny. Płytki, rozległy zbiornik wodny pełni istotną rolę jako siedlisko ptaków. Znajduje się tam duża kolonia lęgowa mewy śmieszki (*Chroicocephalus ridibundus*), a w mniejszej liczbie również mewy srebrzystej (*Larus argentatus*). Zbiornik zasiedlają również pary lęgowe łysek, krzyżówek oraz łabędzi niemych. Wśród ptaków lęgowych występują trzciniaki i gęgawy, a ponadto notowano takie gatunki jak krakwa, płaskonos czy perkoz dwuczuby. Z rzadszych gatunków zaobserwowano tu pary lęgowe błotniaka stawowego (*Circus aeruginosus*), bąka (*Botaurus stellaris*) oraz rybitwy rzecznej (*Sterna hirundo*). Bieliki (*Haliaeetus albicilla*) często przylatują nad zbiornik w poszukiwaniu pożywienia.

⁴⁴ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu ogólnego Miasta Starogard Gdański.

Zbiornik jest również ważnym miejscem dla ptaków zimujących i migrujących. W okresie zimy gromadzą się tam liczne grupy krzyżówek i łysek, liczące od 100 do 200 osobników, a także łabędzie nieme i krzykliwe, stada gęgaw, czaple siwe, świstuny oraz gągoły. Cenne dla ptaków są także lasy i łąki nad Wierzycą w zachodniej części miasta, a także zadrzewienia i tereny parkowe, w szczególności Park Miejski oraz park w pobliżu szpitala w Kochborowie.

Na terenach leśnych i polnych w granicach miasta występują ssaki takie jak sarny, dziki, jelenie, daniela, zające szaraki oraz lisy. Okresowo mogą pojawiać się również borsuki, kuny, norki i tchórze. Spotykane są także mniejsze ssaki, takie jak jeż wschodni, wiewiórka oraz łasica. W dolinie Wierzycy, na obrzeżach miasta, okresowo można zaobserwować bobry (*Castor fiber*), a także wydry (*Lutra lutra*), oba te gatunki znajdują się na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Na terenie miasta odnotowano stosunkowo liczne płazy, które zasiedlają Bagno Kochanka, a także małe, bezodpływowe zbiorniki wodne w południowej części miasta (okolice ul. Rolnej) i na północy (rejon Okoła). Lęgi płazów odbywają się również w niewielkim stawie na terenie dawnej żwirowni (okolice osiedla Nad Jarem). Do najczęściej spotykanych gatunków należą żaba trawna (*Rana temporaria*) i ropucha szara (*Bufo bufo*). Szczególnie interesujące pod względem batrachofauny są małe zbiorniki wodne w północnej i południowej części miasta, zamieszkane przez liczne populacje żab zielonych – żaby śmieszki (*Rana ridibunda*) i jeziorkowej (*Rana lessonae*). W tych zbiornikach występują również wcześniej wspomniane żaba trawna i ropucha szara. W oparciu o dane z doliny Wierzycy oraz sąsiedniej gminy Pelplin, można spodziewać się na obrzeżach miasta obecności rzekotek i kumaka nizinnego, który jest wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. W granicach miasta występują także jaszczurki zwinki, jaszczurki żyworodne oraz padalce na terenach leśnych. Wszystkie krajowe gatunki płazów i gadów są objęte ścisłą ochroną gatunkową.

Na podstawie danych z połowów przeprowadzonych przez Pracownię Rybactwa Rzecznego I.R.Ś. oraz Z.O.P.Z.W. w Gdańsku (Mieńko i in., 2003), można stwierdzić, że w wodach tej rzeki występuje około 29 gatunków ryb. Najliczniej reprezentowane są płoć, kielb i okoń. Spośród tych gatunków, jeden – piekielnica (*Alburnoides bipunctatus*) – objęty jest ścisłą ochroną, a pięć innych, takich jak koza (*Cobitis taenia*), piskorz (*Misgurnus fossilis*), różanka (*Rhodeus sericeus amarus*), głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*) oraz minóg rzeczny (*Lampetra fluviatilis*), objętych jest częściową ochroną. Wszystkie z tych ostatnich, z wyjątkiem piekielnicy, są wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Oprócz minoga rzecznego, istnieje także wysokie prawdopodobieństwo występowania minoga potokowego (*Lampetra planeri*), który również należy do gatunków naturowych. Wśród najczęściej spotykanych ryb

w Wierzycy znajdują się kiełb, szczupak, płoć, słonecznica, okoń, strzebla potokowa, jelec, kleń, śliz, ukleja, pstrąg potokowy oraz ciernik i lipień.

Wśród gatunków zwierząt innych niż ptaki, które są objęte ochroną na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Dolina Wierzycy (PLH220094), znajdują się: brzanka (*Barbus meridionalis*), głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*), koza (*Cobitis taenia*), minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*), różanka (*Rhodeus sericeus amarus*), skójką gruboskorupowa (*Unio crassus*) oraz trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*)⁴⁵.

Formy ochrony przyrody

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze miasta Starogard Gdański znajdują się:

- obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy,
- pomnik przyrody.

Obszary Natura 2000

Zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) na Obszarach Natura 2000 wprowadza się następujące zakazy: podejmowanie działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 odbywać się będzie zgodnie z przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy (PLH220094) – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa), który obejmuje powierzchnię 4 618,33 ha. Obszar został utworzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady

⁴⁵ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Planu ogólnego Miasta Starogard Gdański.

92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Wierzycy (PLH220094).

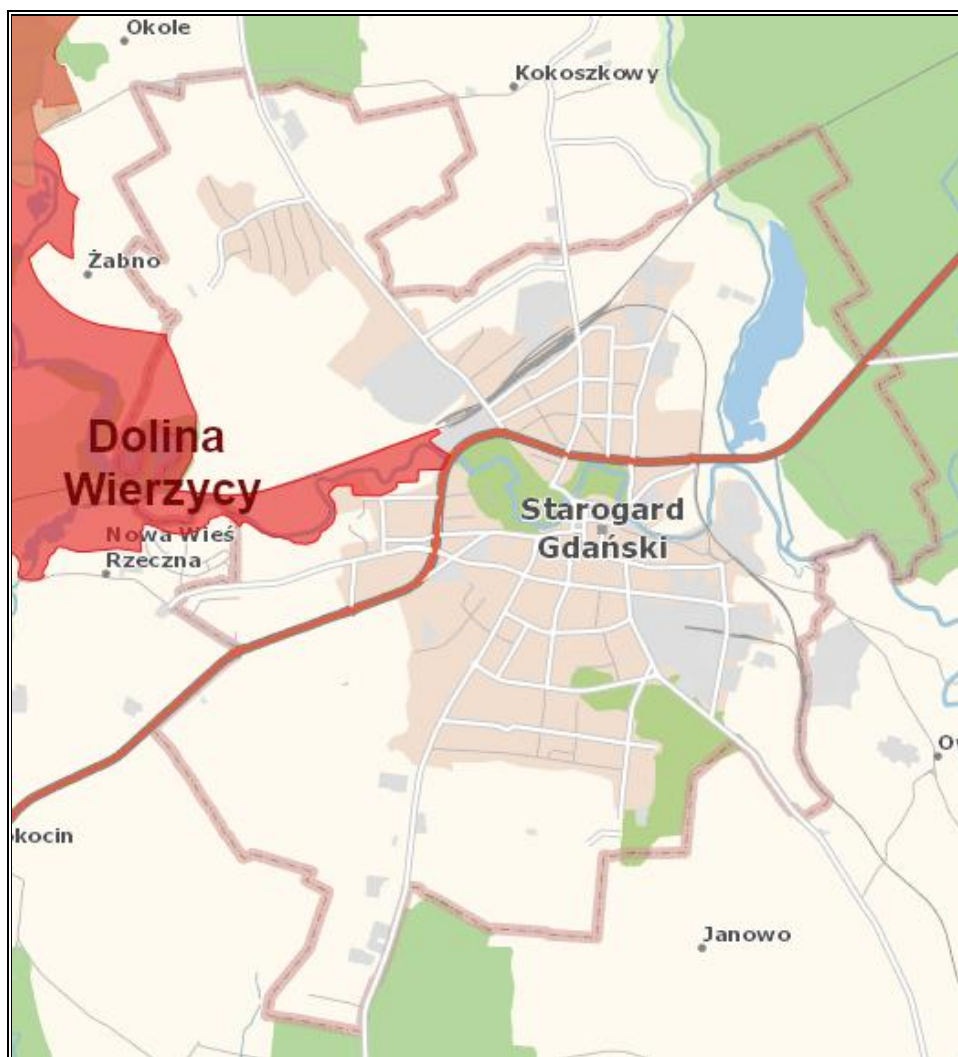
W obrębie obszaru Doliny Wierzycy stwierdzono występowanie siedlisk stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000, m.in. są to:

1. Siedlisko 3160 (Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne) reprezentowane jest przez dwa stanowiska śródleśnych jezior;
2. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea);
3. Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculus fluitans*) (3260);
4. Siedlisko 9160 (Grąd subatlantycki);
5. Łęgi (91E0, Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe);
6. Siedlisko 91D0 (Bory i lasy bagienne).

Dla Obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 kwietnia 2014 r. został ustanowiony plan zadań ochronnych. Zostało ono w późniejszym czasie zmienione następującymi zarządzeniami:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 13 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094;
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 czerwca 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094.

Rysunek 32. Obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp: 02.10.2024 r.)

Pomniki przyrody

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z danymi w rejestrze pomników przyrody w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie miasta Starogard Gdański znajduje się 1 pomnik przyrody, którego opis zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 31. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta Starogard Gdański

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj	Opis pomnika	Lokalizacja	Akt prawny o utworzeniu
1.	Jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	Starogard Gdański, ul. Szwoleżerów 3 naprzeciw Gimnazjum nr 3, przy cmentarzu	Zarządzenie nr 195/2000 Wojewody Gdańskiego z dnia 11 grudnia 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Rysunek 33. Położenie pomnika przyrody na terenie miasta Starogard Gdański

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp: 02.10.2024 r.)

W mieście Starogard Gdański cyklicznie prowadzony jest nabór wniosków w ramach zadania pn. „w ZIELone graMy”, które dofinansowuje zagospodarowanie terenów zielonych

na prywatnych posesjach z dostępem do przestrzeni miejskiej⁴⁶. Dotacja udzielana jest nieprowadzącym działalności gospodarczej osobom fizycznym lub wspólnotom mieszkaniowym.

Warunkami przyznania dotacji jest wykazywanie się tytułem prawnym władania nieruchomością, na której planuje się urządzenie zieleni lub dysponowanie nieruchomością na podstawie pisemnej zgody pozyskanej od jej właściciela (w formie oświadczenia składanego przez beneficjenta), bezpośrednie przyleganie terenu, na którym ma zostać urządzona zieleni, do terenów publicznych oraz widoczność nasadzeń, tj. brak pełnych ogrodzeń, murów, wysokich żywopłotów, gęstych szpalerów drzew itp. na działce lub jej części, na której planowane są nasadzenia, od strony terenów publicznych oraz przedłożenie oświadczenia właściciela danej nieruchomości o władaniu tą nieruchomością.

Dofinansowaniem mogą być objęte wyłącznie koszty konieczne, obejmujące:

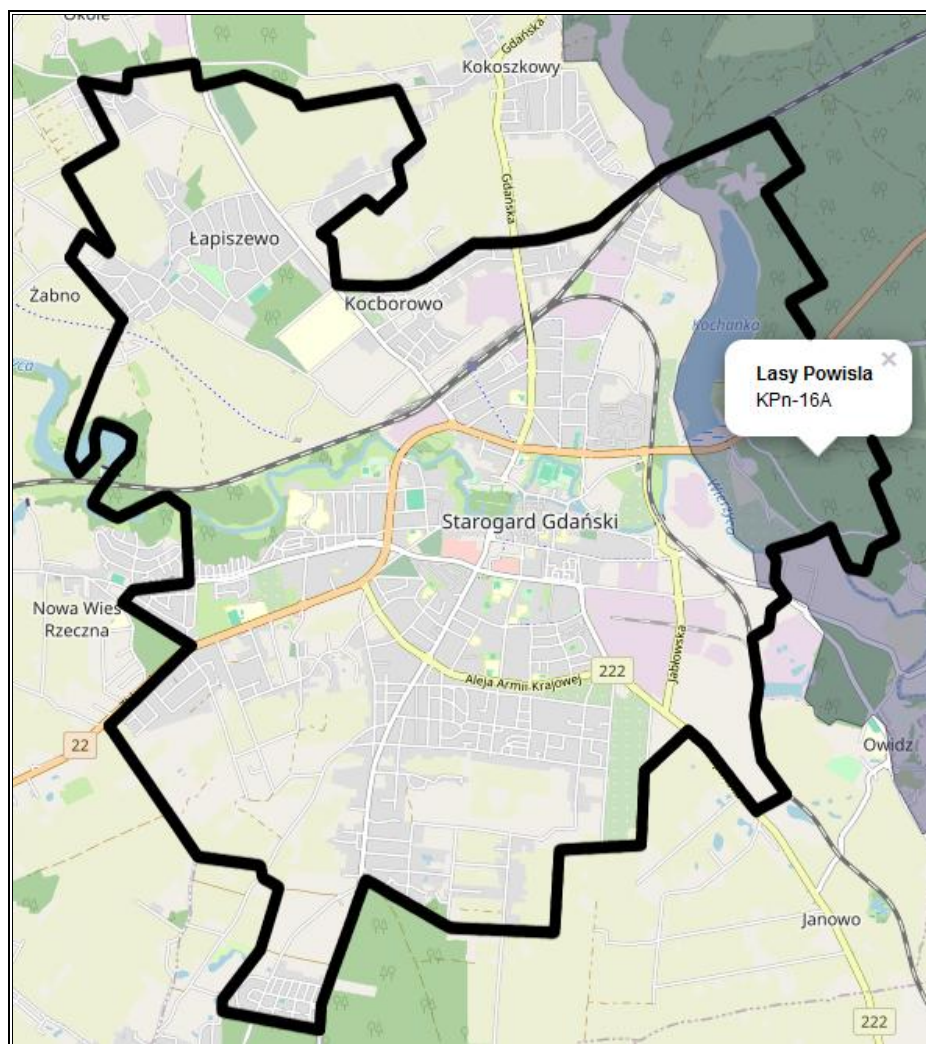
1. zakup materiałów do nasadzeń wieloletnich (drzew, krzewów, bylin, pnączy, roślin cebulowych/bulwiastych), minimalny obwód pnia sadzonek drzew mierzony na wysokości 100 cm powinien wynosić 12 cm,
2. wymianę gleby na żyzną,
3. wykonanie systemu napowietrzającego – dotyczy drzew,
4. wykonanie stabilizacji (palików i/lub podziemnego systemu stabilizującego) – dotyczy drzew,
5. ułożenie agrowłókniny,
6. ściółkowanie przekompostowanymi zrębkami lub korą,
7. założenie trawników i/lub łąk kwietnych,
8. zabiegi pielęgnacyjne istniejącej zieleni,
9. zabiegi zabezpieczające istniejący drzewostan, w tym założenie wiązań i podpór,
10. korowanie,
11. transport nowych nasadzeń, trawników i żyznej gleby na miejsce realizacji zadania.

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Według Mapy korytarzy ekologicznych 2012 na terenie miasta występuje korytarz ekologiczny Lasy Powiśla (KPn-16A). Jego lokalizację przedstawiono na poniższej mapie.

⁴⁶ Urząd Miasta Starogard Gdański.

Rysunek 34. Korytarz ekologiczny Lasy Powiśla przebiegający przez teren miasta Starogard Gdański

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/> (dostęp: 02.10.2024 r.)

5.1.9.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze.

Tabela 32. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
— formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie miasta, — korytarz ekologiczny przebiegający przez teren miasta.	— presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione.
Szanse	Zagrożenia
— programy i akcje edukacyjno-informacyjne o potrzebie ochrony przyrody,	— postępująca urbanizacja, — zmiany klimatyczne powodujące przekształcenia w ekosystemach,

— prowadzenie nasadzeń drzew, zabiegów pielęgnacyjnych w lasach, — zalesianie, — renowacje i utrzymanie terenów zielonych.	— ekspansja gatunków obcych.
--	------------------------------

Źródło: Opracowanie własne

5.1.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zagrożenie poważną awarią może wynikać z przewożenia substancji niebezpiecznych. W efekcie awarii autocystern skażeniu może ulec teren przyległy do drogi, a przy większej skali substancje niebezpieczne mogą dostać się do wód powierzchniowych lub infiltrować w głąb podłoża. Nadzór nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych sprawuje wojewoda. Szczegółowe przepisy dotyczące przewozu substancji niebezpiecznych zawarte są w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2024 poz. 643). Na terenie miasta Starogard Gdański największe zagrożenie dla środowiska w tym zakresie stanowią droga krajowa nr 22 oraz droga wojewódzka nr 222.

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. na obszarze miasta funkcjonują takie zakłady:

- Zakłady Farmaceutyczne „Polpharma” S.A. (zakład o dużym ryzyku),
- Premium Disitllers Sp. z o. o. (zakład o zwiększonym ryzyku).

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Informacje z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Starogard Gdański „2”, uchwalonego przez Radę Miasta Starogard Gdański uchwałą nr LIII/631/2022 z dnia 30 listopada 2022 r. (publikacja w Dz. Urz. Woj. Pom. 2023 z dnia 20.01.2023 r. poz. 300) dot. strefy oddziaływania zakładu o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej - §11 ust. 7:

Dla terenów położonych w granicach strefy oddziaływania zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, obowiązują odpowiednie decyzje administracyjne, zgodnie z przepisami odrębnymi:

1. część obszaru planu znajduje się w strefie oddziaływania zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – od destylarni w zasięgu obszaru narażonego w przypadku wybuchu par etanolu (zasięg fali uderzeniowej powodującej pękanie szyb w oknach oraz zasięg fali uderzeniowej powodującej naruszenie konstrukcji obiektów);
2. część obszaru planu znajduje się w strefie oddziaływania zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Zakłady Farmaceutyczne „Polpharma” S.A., jako zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, ze strefami: maksymalnej strefy zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (emisja chloru) 725 m dla obrażeń nieodwracalnych (tzw. AELG-2) i 1 516 m jako granica braku skutków dla zdrowia ludzi (tzw. AELG-1) licząc od miejsca awarii w zakładzie.

Listę podmiotów i rodzaje przedsięwzięć, które mogą okazać się uciążliwe i dla których wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach przedstawiono w poniższej tabeli.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 33. Lista podmiotów i rodzaje przedsięwzięć, które mogą okazać się uciążliwe i dla których wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

nr	Data wydania	Tytuł	Inwestor	położenie	Rozporządzenie
1.	14.10.2020 r.	„Nowa metoda cynkowania zanurzeniowego w osłonie gazu obojętnego, przy wykorzystaniu innowacyjnego topnika”	GILLMET Sp. z o.o., ul. Jabłowska 25, 83-200 Starogard Gdański,	Dz. nr 3/25 obr. 25 przy ul. Jabłowskiej 25 w Starogardzie Gdańskim	1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014r., poz. 1169), Wnioskodawca jest posiadaczem instalacji ocynkowni, wymienionej w załączniku do ww. rozporządzenia jako: - ust. 2 pkt 3 załącznika: instalacja do produkcji i obróbki metali: c) do nakładania powłok metalicznych z wsadem przekraczającym 2 tony wyrobów stalowych na godzinę; - ust. 2 pkt 7 załącznika: instalacja do powierzchniowej obróbki metali lub materiałów z tworzyw sztucznych z wykorzystaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych, gdzie całkowita pojemność wanien procesowych przekracza 30 m³. 2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - § 3 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia: „polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego <i>przedsięwzięcia</i> wymienionego w § 2 ust. 1 i niespełniające kryteriów, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1”, - § 2 ust. 13d: „instalacje do obróbki metali żelaznych: d) do nakładania powłok metalicznych z wsadem stali większym niż 2 t na godzinę”, - § 2 ust. 15: „instalacje do powierzchniowej obróbki metali lub tworzyw sztucznych, z zastosowaniem procesów chemicznych lub elektrolitycznych, o całkowitej objętości wanien procesowych większej niż 30 m³”
2.	27.04.2021r.	„Uruchomienie linii produkcyjnej do prażenia orzechów - instalacja zbiornikowa gazu lpg 4 zbiorniki naziemne 6400 dm ³ z odparowywaczem gazu oraz przyłączem i instalacją wewnętrzną do	FHU Sigma S.C. Ćwiklińscy, ul. Pomorska 12A, 83-200 Starogard Gdański	Dz. nr 179/11 obr. 12 przy ul. Zielonej w Starogardzie Gdańskim	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - § 3 ust. 1, pkt 37e „instalacje do naziemnego magazynowania: „kopalnych surowców energetycznych innych niż wymienione w lit. a-d - inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 22, z wyłączeniem instalacji do magazynowania paliw wykorzystywanych na potrzeby gospodarstw domowych, zbiorników na gaz płynny o łącznej pojemności nie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

nr	Data wydania	Tytuł	Inwestor	położenie	Rozporządzenie
		celów technologicznych w budynku produkcyjno-magazynowym”			większej niż 10 m ³ oraz zbiorników na olej o łącznej pojemności nie większej niż 3 m ³ , a także niezwiązanych z dystrybucją instalacji do magazynowania stałych surowców energetycznych”, - § 3 ust. 1, pkt 99 „instalacje do pakowania i puszkowania produktów roślinnych lub produktów zwierzęcych, o zdolności produkcyjnej nie mniejszej niż 50 t na rok”,
3.	21.12.2021 r.	"Przebudowa części budynku Hali 1 Oddziału Półtechniki Doświadczalnej na cele Laboratorium "KiloLab" na terenie Z.F. POLPHARMA S.A. w Starogardzie Gdańskim"	Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A. ul. Pelplińska 19, 83-200 Starogard Gdański	Dz. nr 72 obręb 24 przy ul. Pelplińskiej w Starogardzie Gdańskim	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §3 ust. 2 pkt 1) w związku z §2 ust. 1 pkt 2), tj.: polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w § 2 ust. 1 i niespełniające kryteriów, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1 (rozbudowa i przebudowa instalacji do wytwarzania podstawowych produktów farmaceutycznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub biologicznych)
4.	24.03.2022 r.	"Budowa farmy fotowoltaicznej"	Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A. ul. Pelplińska 19, 83-200 Starogard Gdański	Dz. nr 28/1, 28/2, 28/3, 92/1, 92/2, 92/3 obręb 24 przy ul. Pelplińskiej w Starogardzie Gdańskim	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §3 ust. 1 pkt 54) , tj.: zabudowa przemysłowa w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a,
5.	07.12.2022 r.	„Zmiana sposobu użytkowania budynku magazynowego na zakład przetwarzania zużytych podkładów kolejowych metodą pirolizy (suchej destylacji drewna)”	„SIMIKOR” Sp. z o.o. ul. Narwicka 2i, 80-557 Gdańsk Przeniesiona 16.06.2022r. na Ecopress Sp. z o.o. ul. Marynarki Polskiej 98 80-557 Gdańsk	Dz. nr 229/1 i 229/2 obr. 12 przy ul. Kolejowej w Starogardzie Gdańskim	Ocena oddziaływania na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §2 ust. 1 pkt 41 , tj.: instalacje do przetwarzania w rozumieniu <u>art. 3 ust. 1 pkt 21</u> ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, 730, 1403 i 1579) odpadów niebezpiecznych, w tym składowiska odpadów niebezpiecznych oraz miejsca retencji powierzchniowej odpadów niebezpiecznych, - §3 ust. 1 pkt 83b , tj.: punkty do zbierania, w tym przeładunku: (...) b) odpadów wymagających uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych oraz punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

nr	Data wydania	Tytuł	Inwestor	położenie	Rozporządzenie
6.	21.07.2022 r.	„Przebudowa części Hali 17 na cele linii technologicznej "CRYO" na terenie Z.F. POLPHARMA S.A. w Starogardzie Gdańskim”	Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A. ul. Pelplińska 19, 83-200 Starogard Gdański	Dz. nr 72/3 obręb 24 przy ul. Pelplińskiej w Starogardzie Gdańskim.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §3 ust. 1 pkt 37c , tj.: instalacje do naziemnego magazynowania: c) substancji lub mieszanin, w rozumieniu odpowiednio <u>art. 3 pkt 1 i 2</u> rozporządzenia nr 1907/2006, niebędących produktami spożywczymi, - inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 22, z wyłączeniem instalacji do magazynowania paliw wykorzystywanych na potrzeby gospodarstw domowych, zbiorników na gaz płynny o łącznej pojemności nie większej niż 10m ³ oraz zbiorników na olej o łącznej pojemności nie większej niż 3m ³ , a także niezwiązanych z dystrybucją instalacji do magazynowania stałych surowców energetycznych, - §3 ust. 2 pkt 1) w związku z §2 ust. 1 pkt 2), tj.: polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w § 2 ust. 1 i niespełniające kryteriów, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1 (rozbudowa instalacji do wytwarzania podstawowych produktów farmaceutycznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub biologicznych)
7.	10.10.2022 r.	„Budowa instalacji do przetwarzania osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków w Starogardzie Gdańskim”	PWiK STAR-WIK sp. z o.o., ul. Lubichowska 128 83-200 Starogard Gdański	nr 2/2, 3/2, 4/2 obręb 15 w Starogardzie Gdańskim.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §3 ust. 1 pkt 82 - instalacje związane z przetwarzaniem w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach odpadów, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 41-47, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego w rozumieniu <u>art. 2 pkt 2</u> ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o odnawialnych źródłach energii, o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej, a także miejsca retencji powierzchniowej odpadów oraz rekultywacja składowisk odpadów
8.	03.10.2023 r.	„Planowany, podziemny magazyn paliwa ciekłego (oleju opałowego) na potrzeby mającej powstać kotłowni olejowo-gazowej o mocy 6 MW przy ul.	GPEC EKSPERT Sp. z o.o. ul. Juliusza Słowackiego 158B 80-298 Gdańsk	Dz. nr 179/11 obr. 12 w Starogardzie Gd.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - § 3 ust. 1 pkt 35 lit. b , tj.: instalacje do podziemnego magazynowania: (...) b) produktów naftowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

nr	Data wydania	Tytuł	Inwestor	położenie	Rozporządzenie
		Zielonej 22, 83-200 Starogard Gdański”			
9.	14.12.2023 r.	„Przetwarzanie odpadów na terenie nieruchomości zlokalizowanej w Starogardzie Gdańskim przy ulicy Bolesława Prusa 41 na części działki ewidencyjnej nr 34/5, obręb 27, powiat starogardzki, województwo pomorskie”	„DAWICON” Sp. z o.o. ul. Osowska 12 81-045 Gdynia	Dz. nr 34/5 obręb 27 przy ul. Bolesława Prusa 41 w Starogardzie Gdańskim	Ocena oddziaływania na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §2 ust. 1 pkt 47 , tj. instalacje do przetwarzania w rozumieniu <u>art. 3 ust. 1 pkt 21</u> ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach odpadów inne niż wymienione w pkt 41 i 46, w tym składowiska odpadów inne niż wymienione w pkt 41, mogące przyjmować odpady w ilości nie mniejszej niż 10 t na dobę lub o całkowitej pojemności nie mniejszej niż 25 000t, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego w rozumieniu <u>art. 2 pkt 2</u> ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r., poz. 2389, ze zm.)
10.	18.06.2024 r.	„Przebudowa pomieszczeń w Zakładzie Produkcyjnym Form Parenteralnych w celu dostosowania do potrzeb produkcji Disulfiramu, na terenie Z.F. Polpharma S.A. w Starogardzie Gdańskim”	Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A. ul. Pelplińska 19, 83-200 Starogard Gdański	Dz. nr 87/1 obręb 24 przy ul. Pelplińskiej w Starogardzie Gdańskim	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §3 ust. 1 pkt 1 , tj. „instalacje do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych”
11.	Planowane wydanie decyzji – sierpień 2024 r.	„Rozbudowa Zakładu Recyklingu „PESTAR” na dz. nr 223/64, 223/65, 223/66, 179/113 obr. 12 przy ul. Jarosława Iwaszkiewicza 15 w Starogardzie Gdańskim”	Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe „PESTAR” Eugeniusz Piechowski ul. Jarosława Iwaszkiewicza 15 83-200 Starogard Gdański	Dz. nr 223/64, 223/65, 223/66, 179/113 obr. 12 przy ul. Jarosława Iwaszkiewicza 15 w Starogardzie Gdańskim	Ocena oddziaływania na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): 1. w zakresie funkcjonowania inwestycji: - §2 ust. 1 pkt 45) – zakłady przetwarzania: a) w rozumieniu art. 4 pkt 22 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2022r. poz. 1622 ze zm.), w których następuje demontaż obejmujący usunięcie ze zużytego sprzętu niebezpiecznych: substancji, mieszanin i części składowych, b) zużytych baterii lub zużytych akumulatorów przetwarzanych w sposób, o którym mowa w art. 63 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy z dnia

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

nr	Data wydania	Tytuł	Inwestor	położenie	Rozporządzenie
					24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2019r. poz. 521 i 1403), prowadzące przetwarzanie i recykling zużytych baterii i akumulatorów stanowiących odpady niebezpieczne; - §2 ust. 1 pkt 47) instalacje do przetwarzania w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach odpadów inne niż wymienione w pkt 41 i 46, w tym składowiska odpadów inne niż wymienione w pkt 41, mogące przyjmować odpady w ilości nie mniejszej niż 10t na dobę lub o całkowitej pojemności nie mniejszej niż 25 000t, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389 ze zm.); 2. W zakresie zbierania odpadów przedsięwzięcie jest kwalifikowane jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i w tym zakresie zostało wymienione w: - §3 ust. 1 pkt 83) jako punkty do zbierania, w tym przeładunku: a) złomu, z wyłączeniem punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, b) odpadów wymagających uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych oraz punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych
12.	Planowane wydanie decyzji – sierpień/wrzesień 2024 r.	„Organizacja punktu zbierania odpadów innych niż niebezpieczne na terenie nieruchomości przy ul. Zielonej 22 w Starogardzie Gdańskim (działka nr 179/11, obręb nr 12)”	Trafin Oil PL Sp. z o.o. ul. Sportowa 15A 43-450 Ustroń	Dz. nr 179/11 obręb 12 przy ul. Zielonej 22 w Starogardzie Gdańskim	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2019r., poz. 1839): - §3 ust. 1 pkt 83b, tj. „punkty do zbierania, w tym przeładunku: (...) b) odpadów wymagających uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych oraz punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych”

Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie miasta, można wyróżnić: zagrożenia chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej) oraz awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne).

W 2019 roku na terenie Zakładów Farmaceutycznych „Polpharma” S.A. miało miejsce zdarzenie o znamionach poważnej awarii. Podczas procesu technologicznego suszenia (w mieszkarko-suszarce) produktu safinamidu, doszło do wybuchu substancji oraz krótkotrwałego pożaru ok. 10 kg toluenu (ok. 12% związku safinamidu). Pracownik obsługujący urządzenie został ranny i był hospitalizowany przez czas ok. 500 godz. Nie było to jednak zdarzenie spełniające kryteria rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. (Dz. U. 2003 nr 5, poz. 58)⁴⁷.

5.1.10.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 34. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
— brak	— zakłady przemysłowe o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, — w 2019 r. zdarzenie o znamionach poważnej awarii, — transport drogowy i kolejowy ładunków niebezpiecznych (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych).
Szanse	Zagrożenia
— edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii, — doposażenie służb odpowiadających za bezpieczeństwo na terenie miasta, — rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach.	— zdarzenia losowe w zakładach pracy, — małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości wystąpienia poważnej awarii.

Źródło: Opracowanie własne

⁴⁷ <https://www.gov.pl/web/gios/rok-20110> (dostęp: 03.10.2024 r.)

5.2 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

5.2.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

Według SPA2020 do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp., które powodują duże szkody i ograniczenia w środowisku. Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego istotne jest przygotowanie miasta i jej infrastruktury na zmiany klimatu.

Przykładem mogą być występujące na terenie miasta podtopienia spowodowane nadmiernymi opadami deszczu w okresie wiosennym oraz susza powodująca straty w gospodarstwach rolnych.

Prowadzenie działań mitygacyjnych i adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatu przez samorządy lokalne zależy od działań podejmowanych w skali międzynarodowej, które

następnie wytyczają kierunki zmian w zakresie prawa krajowego oraz miejscowego. Miasto może również inicjować i wprowadzać własne rozwiązania.

Gminy posiadają uprawnienia do kształtowania i tworzenia polityki ekologicznej za pomocą obowiązujących przepisów. Podstawą podejmowania działań proekologicznych w gminach są przepisy m.in.:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Miasto posiada „Strategię adaptacji do zmian klimatu miasta Starogard Gdański do roku 2030 z perspektywą do 2050” przyjętą uchwałą nr XXXVII/442/2021 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 25 sierpnia 2021 r. Wizja Strategii brzmi: Miasto atrakcyjne dla mieszkańców, inwestorów i gości, podejmujące skuteczne działania adaptacyjne w obliczu zmian klimatu. Jej celem głównym jest rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i ochrona wartości przyrodniczych jako podstawa poprawy jakości życia i łagodzenia negatywnego wpływu antropogenicznej zmiany klimatu. W ramach Strategii wyznaczono następujące cele szczegółowe:

1. Budowanie potencjału adaptacyjnego miasta do zmian klimatu;
2. Poprawa jakości życia i łagodzenie zagrożeń wynikających ze zmiany klimatu;
3. Rozwój nowoczesnej infrastruktury wspomagającej gospodarkę wodno-ściekową ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania wód opadowych;
4. Adaptacja miejskiej infrastruktury transportowej do zmian klimatu.

Poza obowiązkowymi działaniami wynikającymi z przepisów prawa, gminy mogą wprowadzać dodatkowe inicjatywy. Wśród przykładowych działań mających pozytywny wpływ na środowisko można wskazać:

- angażowanie mieszkańców, m.in. poprzez prowadzenie działań edukacyjnych na terenie gminy – organizacja warsztatów oraz konkursów o tematyce proekologicznej,
- wyodrębnienie w budżecie gminy środków finansowych na realizację projektów klimatyczno-środowiskowych,
- prowadzenie mobilnych punktów odbioru odpadów, np. elektroodpadów,
- prowadzenie bezpłatnych punktów doradztwa energetycznego,
- wykorzystywanie energii odnawialnej do zasilania infrastruktury gminnej,
- ograniczanie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków gminnych, modernizację lub wymianę indywidualnych źródeł ciepła,

- zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- wprowadzanie zielonej infrastruktury w mieście (np. zielone dachy, ogrody deszczowe),
- stworzenie systemu ostrzegania i informowania o zagrożeniach związanych ze zmianami klimatu.

W celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego i przeciwdziałania suszy należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Istotna jest także systematyczna konserwacja rowów melioracyjnych oraz działania z zakresu małej retencji obejmujące np. budowę niewielkich zbiorników, oczek wodnych i stawów, ale również zadrzewianie.

Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację oraz adaptację do zmian klimatu i ograniczenie negatywnych skutków tych zmian.

5.2.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska, oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określone w art. 86 Konstytucji RP.

W szkołach na terenie miasta Starogard Gdański przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, przekazywane są informacje z zakresu ochrony środowiska, zbiórki i utylizacja odpadów, czy zajęcia plenerowe. Ponadto, na stronach internetowych zamieszczane są informacje dotyczące ochrony środowiska w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- kontynuacja konkursów i organizowanie warsztatów edukacyjnych w szkołach w celu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców,

- kontynuacja akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- tworzenie ścieżek edukacyjnych i organizowanie zajęć plenerowych dla dzieci i młodzieży w celu ochrony zasobów przyrodniczych,
- prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, odnawialnych źródeł energii oraz walki ze smogiem podczas imprez plenerowych,
- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.

5.2.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, które nie jest klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

Obecnie pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Rozumiane jest jako zdarzenie, np. emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, których dostanie się do środowiska, prowadzi do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię, należy traktować zdarzenia takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2024 poz. 275), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako zdarzenie inne niż pożar i klęska żywiołowa, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi,

skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren miasta, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie miasta potencjalne zagrożenia dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

Konieczne jest rozwijanie systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacja urządzeń infrastruktury energetycznej, modernizacja i budowa infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

5.2.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. 2024 poz. 425) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032” wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie pomorskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie pomorskim.

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

6.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego miasta Starogard Gdański, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram rzeczowo-finansowy, zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie zadań został przedstawiony, zgodnie z Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.)

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie miasta Starogard Gdański. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populacje siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu.

Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinny każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 35. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ⁴⁸	Wartość docelowa ⁴⁹				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba udzielonych dofinansowań do wymiany indywidualnych źródeł ciepła [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Wzrost wartości	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej	Wsparcie finansowe dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych	Miasto Starogard Gdański; NFOŚ; WFOŚiGW	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
		Liczba wymienionych lub zamontowanych energooszczędnych opraw oświetleniowych [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Wzrost wartości	Zwiększenie efektywności energetycznej	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjno-promocyjnych dotyczących gospodarki niskoemisyjnej [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	8 ⁵⁰	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Działania edukacyjno – promocyjne dotyczące gospodarki niskoemisyjnej	Miasto Starogard Gdański	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
		Długość wybudowanej sieci dróg dla rowerów [km] ⁵¹ Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	24,5	>24,5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej	Budowa sieci dróg dla rowerów/ ścieżek rowerowych	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia

⁴⁸ Dla części wskaźników nie określono wartość bazowej, ponieważ wskaźnik mierzy efekt konkretnego zadania, które będzie realizowane w latach 2025-2032

⁴⁹ Dla części wskaźników wartość docelową określono w sposób opisowy, ze względu na brak możliwości na tym etapie oszacowania szczegółowej wartości wskaźnika

⁵⁰ Wartość docelowa wynosi 8, ponieważ założono 1 kampanię rocznie w latach obowiązywania Programu.

⁵¹ Wartość bazowa to obecna długość sieci dróg dla rowerów na terenie miasta, natomiast w wartości docelowej założono wzrost wartości bazowej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ⁴⁸	Wartość docelowa ⁴⁹				
		Liczba zmodernizowanych budynków [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	3	Zwiększenie efektywności energetycznej	Termomodernizacja PSP 2, PSP 3 i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość zmodernizowanych/naprawionych dróg [km] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Wzrost wartości	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Modernizacja i naprawa nawierzchni dróg	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Długość przebudowanych dróg [km] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Wzrost wartości		Przebudowa dróg	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
GOSPODAROWANIE WODAMI	OSIĄGNIĘCIE LUB UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD	Liczba dokumentów planistycznych, w których uwzględniono mapy [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Według potrzeb	Ochrona przed powodzią	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Miasto Starogard Gdański	Brak sporządzanych dokumentów planistycznych
		Liczba rejonów, na których zaplanowano retencjonowanie wody w ramach zadania [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	3	Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych	Retencjonowanie wody na terenie Miasta Starogard Gdański- rejon ul. Powstańców Warszawskich, ul. Bohaterów Getta, ul. Kociewskiej, Działki Kocborowskie, rejon ul. Hieronima Derdowskiego	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ⁴⁸	Wartość docelowa ⁴⁹				
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Długość rozbudowanej sieci wodociągowej [km] ⁵² Źródło: GUS	183,6	>183,6	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	Budowa/rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej [km] ⁵³ Źródło: GUS	150,3	>150,3		Budowa/rozbudowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba zmodernizowanych SUW [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	2		Modernizacja stacji uzdatniania wody	Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	1		Modernizacja oczyszczalni ścieków	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Kontrole realizowane są zgodnie z planem 2 letnim wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.		Kontrola nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych	Miasto Starogard Gdański	Brak zgłoszeń ze strony mieszkańców

⁵² Wartość bazowa to obecna długość sieci, natomiast wartością docelową jest wzrost wartości bazowej.

⁵³ Wartość bazowa to obecna długość sieci, natomiast wartością docelową jest wzrost wartości bazowej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ⁴⁸	Wartość docelowa ⁴⁹				
GLEBY	OCHRONA PRZED DEGRADACJĄ GLEB	Liczba działań mających na celu zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Według potrzeb	Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Masa wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia na terenie miasta [kg] ⁵⁴ Źródło: Baza azbestowa	1 163 350	<1 163 350	Likwidacja azbestu	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Miasto Starogard Gdański; Właściciele nieruchomości	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
		Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] ⁵⁵ Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	16 399,68	<16 399,68	Utrzymanie porządku i czystości	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo odbierające odpady komunalne; Zakład utylizacji odpadów komunalnych „Stary Las”	Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Według potrzeb		Likwidacja dzikich wysypisk śmieci i wdrażanie działań zapobiegających ich powstawaniu	Miasto Starogard Gdański; Straż miejska	Nagle, nieprzewidziane zdarzenia

⁵⁴ Wartość bazowa to obecna masa wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia, natomiast wartość docelowa to spadek wartości bazowej.

⁵⁵ Wartość bazowa to obecna masa odebranych odpadów komunalnych, natomiast wartość docelowa to spadek wartości bazowej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ⁴⁸	Wartość docelowa ⁴⁹				
		Liczba przebudowanych/ doposażonych PSZOK [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	1	Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Budowa/ Przebudowa/ Wyposażenie PSZOK	Przedsiębiorstwo odbierające odpady komunalne; Zakład utylizacji odpadów komunalnych „Stary Las”	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	8 ⁵⁶	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Działania edukacyjne - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami (np. w zakresie ograniczenia ilości powstających odpadów, segregacji odpadów) – przekazywanie informacji na stronie internetowej miasta, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp.	Miasto Starogard Gdański	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba akcji nasadzenia roślin [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	8 ⁵⁷	Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących	Nasadzenia roślinności	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia

⁵⁶ Wartość docelowa wynosi 8, ponieważ założono 1 kampanię rocznie w latach obowiązywania Programu.

⁵⁷ Wartość docelowa wynosi 8, ponieważ założono 1 akcję nasadzeń rocznie w latach obowiązywania Programu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ⁴⁸	Wartość docelowa ⁴⁹				
		Liczba terenów zieleni, które zostały zrewaloryzowane [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Wzrost wartości		Rewaloryzacja terenów zieleni	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba utworzonych nowych form ochrony przyrody [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	Według potrzeb	Tworzenie form ochrony przyrody	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	Miasto Starogard Gdański	Brak możliwości utworzenia nowych form ochrony przyrody
		Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	8 ⁵⁸	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	Miasto Starogard Gdański	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba wyposażonych OSP [szt.] Źródło: Urząd Miasta Starogard Gdański	-	1	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Miasto Starogard Gdański	Brak środków finansowych

Źródło: Opracowanie własne

⁵⁸ Nie określono wartości bazowej dla zadania, ponieważ w ramach Programu Ochrony Środowiska nie zostało rozpoczęte. Wartość docelowa wynosi 8, ponieważ założono 1 kampanię rocznie w okresie obowiązywania Programu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

6.2 Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem

W poniższych tabelach wskazano szacunkowe koszty realizacji zadań własnych oraz zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem w okresie obowiązywania Programu.

Tabela 36. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Wsparcie finansowe dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych	Miasto Starogard Gdański; NFOŚ; WFOŚiGW	Uzależnione od liczby zgłoszonych wniosków o dotację									Budżet Miasta; Właściciele nieruchomości; NFOŚ; WFOŚiGW
	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego	Miasto Starogard Gdański	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Bd	bd	Budżet Miasta
	Działania edukacyjno – promocyjne dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej	Miasto Starogard Gdański	W ramach prac administracyjnych Urzędu									Budżet Miasta
	Budowa sieci dróg dla rowerów/ ścieżek rowerowych	Miasto Starogard Gdański	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Bd	bd	Budżet Miasta
	Termomodernizacja PSP 2, PSP 3 i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ⁵⁹	Miasto Starogard Gdański	15 072 910,00	.	.	.	.	.	.	.	15 072 910,00	Budżet Miasta; Środki pozyskane z Unii Europejskiej

⁵⁹ Zadanie realizowane w latach 2024-2025.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem	
ZAGROŻENIE HAŁASEM	Modernizacja i naprawa nawierzchni dróg ⁶⁰	Miasto Starogard Gdański	585 000,00	.	.	.	.	.	.	.	585 000,00	Budżet Miasta; Środki zewnętrzne
	Przebudowa dróg ⁶¹	Miasto Starogard Gdański	11 975 000,00	2 410 623,00	2 180 000,00	.	.	.	.	.	16 565 623,00	Budżet Miasta; Środki zewnętrzne
GOSPODAROWANIE WODAMI	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Miasto Starogard Gdański	Koszty w ramach opracowania dokumentów planistycznych									Budżet Miasta
	Retencjonowanie wody na terenie Miasta Starogard Gdański- rejon ul. Powstańców Warszawskich, ul. Bohaterów Getta, ul. Kociewskiej, Działki Kocborowskie, rejon ul. Hieronima Derdowskiego ⁶²	Miasto Starogard Gdański	.	.	17 000,00	.	.	.	.	.	17 000,00	Budżet Miasta; Środki unijne
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	10 000 000,00	Budżet Miasta; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne Środki zewnętrzne

⁶⁰ Modernizacja Alei Jana Pawła II (etap 3) – lata realizacji 2020-2025, Modernizacja ul. Floriana Ceynowy – lata realizacji 2024-2025.

⁶¹ Przebudowa ul. Bolesława Prusa i odcinka ul. Rolnej – lata realizacji 2024-2025, Przebudowa ul. Zachodniej i Dolnej – lata realizacji 2024-2025, Przebudowa ulic na obszarze działek Kocborowskich – lata realizacji 2023-2026, Przebudowa ulic Starego Miasta – lata realizacji 2024-2027, Przebudowa ul. Ogrodowej – lata realizacji 2025-2026.

⁶² Zadanie realizowane w latach 2024-2027.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem	
	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacyjnej ⁶³	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	3 750 000,00	3 750 000,00	10 750 000,00	3 750 000,00	3 750 000,00	3 750 000,00	3 750 000,00	3 750 000,00	37 000 000,00	Budżet Miasta; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne Środki zewnętrzne
	Modernizacja stacji uzdatniania wody	Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	1 081 250,00	1 081 250,00	1 081 250,00	1 081 250,00	1 081 250,00	1 081 250,00	1 081 250,00	1 081 250,00	8 650 000,00	Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne Środki zewnętrzne
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	6 250 000,00	6 250 000,00	6 250 000,00	6 250 000,00	6 250 000,00	6 250 000,00	6 250 000,00	6 250 000,00	50 000 000,00	Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne Środki zewnętrzne
	Kontrola nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych	Miasto Starogard Gdański	W ramach prac administracyjnych Urzędu									Budżet Miasta
GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Miasto Starogard Gdański	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Budżet Miasta

⁶³ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej: ul. Alojzego Pawła Gusowskiego, ul. Feliksa Selmanowicza „Zagończyka”, ul. gen. Stanisława Sosabowskiego, ul. Żołnierzy Wyklętych w miejscowości Starogard Gdański, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Skośnej, ul. Lubichowskiej, ul. Korytybskiej i ul. Zielonej w miejscowości Starogard Gdański, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej, grawitacyjnej i tłocznej z przyłączami oraz przepompowania ścieków wraz z infrastrukturą towarzyszącą w rejonie ul. Juliusza Kraziewicza, ul. Józefa Milewskiego, ul. Jana Schulza, ul. Edmunda Falkowskiego, ul. Rolnej, ul. Ryszarda Rebelki w miejscowości Starogard Gdański – lata realizacji zadań 2024-2027, Modernizacja i rozwój sieci kanalizacji sanitarnej – lata realizacji zadań 2025-2032.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Miasto Starogard Gdański; Właściciele nieruchomości	Uzależnione od liczby zgłoszonych wniosków o dotację									Budżet Miasta; Właściciele nieruchomości
	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Miasto Starogard Gdański; Przedsiębiorstwo odbierające odpady komunalne; Zakład utylizacji odpadów komunalnych „Stary Las”	19 600 000,00	20 090 000,00	20 592 250,00	21 107 056,25	21 634 732,66	22 175 600,97	22 729 991,00	23 298 240,77	171 227 871,65	Budżet Miasta;
	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci i wdrażanie działań zapobiegających ich powstawaniu	Miasto Starogard Gdański; Straż miejska	W zależności od zgłoszonej liczby dzikich wysypisk śmieci									Budżet Miasta
	Budowa/ Przebudowa/ Wyposażenie PSZOK	Przedsiębiorstwo odbierające odpady komunalne; Zakład utylizacji odpadów komunalnych „Stary Las”	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Przedsiębiorstwo odbierające odpady komunalne; Zakład utylizacji odpadów komunalnych „Stary Las”
	Działania edukacyjne - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami (np. w zakresie ograniczenia ilości powstających odpadów, segregacji odpadów) – przekazywanie informacji na stronie internetowej miasta, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp.	Miasto Starogard Gdański	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	24 000,00	Budżet Miasta

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem	
ZASOBY PRZYRODNICZE	Nasadzenia roślinności	Miasto Starogard Gdański	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Budżet Miasta
	Rewaloryzacja terenów zieleni	Miasto Starogard Gdański	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Bd	bd	Budżet Miasta
	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	Miasto Starogard Gdański	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Bd	bd	Budżet Miasta
	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	Miasto Starogard Gdański	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	Bd	bd	Budżet Miasta
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Wypożyczenie jednostek straży pożarnej (OSP) ⁶⁴	Miasto Starogard Gdański	1 380 000,00								1 380 000,00	Budżet Miasta

Źródło: Opracowanie własne

⁶⁴ Zakup samochodu ciężarowego ratowniczo-gaśniczego – lata realizacji 2025-2032, Zakup samochodu 4x4 do łodzi – lata realizacji 2025-2032.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 37. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalni	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ

Źródło: Opracowanie własne

6.3 Instrumenty realizacji programu

Realizacja zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego w polskim porządku prawnym opiera się na bogatym zasobie aktów prawnych regulujących tę materię, wśród których kluczowymi są: prawo ochrony środowiska, prawo wodne, ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, prawo geologiczne i górnicze oraz prawo budowlane.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 będzie realizowany w oparciu o instrumenty, które można podzielić na prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

Do instrumentów prawnych zalicza się przede wszystkim wydawane decyzje i pozwolenia. Do kompetencji Prezydenta miasta należy m.in. wydawanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego czy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Działania przewidziane do realizacji w ramach przedmiotowego Programu mogą wymagać również uzyskania innych decyzji lub pozwoleń, np. pozwolenia na budowę, które wydaje starosta czy pozwolenia wodnoprawnego, które w zależności od rodzaju inwestycji wydaje: dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich lub minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Do instrumentów finansowych, poza opłatami i administracyjnymi karami pieniężnymi, należy zaliczyć środki finansowe na realizację poszczególnych działań określonych w Programie. Planowane działania będą wdrażane z wykorzystaniem środków własnych miasta (w ramach budżetu Miasta Starogard Gdański), ale również w oparciu o środki zewnętrzne, w tym dotacje i pożyczki z funduszy krajowych, europejskich czy norweskich. Część zadań będzie realizowana przez jednostki organizacyjne Miasta w ramach ich budżetów, ale także przez indywidualnych mieszkańców. Ponadto w Programie uwzględnione zostały zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne, które będą pokrywać koszty zadań zgodnie z planem swoich budżetów. Źródła finansowania poszczególnych zadań zostały wskazane w rozdziale 6.2. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem.

Najważniejszym instrumentem społecznym realizacji Programu jest edukacja ekologiczna, w tym organizowanie konkursów, warsztatów, czy kampanii informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców. Innym instrumentem społecznym są również postępowania prowadzone z udziałem społeczeństwa oraz konsultacje społeczne, w ramach których można zgłaszać uwagi i sugestie do projektów dokumentów strategicznych i programów, jak również planowanych inwestycji. Planowane działania edukacyjne zostały opisane w rozdziale 6.1. Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska.

Do kolejnych instrumentów – strukturalnych zalicza się strategie i programy realizowane na szczeblu gminnym, w ramach których określone są kierunki działań z zakresu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

7. System realizacji programu ochrony środowiska

7.1 Zarządzanie ochroną środowiska w mieście

Dla każdego z zaplanowanych zadań określono podmiot odpowiedzialny za jego realizację. Poza działaniami bezpośrednio realizowanymi przez Miasto Starogard Gdański, uwzględniono zadania jej jednostek organizacyjnych. W Programie określone zostały również zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne.

Z punktu widzenia realizacji poszczególnych zadań we wdrażaniu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 udział będą brały:

- podmioty odpowiedzialne za realizację planowanych w ramach Programu zadań (Miasto Starogard Gdański, NFOŚ, WFOŚiGW, Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, właściciele nieruchomości, Przedsiębiorstwo odbierające odpady komunalne, Zakład utylizacji odpadów komunalnych „Stary Las”, Straż miejska),
- podmioty odpowiedzialne za realizację zadań monitorowanych (GIOŚ, WIOŚ, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, RDOŚ i Państwowa Straż Pożarna).

Ponadto do grupy podmiotów kształtujących społeczne wsparcie wdrażania Programu Ochrony Środowiska należą:

- lokalne media (w zakresie informowania i promocji działań prośrodowiskowych),
- szkoły (w zakresie edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe (współudział w realizacji zadań i kształtowaniu postaw ekologicznych).

Bezpośrednio organem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu jest Prezydent miasta Starogard Gdański.

7.2 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady miasta, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032” powinien zostać przygotowany z lat 2025-2026 następny z lat 2027-2028, itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzanie co dwa lata raportu oceniającego postęp wdrażania tegoż programu, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji programu.

Po sporządzeniu raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032, Prezydent Miasta Starogard Gdański przedstawi efekty podjętych działań Radzie Miasta, a następnie przekaze do informacji raport Zarządowi Powiatu Starogardzkiego.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które powinny zostać zweryfikowane w trakcie oceny stopnia realizacji zaplanowanych zadań.

Tabela 38. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitorowania celu
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Wyniki przeprowadzonych badań hałasu
GOSPODAROWANIE WODAMI	OSIĄGNIĘCIE LUB UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD	Stan badanych JCWP i JCWPd
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Stopień rozbudowania i zmodernizowania infrastruktury wodno-ściekowej
GLEBY	OCHRONA PRZED DEGRADACJĄ GLEB	Wyniki przeprowadzonych badań chemizmu gleb
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Osiągnięte poziomy recyklingowe Zmniejszenie masy azbestu występującego na terenie miasta

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitorowania celu
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Wykorzystanie walorów przyrodniczych na terenie miasta
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie miasta

Źródło: Opracowanie własne

8. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W niniejszej tabeli została opisana zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi. Przedstawiono akty prawne przyjmujące dane dokumenty czy programy, wyznaczone w nich kierunki działań/ działania odnoszące się do ochrony środowiska oraz wykazana została zgodność Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 z tymi dokumentami/programami poprzez przedstawienie celów środowiskowych/ kierunków działań, które są spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym, czy programie.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 39. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: — Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Energia: — Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju; — Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Środowisko: — Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód; — Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego; — Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi; — Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami; — Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (spa 2020)	Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, tzw. SPA2020 w dniu 29.10.2013 r.	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska: — Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich: — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu; Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu: — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie); Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczenia ich wpływu	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990; Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej; Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym; Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu; — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji; Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska; — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.	— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r.)	Cel: dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną; Cel: konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Cel: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego, Cel: zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii, Cel: wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych, Cel: ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel: ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel: ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel: minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, Cel: zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych; Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej; Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030"	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: — Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	Cel szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska: — Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska; — Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne: — Kierunek interwencji 1.2. – rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; - Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. - Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. - Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. - Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu.
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	Komunikat Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza	Cele szczegółowe: — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia; — Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028	Uchwała nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028	W gospodarce odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, przyjęto następujące cele: 1) wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów, 2) zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ZPO, w tym zakresie ZPO żywności, 3) osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: a) 55% dla roku 2025,	Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		b) 60% dla roku 2030, c) 65% dla roku 2035, 4) minimalizacja ilości składowanych odpadów: a) do 30% w roku 2025, b) do 20% w roku 2030, c) do 10% w roku 2035, 5) zwiększenie recyklingu organicznego przez propagowanie kompostowania przez mieszkańców bioodpadów „u źródła”, 6) zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia, 7) zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat postępowania z odpadami, w tym w zakresie selektywnego zbierania odpadów oraz zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami, 8) zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów, 9) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu, 10) utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby składowanych nie było więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r., 11) ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk.	— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	Cele: — usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada	Cele: — rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki	Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii; — budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych; — zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.	— Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów 5 maja 2022 r. przyjęła szóstą aktualizację KPOŚK.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej.
Program wodno-środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cele: — niepogarszanie stanu części wód, — osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, — spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), — zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Priorytetem IIaPGW na obszarze dorzecza Wisły jest stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, określonych w RDW, sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych JCW oraz dla obszarów chronionych. Zestaw działań IIaPGW zawiera również działania zmierzające do utrzymania dobrego stanu w tych JCW, które stan ten osiągnęły.	Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią.
Plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	Cele: — zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, — obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, — poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.	Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią.
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy	Cele szczegółowe: — skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, — zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy, — edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy, — formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.	Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią.
Strategia rozwoju województwa pomorskiego do 2030 roku	Uchwała nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku	Cel strategiczne i operacyjne przedstawiono poniżej: 1. Trwałe bezpieczeństwo: 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe, 1.2. Bezpieczeństwo energetyczne, 1.3. Bezpieczeństwo zdrowotne.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030	Uchwała nr 318/XXX/16 z dnia 29 grudnia 2016 r.	Cel: C.3. Zachowane zasoby i walory środowiska.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; - Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. - Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. - Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. - Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego 2030	Uchwała nr 618/L/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 stycznia 2023 roku	Cele: C1.1 Poprawa stanu jakości powietrza C1.2. Adaptacja do zmian klimatu C1.3. Wspieranie transformacji energetycznej C2. Poprawa klimatu akustycznego C3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym C4.1 Czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe C4.2. Zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej C4.3 Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury C5. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa C6. Optymalizacja i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż C7. Przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb C8. Racjonalna gospodarka odpadami C9. Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej C.10. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa pomorskiego	Uchwała nr 57/VI/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2024 roku	Celem programu jest określenie działań ograniczających poziom hałasu w środowisku oraz poprawa klimatu akustycznego, w następstwie której polepszy się jakość życia, snu, a także zdrowie mieszkańców województwa poprzez redukcję hałasu i jego szkodliwych skutków.	Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu.
Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu	Uchwała nr 603/XLVIII/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2022 r.	Głównym celem sporządzenia i wdrożenia Programów Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa pomorskiego	Uchwała nr 1283/172/09 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 23 grudnia 2008 roku	Celem nadrzędnym programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców województwa spowodowanych azbestem oraz likwidacja negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.
Plan rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego na lata 2021-2030+	Uchwała nr 586/162/20 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 9 lipca 2020 r.	Plan rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego na lata 2021-2030+ dotyczy działań w zakresie poprawy stanu funkcjonalnego i technicznego istniejącej sieci dróg wojewódzkich oraz kierunków rozwoju sieci o nowe odcinki zapewniając spójność terytorialną regionu.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu;
Regionalny Plan Transportowy województwa pomorskiego 2030	Uchwała nr 842/381/22 Zarządu Województwa pomorskiego z dnia 30 sierpnia 2022 roku	Głównym celem Planu jest umożliwienie podejmowania decyzji w zakresie rozwoju regionalnego systemu transportowego w sposób spójny, holistyczny i oparty na wiarygodnych informacjach.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu;
Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Pomorskiego	Uchwała nr 788/XXXVII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lutego 2014 roku	Głównym celem Planu transportowego jest zaplanowanie organizacji przewozów o charakterze użyteczności publicznej na obszarze województwa pomorskiego do roku 2025.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu;
Strategia Rozwoju Powiatu Starogardzkiego 2021-2027	Uchwała nr XXVIII/275/2021 Rady Powiatu Starogardzkiego z dnia 23 czerwca 2021 r.	Cel strategiczny 1. Poprawa stanu i warunków bezpieczeństwa środowiskowego oraz energetycznego Cel operacyjny 1.1 Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		naturalnego Działanie 1.1.1 Ograniczenie emisji komunalno-bytowej i technologicznej Działanie 1.1.2 Ograniczenie emisji liniowej – komunikacyjnej Działanie 1.1.3 Obniżanie emisji lokalnej i napływowej oraz powstającej w czasie pożarów lasów i wypalania łąk, ściernisk, pól Działanie 1.1.4 Promocja postaw ekologicznych	— Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Starogardu Gdańskiego na lata 2021-2027	Uchwała nr LIV/525/2024 Rady Powiatu Starogardzkiego z dnia 31 stycznia 2024 r.	Cel strategiczny: Stworzenie odpowiednich warunków inwestycyjnych dla rozwoju gospodarki, w tym wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju turystyki, przy jednoczesnym rozwoju kapitału społecznego. Priorytet II: Czysta energia, czyste środowisko: 1. Zmniejszenie emisyjności i poprawa jakości powietrza; 2. Adaptacja do zmian klimatu i rozwój infrastruktury technicznej; 3. Rozwój energetyki opartej o OZE; 4. Ochrona różnorodności biologicznej.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. - Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Program ochrony środowiska dla powiatu starogardzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028	Uchwała nr XXXIII/328/2021 Rady Powiatu Starogardzkiego z dnia 22 grudnia 2021 r.	Cele: 1. Poprawa i ochrona jakości powietrza; 2. Poprawa klimatu akustycznego środowiska; 3. Ochrona przed PEM; 4. Ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych; 5. Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych; 6. Prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w sposób zapewniający poprawę i ochronę jakości wód; 7. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi; 8. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym; 9. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami; 10. Ochrona zasobów przyrodniczych powiatu; 11. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego na lata 2016-2025 dla powiatu starogardzkiego – aktualizacja	Uchwała nr XLIV/415/2022 Rady Powiatu Starogardzkiego z dnia 21 grudnia 2022 r.	Głównym celem planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (planu transportowego), jest zaplanowanie usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej, realizowanych na obszarze powiatu starogardzkiego. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego został przygotowany zgodnie ze strategią zrównoważonego rozwoju transportu, której fundamentem jest uznanie istotnego znaczenia mobilności dla rozwoju społeczno-gospodarczego i dążenie do ograniczenia negatywnych następstw rozwoju motoryzacji indywidualnej.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030	Uchwała nr XXXIX/478/2021 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 20 października 2021 roku	Cel strategiczny 3: Zrównoważony rozwój przestrzenny miasta w oparciu o dobrze zaprojektowaną i zrealizowaną infrastrukturę techniczną: 3.1. Poprawa dostępu do infrastruktury technicznej i transportowej; 3.2. Poprawa stanu środowiska oraz zagospodarowanie terenów rekreacyjnych; 3.3. Dbalność o zagospodarowanie przestrzenne.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Starogard Gdański na lata 2017-2025	Uchwała nr XIII/142/2019 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 21 sierpnia 2019 r.	Cel nadrzędny: Ożywienie przestrzeni wspólnych o kluczowym charakterze: Cele szczegółowe: P2. Poprawa stanu układu komunikacyjnego i parkingowego oraz kompleksowa modernizacja układów infrastruktury technicznej P3. Lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych P5. Rozwój infrastruktury dla pieszych i rowerzystów	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Starogard Gdański	Uchwała nr XXIV/226/2016 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 30 marca 2016 roku	Celem dokumentu jest: ocena stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w gminie, a także określenie przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Starogard Gdański w latach 2009-2032	Uchwała nr XXXVI/330/2009 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 25 lutego 2009 r.	Głównym założeniem dokumentu jest aktywizacja działań związanych z oczyszczeniem terenu miasta z azbestu.	Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Starogard Gdański	Uchwała nr LIV/582/2018 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 28 czerwca 2018 r.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Starogard Gdański określa politykę przestrzenną miasta, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego.	Cel – Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej; — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu; Cel – Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych; — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Cel – Ochrona przed degradacją gleb: — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi. Cel – Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Utrzymanie porządku i czystości; — Kierunek interwencji: Poprawa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących; — Kierunek interwencji: Tworzenie form ochrony przyrody; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel – Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Odcinki drogi wojewódzkiej nr 222 objęte analizą w 2022 roku	10
Tabela 2. Położenie miasta Starogard Gdański wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	17
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	28
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	28
Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	35
Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$	37
Tabela 7. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby	38
Tabela 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	39
Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	40
Tabela 10. Odcinki drogi wojewódzkiej nr 222 objęte analizą w 2022 roku	41
Tabela 11. Średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej oraz drodze wojewódzkiej przebiegających przez Starogard Gdański.....	57
Tabela 12. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem	58
Tabela 13. Wyniki pomiarów stałe sieci monitoringu PEM na terenie województwa pomorskiego w roku 2022.....	60
Tabela 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne	62
Tabela 15. Wyniki oceny badanych w latach 2016-2021 jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie miasta Starogard Gdański.....	66
Tabela 16. Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w JCWP zlokalizowanych na terenie miasta za 2023 rok.....	67
Tabela 17. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami.....	79
Tabela 18. Sieć wodociągowa na terenie miasta Starogard Gdański w latach 2019-2023	80
Tabela 19. System kanalizacyjny na terenie miasta Starogard Gdański w latach 2019-2023	82
Tabela 20. Średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków.....	83
Tabela 21. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	84
Tabela 22. Charakterystyka złóż kopalin na terenie miasta Starogard Gdański.....	87
Tabela 23. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	88
Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby.....	94
Tabela 25. Rodzaje i ilości odpadów odebranych w mieście Starogard Gdański w latach 2019-2023	97
Tabela 26. Rodzaje i ilości odpadów zebranych w PSZOK w latach 2019-2023.....	102
Tabela 27. Osiągnięte poziomy recyklingowe w latach 2019-2023 w mieście Starogard Gdański	107
Tabela 28. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Starogard Gdański w [kg] – dane z bazy azbestowej październik 2024 r.	109
Tabela 29. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	111
Tabela 30. Lasy i grunty leśne na terenie miasta Starogard Gdański.....	111
Tabela 31. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta Starogard Gdański.....	118
Tabela 32. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	120
Tabela 33. Lista podmiotów i rodzaje przedsięwzięć, które mogą okazać się uciążliwe i dla których wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.....	123
Tabela 34. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	128

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Tabela 35. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032	135
Tabela 36. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	141
Tabela 37. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	146
Tabela 38. Propozycje wskaźników monitorowania celów	149
Tabela 39. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	151
Rysunek 1. Położenie miasta Starogard Gdański na tle powiatu starogardzkiego	17
Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne miasta Starogard Gdański	18
Rysunek 3. Schemat sieci drogowej na terenie miasta Starogard Gdański	20
Rysunek 4. Regiony klimatyczne Polski według W. Okołowicza i D. Martyn	24
Rysunek 5. Lokalizacja czujników jakości powietrza na terenie miasta Starogard Gdański	31
Rysunek 6. Położenie miasta Starogard Gdański na mapie energii wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu	32
Rysunek 7. Położenie miasta Starogard Gdański na mapie usłonecznienia na terenie Polski	33
Rysunek 8. Położenie miasta Starogard Gdański na mapie temperatury na głębokości 2 000 m p.p.t.	34
Rysunek 9. Mapa imisyjna hałasu pochodzącego od drogi wojewódzkiej nr 222, wskaźnik L _{DWN}	42
Rysunek 10. Mapa imisyjna hałasu pochodzącego od drogi wojewódzkiej nr 222, wskaźnik L _N	46
Rysunek 11. Mapa emisyjna drogi krajowej nr 22	51
Rysunek 12. Mapa imisyjna wskaźnika L _{DWN} dla drogi krajowej nr 22	53
Rysunek 13. Mapa imisyjna wskaźnika L _N dla drogi krajowej nr 22	55
Rysunek 14. Lokalizacja stacji bazowych oraz wyników pomiarów PEM na terenie Starogardu Gdańskiego	61
Rysunek 15. JCWP przepływające przez teren miasta zgodnie z IIaPGW	63
Rysunek 16. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie miasta	68
Rysunek 17. Mapa ryzyka powodziowego w obrębie miasta Starogard Gdański	69
Rysunek 18. JCWPd na obszarze miasta Starogard Gdański	71
Rysunek 19. Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną na terenie miasta Starogard Gdański	74
Rysunek 20. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie miasta Starogard Gdański	75
Rysunek 21. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie miasta Starogard Gdański	76
Rysunek 22. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie miasta Starogard Gdański	77
Rysunek 23. Mapa łącznego zagrożenia suszą na terenie miasta Starogard Gdański	78
Rysunek 24. Strefy ochronne ujęć wody na terenie aglomeracji Starogard Gdański	81
Rysunek 25. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze miasta Starogard Gdański	86
Rysunek 26. Złoże kopalin Kochanka na terenie miasta Starogard Gdański	87
Rysunek 27. Kompleksy glebowo-rolnicze na terenie miasta Starogard Gdański	91
Rysunek 28. Potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie miasta Starogard Gdański	93
Rysunek 29. Obszar potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na terenie miasta Starogard Gdański	94
Rysunek 30. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie miasta Starogard Gdański wraz z pilnością ich usunięcia	110
Rysunek 31. Mapa obszarów leśnych w Mieście Starogard Gdański	112
Rysunek 32. Obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy	117
Rysunek 33. Położenie pomnika przyrody na terenie miasta Starogard Gdański	118
Rysunek 34. Korytarz ekologiczny Lasy Powiśla przebiegający przez teren miasta Starogard Gdański	120

Uzasadnienie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 został sporządzony w celu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska, która jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), organ administracji opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

W piśmie z dnia 05.12.2024 r. (znak: RDOŚ-Gd-WOO.410.59.2024.AM.1.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku stwierdził, że realizacja postanowień ww. dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, zatem organ opracowujący może w tym przypadku skorzystać z art. 48 ustawy o oś, aby odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W piśmie z dnia 14.11.2024 r. (znak: ONS.9022.388.2024.AR) Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnił bez uwag zamiar odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pod nazwą „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032”.

Mając powyższe na uwadze stwierdza się odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032”.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Prezydent Miasta Starogard Gdański wyłożył do wglądu publicznego projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032”. Konsultacje trwały od 28.10.2024 r. do 18.11.2024 r. Wszyscy zainteresowani mogli składać wnioski, zastrzeżenia bądź uwagi do projektu Programu na udostępnionym formularzu, który należało przesłać na adres Urzędu Miasta Starogard Gdański lub złożyć osobiście w Urzędzie albo przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły uwagi do dokumentu.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032” został również pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Starogardzkiego uchwałą nr 20/99/2024 z dnia 14 listopada 2024 r.

W świetle powyższego, w celu realizacji obowiązku ustawowego, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.